

EGYETÉRTÉS

Elfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 706.

Befejezett tények.

Budapest, július 29.

Wekerle ischli kihallgatása után szinte kétségtelen, hogy a kiegyezés létrejött a két kormány közt s hogy a javaslatok az őszszel a képviselőház elé kerülnek. Hogy miben áll a megegyezés, azt nem lehet tudni, mert a kormányok titkolóznak, de tény, hogy a közös vámterületet fenn akarják tartani 1917-ig, a közös jegybank szabadságát is meghosszabbítják 1917-ig s ez egymagában, a részletek ismerete nélkül is elégséges ahhoz, hogy a politikai és parlamenti helyzetre súlyos válságokat lássunk közeledni. Az országban senkit sem téveszthet meg, hogy a kormány csak az „ügy érdekében” titkolózik. Ha a kormánynak nem kellene attól tartania, hogy országos felháborodás lesz a javaslatok publikálásának eredménye, az „ügyet” nem féltené és nem lehet jó ügy az, aminek érdekében áll, hogy a napfényt kerülje.

Októberig a Ház elnapolta üléseit. A Ház összeülése után az új ülészakot fogják megnyitani s ezért a Ház alakulása heteket fog igénybe venni. Október vége előtt tehát a Ház nem kezdheti meg a kiegyezési javaslatok tárgyalását. Minthogy pedig 1907 december 31-éig szentesítve kell lennie az egész kiegyezési komplexumnak, nyilvánvaló, hogy annak bizottsági, képviselőházi és főrendiházi tárgyalására legjobban esetben sem jut hat hétnél hosszabb idő, pedig ek-

kor nem is említjük, hogy még a jövő évi indennitási javaslatot is tárgyalni kell s a delegációnális ülések is az őszre esnek, már pedig ezuttal Bécsben fognak ülésezni s ezeken az üléseken Wekerlének és Kossuthnak jelen kell lenniök. Igazán titok az, hogy a kormány mire számít és hogyan véli december 31-éig letárgyalhatónak a kiegyezési javaslatokat.

Mi abban a körülményben, hogy a kormány a kiegyezési javaslatoknak a publikálásánál és parlamenti tárgyalásában ezt a taktikát követi, azt látjuk, hogy a kormány nem akarja megengedni és lehetővé tenni a beható parlamenti megvizsgálást. Meglepetésszerűen fogja nyilvánosságra hozni, s az összes javaslatoknak en bloc tárgyalását fogja követelni, hivatkozva az idő rövidegére. Pedig nyilvánvaló, hogy döntés előtt a közvélemény megnyilatkozását is be kellene várni. Nem is annyira politikai szempontból mondjuk ezt, mert azzal már most tisztában vagyunk, hogy a közvélemény fel fog háborodni gazdasági és pénzügyi önállóságunk újabb elalkuvása miatt, de be kellene várni a gazdasági szakkörök véleményét, mert első sorban ők fogják azonnal átlatni az új kiegyezés hatását, s azért első sorban az ő véleményük mérvadó abban a tekintetben, hogy a kiegyezés jó-e, rossz-e, s van-e legalább olyan, mint volt a Széll-Körber-féle.

Éppen a kormánynak, amely állandóan

azt hangoztatja, hogy a kiegyezés nem politikai, hanem gazdasági kérdés, nem volna szabad a gazdasági szakkörök eme véleményének kikérése nélkül követelni a parlamenti tárgyalást. Mert elismerjük ugyan, hogy a parlament teljesen szuverén joggal fogad el, módosít, vagy utasít vissza javaslatokat, de azért sem a kormányt, sem a parlamentet nem tartjuk olyan mindentudónak, hogy az ország utolsó parasztagyuhójába is kiható gazdasági javaslatok sorsát a gazdasági szakkörök megkérdezése nélkül, egyszerűen hatalmi szóval döntse el.

Már pedig hogyan gondolja a kormány, hogy ez a gazdasági közvélemény kialakulhasson, ha a javaslatokat csak az utolsó pillanatban fogja beterjeszteni s azoknak bizottsági és parlamenti tárgyalását lóhalálban fogja követelni.

Mi éppen ebből a körülményből látjuk azt, hogy a kiegyezés nagyon rossz.

A függetlenségi párttal szemben régi taktika az, hogy nem engedik lélekzethez jutni. Emlékszünk még arra, hogy mikor a Khuen-Hédervary kormány ellen folyt az obstrukció, Kossuth Ferencz délelőtt féltizkor váratlanul párttertekezletet hívott össze a képviselőházban, s azon bejelentette, hogy ő a képviselőháznak egy fél óra múlva megkezdődő ülésén le fog szerelni s elvárja a párttól, hogy vezérét nem fogja cserben hagyni. A párt ezzel a meglepetésszerűen eléje terjesztett tervvel szemben nem tudott állást sem foglalni, mert a párttagok

A pénz.

Írta: Garvay Andor.

(Utánnymás illos.)

Szörnyű nap volt az, odalenn a börzén. Nem is katasztrófa már, de egyenesen végítélet. Az emberek kimeredt szemekkel, őrgöngve rohantak keresztül-kasul a termeken és rikoltva káromolták az istent, hogy embert teremtett, aki az átkozott, piszkos pénzt kitalálta. És ebbe a rettenetes hangorgiába egyszerre monstroszusan beleszólt a halál. Szétrobbant üvegcserepek visítása harsogta túl a bömbölő kavardást, s utána loccsanó zuhanással vágódott ki a ragyogó üvegkupola alól a terem közepére egy vibráló, smokingos hustömög.

Valaki levelette magát az emelet tetejéről a nagyterem üvegfüdélszéle.

A helyet egyszerre ellepték az ólomfakórá vált, verejtékező arcok, s a nagy lökésektől gyűrűző levegőbe hirtelen belevette magát a halál üresen ásító, siket némasága. Egy időlen, retentő nyögés szabadította föl a teljes fejtelenség zsilipjeit, s a telefonhoz rohanók reszketve kapkodó keze zsidbadtan ejtette el a könnyű készüléket.

Szörnyűség volt. És neki mind e szörnyűségben nem volt szabad elsápadnia. A sorompók felől egy mozdulatlan, éles tekintet odaszögezte a helyéhez, ahol a rettenetesség érte. Körülötte pokoli robbanásokkal tombolt a fékevesztett nehez indulat, pillanatról-pillanatra, élesen vetve

ki magából egy-egy rikoltást, amelyben benne volt a vég és a megsemmisülése mindannak, ami él.

Az övé is. A számok együtt őrgöngtek az emberekkel. És neki látnia, hallania kellett mindent világos észszel és nem volt szabad a fejét szétzuznia a kemény márványoszlopon, amelyhez támaszkodva állott. A halántékaiiban rettenetes fájdalom lüktetett, mintha súlyos kalapácsütések zuhogtak volna rája, a szíve ott vergődött fojtogatva a torkában, a szemei előtt tűzvörösbe futott a világ, s a térdei alatt részenként érezte elhalni a lábát.

És nem volt szabad leroskadnia, és nem törülhetett le az arcáról a hideg verejtéket, sem azta ráfagyott fintorgó mosolyt, melyről görcsökbé rángott az arcának minden izomszála. Nem volt szabad; mert az a jéghideg, mozdulatlan szem, onnan a sorompók felől, egyedül csak őt nézi a kavardásban és lát mindent. És a rémületnek egyetlen áruló rebbenése számára többet jelentett a halálnál. A becsstelenséget, a börtönt.

Mert semmi az, ami most kavargott itt körülötte. Most még az ő nyugalma fascináálja a szenvedélyeket. Őt látják állni egyenesen, mozdulatlanul a pusztulás fölött. És amíg ő szilárd, kemény, addig azok is remélik a mekkedést. De ha egy, csak egyetlenegy közülök hirtelen belelátna a lelke sivar rémületébe, ha csak megsejtenék is, hogy megrabolta őket, — Ó! a félelmes, az irigyelt...

Micsoda veszett ordítás lenne abból! Torokon ragadnák, izekre szagatnák mindjárt, És állta a csatát mindvégig. És ez a nyu-

galom gátat vetett a féktelenkedésnek. A leszámolásnál már szinte bizakodás is támadt, amikor látták, hogy nem rezzen össze a szörnyű számoktól.

Hidegen, megvető fölényvel mondta távozás előtt:

— Nem adok csekket senkinek. Fél negykor készpénzt likvidálok. Akinek kell, jöjjön érte.

És megindult a kocsija felé.

Nem tehetett azonban többet, csak egy lépést; a szeme találkozott azzal a hideg tekintettel, amelyik egész nap végig üldözte. Ott állt az az ember vele szemközt s egy rettenetes pillanatraig szóltanul méregelték egymást.

Aztán megszólalt az a másik. Hidegen, gyilkos udvariassággal, amelyből azonban valami nagy, sötét fenyegetés csengett:

— Bocsásson meg, hogy alkalmatlanságot szerzek önnek a nap izgalmai után, de én nem várhatom meg a délutáni készpénz-likvidációt. Magamnak is rendezni valóm vannak a banknál, kérem kell tehát, hogy maradjunk meg a rendes csekk-kiegyenlítésnél.

Leírhatatlan, rettenetes rémület kapta meg azt a nagy, kemény embert ezekre a szavakra. Majd az esztét vette az a pár hideg szó. Dadozni kezdett hülyén, értelmetlenül:

— Mit...? Nem értem...

— Állítsa ki a csekket! Most akarom! Nem érti?! — Csattant fel a másik most már élesen, kíméletlenül.

Hogy nem érti-e? Dehogyan is nem értette. Szörnyen, rettenetesen tudta, hogy miről van

közül alig volt tíz-tizenöt jelen a sebtében összehívott pártértekezleten s azért akkor ellenállás nélkül volt kénytelen meghajolni ez előtt a fait accompli előtt. Nem lehetetlen, hogy ezt a vonzó példát most a kiegyezési javaslatokkal is meg akarja csinálni a kormány s azt hiszi, hogy a függetlenségi pártot ismét beugrathatja abba, hogy a markát csak a nadrágszabójában szorítsa ökölbe.

A kormány ismételtelen kijelentette ugyan, hogy a függetlenségi pártot nem fogja bevégzett tények elé állítani, de mi ezt nem hiszszük. A kormány ugyanis annyi mindenfélét jelentett már ki, aminek betartását nem tartotta magára nézve kötelezőnek, hogy nem látjuk be, miért tartaná be a szavát épp ebben a kérdésben, főleg, mikor minden jel azt mutatja, hogy nem is akarja az ígéretét beváltani.

Ezért mondjuk, hogy súlyos parlamenti és politikai válság előtt állunk. Mert a függetlenségi párt zöme nem fog semmiféle jogosulatlan presszió előtt meghajolni, hanem teljesíteni fogja a kiegyezési javaslatokkal szemben azt a kötelezettségét, amelyet a kormánynak is teljesítenie kellett volna s amelyről megfeledezett.

Budapest, július 29.

Szterényi Kossuthnál. Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter Herkulesfürdőn is állandóan foglalkozik minisztériumának ügyeivel. Szterényi József államtitkár naponként táviratilag értesíti a minisztert a sürgősebb és fontosabb természetű ügyekről, azonkívül pedig ugyancsak naponként levélben is tájékoztatja az egyes jelentősebb részletekről, sőt a legfontosabb ügyek aktáit is leküldi a miniszternek jóváhagyás végett. Ilyképen a miniszter állandóan összeköttetésben van minisztériumával és annak ügyeivel, amelyekkel most a fürdőn is naponként több órát tölt el. Vasárnap reggel Szterényi József államtitkár személyesen érkezett le Herkulesfürdőre, hol Kossuth Ferencz kereskedelemügyi minisztert, aki már két napja nem hagyta el szobáját, gyengélkedő állapotban találta. Baja azonban muló természetű, úgy, hogy néhány nap múlva folytathatja megkezdett kuráját. A mi-

szó. És a lélegzete kimaradt, majd beleőrült ebbe a tudásba. Az az ember megakarja őt ölni. Hidegen, konok eltökéltséggel, irgalmatlanul. Mert az a rettenetes ember tudja, hogy a bank nem fogja azt a csekket honorálni. Vissza fogják lökni, mint egy értéktelen rongyot. És akkor minden összeomlik.

Egy negyedórával előbb még reménykedett, hogy egy pár órai rövid életet csikar ki magának az erejével. Valami örült, fanatikus hit támadt a lelkében, hogy ez alatt a kizsárolt idő alatt csoda történik. És vad, görcsös kétségbeeséssel kapaszkodott bele ebbe a szalmaszába.

Amig az a másik ki nem verte a kezéből. A megsemmisülés ridég bizonyosságával szemben azonban egyszerre felülkerekedett benne a meghajszolt, halálra vált állat konok-sága.

— Hát jó! Legyen úgy. Legalább hamarabb vége lesz mindennek.

Szó nélkül nyult a csekk-könyve után és reszketéstelen kézzel szakította ki a kis papírlapot.

Még mosolyogni is tudott hozzá.

Ahogy a kijárat felé tartott, a folyosón el kellett mennie egy tükörfal előtt. Gépiesen, akaratlanul beléje nézett és megdöbbenett attól a gyűrődött, hamuszínű arcztól, amely a tükörből visszameredt rája. A ragyogó, hőtiszta galéria szélét barna piszok-stráf szennyezte végig.

Már látszik a züllés . . .

*

Éles, nyilalló fájdalmat érzett a mellében, amig a lépcsőkön fölvészorgott. És valóságos

niszter daczára gyengélkedő állapotának, reggel fél 9 órától, másfél órai déli megszakítás leszámításával, délután negyed 4 óráig szünet nélkül tárgyalt. A tanácskozás alatt, a többek között a kereskedelemügyi minisztériumnak 1908. évi költségvetését is elintézték, valamint megállapodtak abban, hogy a magyar államvasuti alkalmazottak részére a felemelt fizetéseket július 1-től kezdődőleg augusztus hónap 1-re kiutaltatják. Az államtitkár délután háromnegyed 4 órakor az Orient expresszel utazott el Herkulesfürdőből és ma reggel Budapestre érkezett.

A brüsszeli cukorkonvenczió. A cukorkonvencziónak Brüsszelben tartott legutóbbi ülésén az egyes államok meghatalmazottjai között megegyezés jött létre az iránt, hogy a cukorkonvencziót Anglia bevonásával öt évre meghosszabbítják. A szignitárius hatalmaknak 1908. február 1-ig a szerződést ratifikálni kell, ami, ha meg nem történne, annyit jelent, hogy Anglia 1907. szeptember előtt felmondta a konvencziót. Ámde a konvenczió Anglia nélkül is érvényben marad, ha csak egy másik kormány 1908. előtt fel nem mondja. A magyar meghatalmazottak kijelentették, hogy Magyarország csak az esetben marad a konvenczióban, ha Magyarország és Ausztria közötti forgalomban a finomított cukor után 3-50 fillér, nyers cukor után 3-20 fillér surtaxe-ot szednek. Ezt a nyilatkozatot a jegyzőkönyvbe iktatták s bár az osztrák küldöttek sajnálkoztak, sőt méltatlankodtak is a magyar küldöttek kívánsága miatt, a jegyzőkönyvet egyhangulag elfogadták. A Havas-ügynökség jelentése szerint Oroszország azon szándékának adott kifejezést, hogy hozzájárul a nemzetközi cukorkonvenczióhoz. Az orosz kormánynak ezen ügyben jelenlétét kell tennie e szándékáról az itt üléseben állandó bizottságnak.

Bánffy harczra készül. Báró Bánffy Dezsőt egy aradi lap fölszólította, hogy lépjen ki a passzív szerepből és lépjen fel nyíltan a kormány ellen. Erre a fölszólításra az aradi ujság báró Bánffy közvetlen környezetéből a következő választ kapta:

Báró Bánffy tiszta tudatában van annak, hogy a politikai helyzet nem maradhat sokáig azon a zátonyon, amelyen megfeneklett. Tény, hogy a függetlenségi párt saját uralma érdekében merőben meddő, megalkuvó, sőt káros és az országra is veszedelmes politikát folytat; igaz az is, hogy a függetlenségi párt, nemcsak hogy maga nem valószínűsíthetja meg programjának főbb pontjait, az

enyhülés volt számára, hogy nem kell parancsolnia az arcának, amelyet a kin vitustánczba rángat. Ugy megkönnyebbült, mint a kórházba jutott fertőző beteg, akinek nem kell többé a sebeit rejtegetnie.

Az előszobában jelentette az inas, hogy a felesége várja az irodában. Ettől egy pillanatra meghökélt. Valami legyőzhetetlen, keserű gyűlölet lepte meg hirtelen a gondolatra, hogy az az asszony itt van. Tul a szőnyeges ajtón, talán éppen a tükör előtt áll most is, az az értelem nélküli, szép bábu, gyönyörködő a maga pompázó állati erejében. Névtelen, vak düh fogta el a férfit, szeretett volna berontani azon a diszkrétan hallgató ajtón és egyetlen ökölcspással leütöni azt a cifrázkodó szép, buta bestiát, aki mérhetetlen selyeméhségével belesarkalta ebbe a szédítő forgatagba, ahonnan most megzuvva, nyomorultan kilöködött. Mert miye volt neki az az asszony. A nősténye. Felszedte a nyomoruságból, a piszoknál is büzhödtebb szegénységből. Azt hitte, hogy lelket vásárol és a maga lelket kufárkodta el, egy buja formájú, forró izomtömegért. És most idejön az a nő, hogy ne legyen intimitása az utolsó perceinek, hogy a halálát is olyan zaklatottá tegye, amilyen meghajszoltá tette az életét.

A saját arányosságáról egészen megfeledkezett ebben a pillanatban; csak azt tudta, hogy az asszony is lihegett utána s neki véresre kellett vágnia a körmét, hogy a csipkét, a selymet és a gyémántot kiteremtse.

Oh, hogy gyűlölte odakint az ajtó előtt! Mikor pedig belépett hozzája, derült, mosolygós arcczal ment fejéje.

általános választói jogot, az önálló vámterületet, a bank önállóságát, hanem azon a czímen, hogy mindez az ő programjában is benne van, hazaáruló aknamunkának bélyegez minden komoly törekvést, amely az országra annyira fontos és sürgős reformok kivívása érdekében levőnek mutatkozik. Báró Bánffy Dezső eddig csöndes rezignációval nézte a helyzetet, de ne higgye senki, hogy még sokáig télen szemlélője marad. Ugy lehet, nincs is messze az az idő, amikor ki kell törnie annak az erupciónak, amely az országban és minden becsületes politikus lelkében lappang. A kijátszott népjogoknak önzetlen és becsületes szószólókra van szükségük. A meddő közjogi harczok helyébe a modern világáramlatok szellemében új, főként gazdasági jellegű politikát kell inaugurálni. Nem is lehetetlen, hogy most vagy legközelebb, de minden esetre az alkalmas pillanatban Bánffy Dezsőt is az aktív ellenzéki küzdelemben szólítja politikai tevékenységére és nem fog visszariadni a küzdelemtől.

. . . Báró Bánffy Dezső tehát harczra készül . . .

A cseh szociáldemokraták. Prágából táviratozták, hogy a cseh szociáldemokraták tegnapi ülésükön a legutóbbi reichsrathi ülészakot és a cseh tartománygyűlési választójogi reformot tárgyalták és elhatározták, hogy az utóbbi eszméért állást foglalnak, azt a legközelebb Pilsenben tartandó kongresszus elé terjesztik.

Beszámoló. Müller Károly, Arad város orsz. képviselője vasárnap egy banket keretében beszámolót mondott. Kifejtette, hogy amikor képviselővé választották, már kész paktumot talált, bevégzett ténnyel állott szemben, amelyen változtatni nem lehetett. Fejtette, hogy azokkal szemben, akik jelenleg kormányon vannak, semmi ok nincsen a bizalmatlanságra, mert nem szabad feltételeznünk, hogy egy Kossuth vagy Apponyi, akiknek neve politikai hitvallást jelent, megfélemezhesse magukról. Meg van győződve afelől, hogy a kormány sohasem fog előállni olyan követeléssel, mely a függetlenségi párt programjával ellentéteznék. Végül kijelentette, hogy hiva az általános titkos községenkénti választói jognak. A képviselő beszédét a jelenlevők nagy tetszéssel fogadták s üdvözlő sürgönyt küldtek Kossuth Ferencz és gróf Apponyi Albert minisztereknek.

Vízy Ferencz, Körmöczbánya országgyűlési képviselője, megkezdte beszámoló körútját. Tegnáp

— Régen vár már kedvesem? — kérdezte aggodó kíváncsisággal, mintha éppen csak attól az egyetlen egy szerencsétlenségtől tartana, hogy akaratán kívül udvariatlan volt az asszonyához.

Az asszony pedig kaczer magakelletéssel duzzogott:

— Régen hát! És ez igazán csunyaság már, hogy engem a börze miatt így elhanyagol. Minden idejét annak adja, pedig nem is tudom, hogy minék jár abba a furcsa társaságba.

A férfi arcára valami elkényszeredett mosolygás lebbent. Szörnyen, rettenetesen komikusnak érezte, hogy ők még most is, ebben a pillanatban is, udvariasan csalják egymást, szépen hazudnak egymásnak.

Ez az asszony kérdezi tőle, hogy mit csinál a börzén! . . . Éppen ez!

És egy pillanatig szinte úgy volt, hogy válaszol neki. Már ott lebegett a szó az ajkain. Valami belső kényszer kezdte szorítani, hogy őszinte, brutálisan, idétlenül őszinte legyen. Hogy megmondja neki az egész rondaságot, amit az úgy is tud, csak le akar hazudni.

Hát ne hazudjon már! Nincs miért többé . . .

Mosolygva állottak egymással szemközt s a nagy hallgatásban hallani lehetett a férfi nehéz, szaggatott lélegzését.

Aztán egyszerre megszólalt:

— Ne háragudjék rám Irén, de igazán nem tehetek róla: rabja vagyok az üzletnek. Most is . . .

— Na tessék! Még el is kerget . . .

bb körmöcbányai választó kíséretében Kunos-rágáson és Jánoshegyen volt, ahol számos választó jelenlétében tartotta meg beszámolóját. A képviselő jövő héten folytatja körútját.

Pénzügyi kavargások.

Budapest, július 29.

A mi Citynk forró aszfaltján izzadt arcok robognak mostanság végig. Nem kell Lavaternek lenni, hogy ezekről az arcokról izgalmat, idegességet, feldult lelki állapotot lehessen leolvasni. A robogó kocsik végigszáguld a banknegyed zajos utcáin és hol itt, hol ott áll meg egy-egy pillanatra. Ahol megáll, valami nagy, hatalmas intézet palotája mered az égnek: kiáltó hirdetője a gyarapodásnak és a gazdagságnak, amelyet vezető bankjaink el tudtak érni. Az izgatott, fiakkerező, száguldó arc pedig szájalmat gerjesztő heroldja annak a végtelen nagy nyomoruságnak, amelyben egy idő óta viszont sok kisebb pénzintézet tengődik.

A nagyközönség nem érti ezt az izgalmat. Nem ismeri ezeknek a lelkeknek végtelen nagy idegességét. De szólnunk kell róla, hogy a közvélemény széles rétegei is megismerjék. És szólnunk kell róla itt, ezen a helyen, ahol annyiszor beszélünk az ország politikai nyomoruságáról, hogy egy pillanatra legalább fellebbentsük a függőnyt azokról a nyomoruságos viszonyokról is, amelyek ezuttal talán nagyobb katasztrófával fenyegetnek, mint néha sok nagyra felfújt politikai botrány fenyegetett.

Kétségbeesítő helyzete van a pénzpiacnak. Ez az eredete minden bajnak. És ebben a feszült, tarthatatlan állapotban következik az a veszedelem, hogy nagy bankjaink tulságos szigorúsággal lépnek fel a kisebbekkel szemben. A nagy bankok sorra megtagadják a kisebb intézetektől a visszszámítolási hitelt. Ha jön a lejárat napja, a kis intézetnek fizetnie kell. De új pénzt nem kap többé. Új reeszkompt nincs többé. A kis intézet odaadja minden pénzét, hogy kötelezettségének eleget tegyen. De új pénzt, hogy üzletét folytathassa, hogy forgalmát biztosíthassa, nem kap többé. A kis intézet megakad, zavarba jön. Nem tud hitelt adni, sőt, mivel nem ritka eset, hogy tőkéje nehezen

— Nem, dehogy! De hiszen tudom, hogy nem jól érzi itt magát ebben a környezetben. Most is bizonyosan valami kényszerűség hozta ide. Én szórakozott, figyelmen kívül hagyok, talán kért is tőlem otthon valamit, amit én bizonyosan elfeledtem és most föl kellett ide fáradnia. Bocssáson meg kérem, és... és juttassa eszembe, hogy mit felejtettem el... Talán üzent valakinek velem? Vagy vásárolnom kellett volna valamit?

— Na látom már, — nevetett az asszony, — hogy minden áron szabadulni szeretne tőlem. Hát jó, elmegyek. De a szabadulásnak ára van uracskám. Az alkalmat pedig kihasználom, mert nem tudom, mikor találom megint ilyen gavallér hangulatban.

— Tehát?!

— Tehát a mikor ide indultam magához, az uton csudaszép selyem-szmirnát láttam egy kirakatban. Ajándékba meg lehetne kapni, kilencszáz forintba tartják. Látta uracskám, nincs egy valamire való szőnyegem, pedig olyan régen epedek valami szép, apart holmi után... Meglep vele? Olyan potomság, amit kérek...!

A férfit valami perzselő forróság öntötte el hirtelen. A szeme az órára tévedt és egyszerre belemarkolt minden idegszálába a zaklató, az égő türelmetlenség.

Hogy megrabolja ez az asszony az utolsó pillanatait, a legutolsókat, amik az övéi lehetnének. És hogy váltsa meg magát, honnan vegyen pénzt...? Pénzt! Pénzt!! Még most is pénzt...

Egyszerre odaugrott a nagy pánczélszekrényhez és felszakítva a csattogva for-

mobilizálható helyeken van lekötve, esetleg nem is tud fizetni sem. Fizetési zavar, fizetési képtelenség, csőd lép ennek nyomába fenyegető következményképen.

És künn a kis intézet küszöbén sok a kis egzisztencia! A kis ember, aki a magasabb kamat kedvéért tőkéjét vitte a kis intézethez. A kisiparos, a kiskereskedő, a tisztviselő, a lateiner, aki hitelt vár, hitelt kér, mert másutt, mint kis intézetnél nem is kap kölcsönt. És a részjegyek és részvények többnyire nem tökéletes közönsége. Ezek mind érdekeiket, tőkéjüket, hitelüket, egzisztenciájukat féltik. És sokan, százan, ezren és tízezen még nem is sejtik, hogy veszedelem fenyegeti őket és katasztrófa előtt áll egész egzisztenciájuk.

Ezt el kell mondani és erről fel kell világosítani a közvéleményt. Tudomást kell venni mindenkinek róla, hogy sok és sokféle veszedelem fenyeget. A nagy bankok fényes palotái nem fejezik ki tökéletesen a mi pénzügyi viszonyaink erőértékét. E ragyogó paloták mögött vannak a viskók, van a Potemkin-falu, amelynek nyomoruságos küzdelmeiről, izgató lelkiküzdelmeiről csak a beavatottak tudnak.

Ennek a mai kínos, veszedelmekkel tele helyzetnek megvannak a maga természetes okai. A pénz iszonyu drága lett az egész világon. Németország szédületesen fejlődő ipari óriási tőkéket szív fel magába, és el lehet rá készülni mindenkinek, hogy az Osztrák-Magyar Bank nem fog megállni a jelenlegi kamatláb mellett, hanem már az ősz elején ismét fel fogja emelni a kamatlábat. Bizonyos, hogy ezek az állapotok és ezek a reménysek megnehezítik a nagy bankok helyzetét és az is érthető, hogy ha mindenki óvatossá és körültekintő lesz és megszorítja a hitelt minden irányban. Mi volnánk a legutolsó, akik azt mondanánk, hogy a nagy bankok ne legyenek óvatossá, hogy könnyelműen prédálják a rájuk bízott milliárdokat. Azt is tudjuk, hogy a nagy bank nem szorul rá a kis bankra, megél az reeszkompt kamata nélkül is és a mérlegben nyoma se lesz annak, ha nem visszszámítolja a kis bank váltóit. De azt is tudjuk — és erre akarunk ezuttal különös nyomatékkal utalni — hogyha az óvatosság tulzása csap, ha a megszorításban nincs átmenet, ha a hitelmegvonás alól nem lesz

duló nehézkes vasajtókat, bemarkolva az ásitó sötétbe. Egy bankócsomag akadt a kezébe; talán a legutolsó, amit idegen pénzből még magánál őrzött. És szinte rikoltva szállt és sülyedt a melle, amíg belegyűrte az asszony illatos, kicsi táskájába, oda a zseb-kezdője, meg a tükre mellé.

Aztán felszakította az ablakokat, hogy kiszéllőztesse utána a nehéz parfüm-felhőt, amely fojtogatta és perczekig rázta a hideg a csóktól, amelylyel bőkezűségét megjutalmazták.

Szinte szédelegve roskadt le az asztala mellé. Ez a piszkos tolvajlás volt a legrondább minden rondaságban. Az emberei megkoplalt garasait harácsolta el, amit leereszkedő grandezzával szedett el tőlük kauzióba. Az inasától, meg a pénztárosától.

Fúj! Vannak czudarságok, amik már a piszok fogalmán is túl esnek.

Belenyult a fiókjába a revolver után és felkaczagott. Eszébe jutott, hogy mikor azt a hatalmas csillogó, hideg, jószágot vásárolta, az üzleti fölszerelések számláján könyvelte el az árát.

Milyen kényelmes most, hogy teljes a fölszerelés!...

De hát nincs mentség, nincs menekedés ebből az alternatívából? Csakugyan így kell következnie mindennek. Ez volna már a Nihil, a Semmi? Ót percz mulva ott, a szőnyeg halvány, kék alapján egy ronda nyúlós tócsa fog feketélni, az ajtók, ablakok tárva-nyitva lesznek s az íróasztal süppedő karosszékében ott fog terpeszkedni a sáros csizmája, fellett kalapu

kivétel az erősebb és tisztességesebb intézetek javára, úgy ebből könnyen végzetes tragédia keletkezhetik, amely kiszámíthatlan kárral járhat.

Azt beszéljük, hogy nagy intézeteink tudomást szereztek egyes kisebb intézetek olyan üzleteiről, amelyek egyáltalán nem tartozhatnak egy kisebb intézet üzletkörébe. Mondják, hogy ezek az üzletek merő spekuláczió alapulnak és hogy a nagyobb haszon kedvéért olyan üzletek jöttek létre, amelyek az egyes intézetek egész létét fenyegethetik. A nagy bankok állítólag ezért lettek óvatossak. Állítólag ezért ijedtek meg és most szántsándékkal szorítják meg a hitelt, hogy lássák, melyik intézet boldogul majd a saját erőivel.

Lehet, hogy vannak ilyen esetek is. Nem tagadhatja senki. De viszont tagadhatja-e valaki, hogy vannak intézeteink, amelyeknek élén tisztos nevű, nagytekintélyű, jól szituált kereskedők, iparosok, lateinerek állanak és amelyeknek üzleti vezetése kiállja a legszigorubb kritikát is. Vajon indokolt lehet-e a merev visszautasítás álláspontjára helyezkedni ilyen intézetekkel szemben is? Ez épp a kérdés és épp ebből keletkezhetnek a legnagyobb veszedelmek. Helyes dolog, ha vezető intézeteink nem adnak módot a gombamódra szaporodó törpebankok garázdálkodására. De viszont épp a vezető nagy intézetek feladata az, hogy a piacot minden veszedelmes megrázkódtatástól megóvják. És jelenleg a pénzügyi viszonyok olyan helyzetet teremtettek, amelyben nagy körültekintésre és óvatosságra van szükség. És épp az a veszedelem, hogy ez az óvatosság ezuttal hiányzik és hogy a hitelmegvonás sulya válogatás nélkül nehezül az egész piacra.

Tartunk tőle, hogy ebből veszedelmek származhatnak. Ezek és ezek egzisztenciája van a kis intézetek sorsához fűzve és ezeknek az egzisztenciáknak az érdekeiről is van szó. A nagyközönség nem látja ezt a fenyegető veszedelmet. De ez a veszedelem megvan, lázas izgalommal kopogtat sok derék intézetünk kapuján és katasztrófát idézhet elő nagyon sok helyütt. A mi szavunk nem serkent lelkiismeretlen könnyelműsége senkit sem. De óvatosságra és méltányosságra van szükség, és szeretnők, ha ebből ezekben a nehéz napokban a kellenél nagyobb adag érvényesülne.

rendőrlegény, kurtán, brutálisan beleszólván a telefonba:

— Jelentem... itt egy hulla van!

És az ő lesz... az a hulla!... És az ajtórezen vérszomjas, kíván csicsócselék fog beháméskodni. Ót nézik majd, a bemocskolt, eltorzult emberi kadávert.

A keze zibbadtan ejtette el a revolver markolatját, amely tompa ütődéssel koppant meg az asztal felületén. És ebben a hangtalan, siket pillanatban élesen visitott fel odakint a villamos csengő berregője.

— Már jön az első!

— Hát lássuk, melyik lesz?

Valami eszeveszett konok kíváncsiság támadt fel benne, hogy a szemébe nézzen annak a veszedelemnek, ami elől éppen szökni akar.

Egy örökkévalóságig tartó pillanatig visszafojtott lélekzettel leste a kívülről beszűrődő zavaros hangokat, aztán egyszerre kivágódott az ajtó, s a küszöbön megjelent egy dult ábrázatu, üres tekintetű öreg ember. Fonnyadt, vértelen ajkai görcsösen rángatóztak, s csak hebegni bírt az indulattól:

— Mi történt? A pénzem! A vagyonom...!

Valami szörnyű, lehetetlen komikum volt azon az eltorzult, fakó ábrázaton, amelyre siváran kirajzolódott a Harpagon önkínzó rettegése. A látvány olyan ellenállhatatlan volt, hogy az a másik, szeretett volna tele torokkal, harsogón felkaczagni:

— Hát ez?!... Ez a legelső, aki a dögre gyül! A kegyelmes ur! Ugy látszik van, még is csak van erkölcsi igazságszolgáltatás a sorsban. Ez a vén gazember egy ország pénzét

A miniszterelnökök Ischlben.

— Jelentés a kiegyezésről. —

Budapest, július 29.

A király kegyesen tudomásul vette, hogy a két kormány között a kiegyezés ügyében létrejött a megállapodás. Ez az eredménye a két miniszterelnök ischli audienciájának. Tegnap báró Beck, az osztrák miniszterelnök referálta el a császárnának, hogy sikerült a magyar kormányval a kiegyezést elfogadtatni, ma pedig Wekerle Sándor tette meg a jelentést arról, hogy a magyar érdekeket alárendelte a nagyhatalmi hóbortnak.

Wekerle és báró Beck együtt érkezett Ischlbe. Már elutazásuk előtt találkoztak a bécsi pályaúdváron, Ischlben pedig hosszabban tanácskoztak Beck kihallgatása után Wekerle szállásán. Beck egyenesen a királyi kastélyból hajtattott Wekerlehez és kétségtelenül közölte vele kihallgatása ama részleteit, amelyek mindkét miniszterelnököt közösen érdeklik. Természetesen csakis a kiegyezés dolgáról lehetett szó. Valószínűleg megegyeztek a tárgyalás folytatásának időpontja, módszere és iránya tekintetében.

Azt halljuk, hogy a király azért rövidíti meg ischli tartózkodását és utazik szokása ellenére már szeptember harmadikán Schönbrunnba, mert a tárgyalás várható befejezését közvetlenül akarja figyelni.

Mindazok, akik a két miniszterelnökkel Ischlben érintkeztek, azt mondják, hogy mindketten erősen bíznak a tárgyalás sikerében. Báró Beck Ischlben több hírlapíró előtt csodálkozását fejezte ki azon, hogy a magyar sajtóban személyes animozitással vádolják, holott őt bizalom és rokonérzés tölti el.

— Nem értem — mondá — hogy miért terjesztik azt a hírt, hogy köztem és Wekerle között némely tekintetben ellentét van. Ellenkezőleg, azt mondhatom, hogy a magyar miniszterelnökkel élénk és általa viszonzott személyes szimpátia köt össze s ez biztosítja, hogy a kiegyezés létre fog jönni.

Wekerle a vasárnap délelőtt egy részét a kabinetirodában töltötte, a hol hétfői kihallgatásának ügyeit készítette elő. Azután látogatásokat tett. Elsőben Gizella bajor hercegnő villájában akarta névjegyét leadni, de utközben találkozott a hercegnővel, aki hosszú ideig beszélgetett vele; azután Frigyes főhercegnél tett látogatást. Délben fölkereste a miniszterelnököt Hengelmüller washingtoni nagykövet, a kivel hosszabb ideig beszélgetett. Ezt követte az említett tanácskozási Beck miniszter-

rabolta össze és élvezte zaklatás nélkül köziszteletben. Most pedig meg kellett érnie, hogy őt rabolja ki egy másik, akinek azontelül még haszna sincs belőle. Csak éppen sárba dobálta és belé tapodta a sok szép nagy bankót.

Ez a gondolat olyan pokoli volt, hogy fölért egy élettől és a revolverrel játszó embert egyszerre ezer kötekedő ördög szállta meg.

— Hát bizony, — mondotta nyugodt bonhomióval; — ez egyszer egy kicsit elszámítottuk magunkat kegyelmes uram. A sok szép pénz mind oda van. Sőt még annál is több. Fuccs! Volt . . . Nincs!

A másik hőröge tántorgott egy székhöz, s üveges szeméi szinte kimeredtek az úregeikből. A kinzó pedig folytatta mosolyogva.

— Látja kegyelmes uram azt a szép, nagy revolvert ott az asztalomon? Hát abban van benn a számlák szaldirozása. Kikészítettem, mert fél négyre, sőt talán még előbbre várom a barátaimat, akik megtisztelték a bizalmukkal.

Az öreg ember úgy vergődött, nyavalyogva, mint egy megtaposott pordró.

— Kegyelmes uram még jól jár. Abból a pár ezer forintból, ami most véletlenül eluszott, előbb apránként szép kis summácskákat csiholtunk elő. Kellett! Tudom, hogy kellett, hiszen ide küldözték a színházról minden apró számlát. A kisasszony nem ért a takarékosághoz. Hja a nők! Az én asszonyom is könnyelmű, de honnan a csudából is tudja például egy földhözragadt, szegény házmesterné lánya, hogy mi a pénz?! Bocsnát! Nem azért mondom. De hát iste-

elnökkel. Délután részt vett Wekerle az udvari ebéden, később pedig Géza fiával kirándulást tett és mint este nevetve beszélte, alaposan meg is ázott.

A miniszterelnök ma délelőtt tizenegy órakor ment kihallgatásra s jelentést tett a királynak folyóügyekről és a kiegyezési tárgyalásról. A király alaposan volt tájékozódva minden egyes részletről és kegyesen hallgatta meg a miniszterelnök jelentését. A kihallgatás után családi ebéd volt, a melyen Wekerle is részt vett. Wekerle mielőtt audienciára ment, a kiegyezési tárgyalásról az újságíróknak a következőket mondta:

— Határozottan remélem, hogy találkozni fogunk, mert találkozniunk kell és pedig nemcsak gazdasági, hanem politikai okokból is. De a nyilvánosság rossz munkatárs. Emlékezzenek csak vissza, hogy régebben hogyan tárgyalták a kiegyezést. A minisztériumok érintkezésbe léptek egymással s kész eredményel állottak elő. Ezzel a szokással azonban 1895-ben felhagytak. Akkor Budapesten és Bécsben megkezdtek a hivatalosan bejelentett kiegyezési tárgyalást s ezzel már el is temették, vagy jobban mondva meg sem szünt a tárgyalás és még sem járt eredménnyel. Reméljük, hogy most jobb eredményt fogunk elérni.

Megerősítik azt a hírt, hogy a két miniszterelnök kihallgatása részben a kiegyezési tárgyalással volt összefüggésben. Wekerle mai kihallgatása után azt beszélték, hogy a király részletes és kimerítő jelentést tétetett magának a kiegyezési tárgyalásokról és nagyon behatóan tudakozódott minden egyes kérdésről. Egészen bizonyosnak látszik, hogy báró Beck tegnapi kihallgatásán is ugyanez történt, úgy hogy a király már most úgy osztrák, mint magyar részről tájékoztatva van a kiegyezés állásáról. Azokból a nyilatkozatokból, amelyeket báró Beck tegnap tett s azokból a közlésekből, amelyeket Wekerle a mai kihallgatás után adott, azt kell következtetni, hogy mind a két miniszterelnök meglehetősen megegyező előterjesztést tett a királynak a kiegyezési tárgyalásról.

A kiegyezési tárgyalásról azt jelentik, hogy a két miniszterelnök mult pénteken Budapesten folytatott tárgyalásán a kiegyezés kérdéseit újabb létező haladást tettek. Mind a két miniszterelnök reméli, hogy szeptemberben véglegesen meg fognak állapodni. Mult pénteken a bankérdést is tárgyalták, de ez a kérdés azok közül való, amelyeket csak szeptemberben fognak véglegesen intézni.

Báró Beck osztrák miniszterelnök azért jött Ischlbe, hogy a királynak az általános sza-

nem! Most itt állok tehetetlenül, kifosztva; a zsebemben pedig rejtegetek egy tippet, amivel milliókat lehetne harácsolni. Milliókat! Egy pár nap alatt beszeperhetném az egész börzét. Könyökig vájkálhatnék az aranyban. És a buta garason fog mulni, hogy holnap, vagy még ma éjszaka beraktároznak egy nedves falu, sötét pinczébe. Hát nem örület ez? És nem történik csoda, nincs ember, akinek lelke volna így szólni:

— Bizom az eszedben, meg a szerencsédben! Mennyi kell!

Pedig előnténém érte aranyözönnel. Egy pár garással most megvívhatnám az eget. Az emberek rettegnek, egy vakmerő, elhatározott kupp letarolna mindent. De hol az az ember?!

Lendülettel, szédületes elokvenciával beszélt és az a agyalágyult vén ragadozó ott a széken teljesen megőrült a képzeletbeli aranyömegektől. Egyszerre felugrott és dadogva, hülye sóvárgással ordította:

— Én! Én!! Adok!

Az idétlen rikoltozás pedig egyszerre a szívébe szállt a másiknak. Ime itt volt a csoda. Az élet!

Vállon ragadta az örvény hűlyét, hogy lelket verjen beléje:

— De ma kell! Most mindjárt!

— Igen. Most! Akarok aláírni!.. Sokat!! Amennyi kell . . .

És tizenöt perczel később, egy biztos, erős kéz hanyagul, megvetően behajította a csillogó hatalmas revolvert vissza oda az asztalfiókba . . .

vazati jog alapján választott Reichsrath első ülészakáról jelentést tegyen, de jövetelének még egy másik célja is van, az, hogy a kiegyezési tárgyalások eddigi eredményéről beszámoljon. Wekerle magyar miniszterelnök egyidejű ittidőzése ugyan nem pusztán véletlenség, de a két miniszterelnök audienciája közt nincs összefüggés, hanem Wekerle önállóan tette meg jelentését.

Bilinszky bankormányzó tegnap látogatást tett báró Beck miniszterelnöknél. — Wekerle miniszterelnöknél tegnap Mayer püspök, Sieszt kabinetigazgató és Falk Miksa hagyták hátra névjegyüket.

A magyar miniszterek szeptember 11-én a kiegyezés végleges megállapítása céljából Bécsbe utaznak.

Wekerle Sándor miniszterelnök szerdán Budapestre érkezik.

Félhivatalosan a miniszterelnök ischli utazásáról a következő kommuniké számol be:

Dr. Wekerle Sándor miniszterelnök a mult héten kérdést intézvén Ischlbe ő felsége kabinetirodájához aziránt, mikor jelenhetnék meg e hét elején ő felsége előtt, hétfőre, július 29-ére kapott meghívást; a miniszterelnök azonban már egy nappal előbb ideérkezett, hogy az uralkodó-család itt időző tagjainál, a szokáshoz híven, tisztelgjen, továbbá, hogy a kabinetirodában különféle ügyeket megvitasson. A miniszterelnök már vasárnap való megérkezése következtében terjedt el azután a hír, hogy vasárnapon jelenik meg kihallgatáson is a felség előtt. Dr. Wekerle audienciája tehát nem szenved haladékat; a magyar miniszterelnök ma, hétfőn délelőtt tizenegy órakor jelent meg kihallgatáson s valószínűleg kedden tér vissza Budapestre s onnan Dánosra.

Dr. Wekerle Sándor szombaton éjjel a 10 óra 55 perczkor induló vonattal hagyta el Bécset. Ugyanazzal a vonattal utazott Ischlbe báró Beck osztrák miniszterelnök is, akinek szalonkocsija össze volt kapcsolva a magyar miniszterelnökével; a két kormányelnök az éjszakai ut alatt nem találkozott egymással, de indulás előtt Bécsben, ugyszintén reggel a megérkezéskor Ischlben szívesen üdvözölték egymást s ez alkalommal báró Beck a legbarátságosabban beszélgetett magyar kollégájának fiával, Wekerle Gézával is.

Dr. Wekerle miniszterelnök a Bauer-szállóba hajtattott, ahol már várt reá az udvari ebédre szóló meghívó. Miután a miniszterelnök ellátta dolgait, tisztelgően az uralkodó család tagjainál s eljáván a kabinetirodában, déli fél egy órakor fogadta észak-amerikai nagykövetségnek, báró Hengelmüllernek látogatását. Negyedkettőkor báró Beck osztrák miniszterelnök jelent meg nála, aki hétfő délután hosszat tartó legelső kihallgatásáról jövet, érőti értesítette magyar kollégáját.

Délután három órakor udvari ebéd volt, amelyen ő felségén kívül dr. Wekerle Sándor és báró Beck miniszterelnökök, valamint Gizella bajor hercegnő, férjével Lipót bajor herceggel és fiukkal, György herceggel, a württembergi herceg özvegye, Róbert württembergi herceg és neje és János szász herceg vettek részt.

Az ebéd után báró Beck elutazott Ischlből, hogy megkezdje nyári szabadságidejét, dr. Wekerle pedig a környékre tett kirándulást.

Dr. Wekerle Sándor miniszterelnököt ma délelőtt háromnegyed tizenegy órakor külön kihallgatáson fogadta a király. A miniszterelnök a magyarországi folyóügyekről s a kiegyezési tárgyalások állásáról s eredményéről tett jelentést. Ő felsége a jelentést kegyesen fogadta. A magyar miniszterek szeptember tizedikén a kiegyezés végleges megállapítása céljából Bécsbe utaznak. Dr. Wekerle Sándor miniszterelnök a délután folyamán még több látogatást tett és holnap reggel visszautazik Budapestre.

A Budapesti Tudósító jelenti: A lapoknak az a hire, hogy augusztus közepe táján Ischlben a két miniszterelnök bevonásával koronatanács lesz, téves; beavatott helyen erről mit sem tudnak.

Politikai hangulatok.

I. Gimnázista-levél.

Wekerle miniszterelnök gimnázista fia, Géza, akit öcczellencziája magával vitt az ischli utra, levelet ír kenyeres pajtásának, a faluban vakációzó Pista fiúnak Ischlből. Írja a gimnázista Wekerle a következőket:

Kedves kamerádkám, barátom Pista, megígértem neked, hogy szünidei élményeimről levelet írok és én amit ígérek, meg szoktam tartani, mert úgy vagyok nevelve otthonról, ahol oktattak, hogy kedves papához mindenben hasonlítsak, de addig, amíg olyan nagy nem leszek, mint ő, nekem egyben különbözni kell, nem szabad szivarozni és ígéreteimet be kell váltanom. Ez ugyan nem egy különbség, de kettő, hanem két egymű dolog összefoglalva annyi, mint egy. Tehát miután a bizonyítványom nagyon jó volt, papa elhatározta, hogy elvisz egy kicsit utazni, minthogy én németül jobban tudok ugyan, mint az egész gimnázium, de annyira nem tudok, mint apa, tehát elhatározta, hogy direkt Bécsbe visz és onnan Ischlbe, ahol a papának dolga van dicsőségesen uralkodó I. Ferencz József apostoli királyunk, Ausztria császára, Csehország, Galiczia, Lodóméria, stb. stb. ő felségénél. (A címeket egy egy forintot ezüst tallérről elolvashatod, én is onnan olvastam, mert nekem van.) Azt mondták nekem, hogy csak a német nyelv miatt visznek. Én csodálkoztam és nem is nagyon hittem el, hogy a császári és apostoli királyi felségtől fogok németül tanulni. Ámbár hallottam egyszer, amikor a szalonban beszéltek egy érdekes esetet a híres Bánffyról. Hogy amikor Bánffy miniszterelnök volt, még nem tudott jól németül, mindamellett mindig németül beszélt dicsőségesen uralkodó királyunkkal. Ő felsége egy alkalommal aztán így szólott: „Kedves Bánffy, miért kinlódik ön, beszéljen csak magyarul, én jobban megértem azt, hogyha ön magyarul beszél, mint hogyha németül akar beszélni. Erre aztán Bánffy így felelt: „Entschuldigen, Majestät, ich übe mich“: (Bocsánat, felség, gyakorlom magamat.) Most már látod, akkor csak a miniszterelnök engedhette meg magának azt a luxust, hogy a királylyal gyakorolja a német nyelvet, de hátha mégis most talán benne van a paktumban, hogy a király köteles a miniszterelnök fiát is németre tanítani, hátha ez lesz a nemzeti vívmány a kvótáért, amihez különben te nem értesz, mert te nem vagy miniszterelnöknek a fia. Ne gondold azonban, hogy dicsekszem. Én is tudom, hogy mai naposság a grófok úgy nevelődnek, hogy gimnázista idejükben még nekik nem szabad tudniok, hogy grófok, hanem csak amikor már a huszároknál szolgálnak. De nálunk másképpen van; a papa nem ad arra semmit, hogy ő miniszterelnök, hát legalább a fiának legyen benne öröme.

Egy nagy szalonkocsiban utaztunk Bécsig. Te még ilyenben nem mentél, hanem még se írom le neked, hogy mi van benne, mert hátha nem szabad. Papa tudniillik figyelmeztetett, hogy lakat legyen a számon, nehogy elaradjak valami államtitkot s neki vele kellemetlenséget okozzak. Multkor is, amikor felvettem a földről egy klauzulát és hat árkus formulát, nagyon megparancsolta, hogy többet ne merjek hozzájuk nyulni. Én azóta nem is olvasok egyebet, ha szabad időm van, csak klauzulákat és formulákat. Látod, ha az ember miniszterelnöknek a fia, hát ilyenek a titkos olvasmányai; a Boccaciót mindenki megveheti, a ki

spórol a zsebpénzből, de a klauzulákat és formulákat senki, még Kornfeld bácsi sem, pedig neki nem kell spórolni. A titkokat persze nem árulom el. Így érkezünk Bécsbe, a papa olvasta az irásokat, én pedig néztem. Ott a pályaudvaron bemutatott papa az ő osztrák kamerádjának, Becknek, aki szintén miniszterelnök s úgy kellett őt szólitanom „Herr Excellenz!“ Nagyon megdicsért, amikor helyesen beszéltem vele és a tornáról kérdezősködött. Majdnem kacagtam, eszembe jutott a viczlapkép, amiben le van rajzolva a papa, meg ez a Beck, ahogy tornaruhában vannak és birkóznak egymással. Azt mondhatom, hogy a papa három ilyet is a földhöz tudna vágni, de ezt az egyet én magam is, ha neki eresztenék. És mégis hallottam, hogy ez a báró Beck kacagva azt mondja a papának: „Kedves kolléga, ön segítségét is hozott magával, akkor én kapitulálni fogok“. Aztán beszállottunk. Az osztrák miniszterelnöknek is nagy szalon-kocsija volt, de a miénk előbb volt s azután következett az övé. „Ez kedves udvariasság“ mondta a papa. A lépcsőről báró Beck átszólt: „Mindamellett, hogy az ön kocsija előbb van, kedves kollega, én korábban juttok ő felségéhez.“ Akkor nem értettem ezt a viczet. Most, sajnos, értem. Ischl kérlek szépen, egy nyaralóhely számos pavillonnal, kertekkel, gondozott sétautakkal és szökőkutakkal. Csodálkoztam, hogy a mikor megérkeztünk, papa nem vette ki a frakkot. Csak másodrangu emberek jöttek a királyi pavillonból s a mikor a papa kérdezősködött tőlük, így felelték: „Morgen Excellenz! Heute geht der Beck.“ Papa le s fel járt a szobában s a titkár irt valamit Sturm urnak, aki minden lépéséről tudósítja a világot. Azt írta, hogy minő nagy személyiségek voltak nálunk. Azt már megtudtam, hogy az osztrák csakugyan megelőzött bennünket, egy nappal korábban jutott be az uralkodó ő felségéhez, mint a papa. Na, megállj csak te osztrák, kérdezősködjél csak ismét a tornáról, majd megmondom neked, hogy mi a tornában nem csalunk. Mégis baj kedves barátom, hogy ő előbb ment. Elárulom neked tudniillik, mi azért jöttünk, hogy megkérjük ő felségét: ne emelje a magyar kvótát, előrehaladott korának már megérthet a sok emelés. Beck viszont azért jött, hogy bátorítsa: csak emelje, az osztrákok majd segítenek neki. Tehát ha Beck korábban beszél vele, akkor mi felsültünk. Ugy látszik ennek az osztráknak több protekciója van a felséges urnál, mint a papának, de ki az oka? A magyar, mert nekünk három évig vezényszó kellett. Elég az hozzá, hogy ebédre mégis elment a papa a királyi pavillonba. Engem, sajnos, otthon hagyott, a titkár ural ebédelttem. Mi későbbben kezdtünk, mint amikor a papa elment és még az asztalnál ültünk, amikor visszajött. A papa szeretett volna velünk megenni egy schnitzlit, mert a királynál gyorsan esznek, ott senki se lakik jól.

Járkáltunk, sétáltunk egész nap. Estefelé kikocsikáztunk és igen híres férfakkal ismerkedtem meg. Általában azonban nekem Ischl nem tetszik, sok benne az idegen. Másnap én korán keltem és a hírlapszerkesztőkkel csevegtem. Szeretnék volna kivenni belőlem egyet-mást, de én begombolkoztam és ugynevezett semmitmondó kijelentéseket tettem. Elég gyakorlatom van benne. Azt mondtam, hogy kitűnő bizonyítványom van, jól aludtam, az idő szép és Ischlben jó a rántottcsirke, de otthon jobb a gulyás. A kiegyezésről nem nyilatkoztam, de egy-két szóval irányítottam őket, mondván, hogy különös gondot kell fordítani a modus procedendire, melyhez támogatásukat kértem. Ekkor papa ki-

jött, mire én hirtelen visszavonultam. Azután papa mégis felöltözött a frakkba és elment dicsőségesen uralkodó királyunkhoz. Nagyon sok ideig volt ott, talán két óráig is; én már elfáradtam a sétálásban. Hallottam, hogy emberek érdeklődnek és beszélnek, hogy a papának azért kell olyan sok ideig ott lenni, mert ő felsége mindent elmond neki, amit tegnap Beck referált s a papának ehhez kell igazítania az óráját. De ez nem igaz. A lapszerkesztőknek, akik várakoztak, meg is mondtam, hogy ne higgyenek semmit, mert a papa önállóan intézi az ország ügyeit és ő csak udvariasságból engedte előbb Becket a királyhoz, viszonzásul azért, hogy idejövételkor Beck előbbre engedte a mi szalonkocsinkat. Éreztem, hogy elpirulok, de tudod, hogyha az ember már beleleegyedik a politikába, akkor a tényeket diplomatikusan kell felütnetni. Mire aztán a papa megérkezett, azt mondta, hogy nem muszáj a világnak mindent tudni, de azt is mondta, hogy ő Beckkel meglehetősen egyetért. Én megint visszavonultam. Nem akartam ugyanis hallani, amikor papa eladja, hogy az uralkodónak a kiegyezésről tett részletes jelentést, holott szombat, amikor elutaztunk, azt állítottuk, hogy nem a kiegyezés miatt megyünk.

Most nem tudom, eléggé titoktartó voltam-e, de úgy sejttem, hogy engem többé nem visznek Ischlbe, mert a papa azt mondta, hogy tulságos feltűnést keltem és haragudott Sturm urra, amiért kiírta az újságokba, hogy engem is magával vitt.

Kedves pajtás, én végzem a levelemet, minthogy pakkolunk és visszamegyünk Dánosra. A levélírásban most te vagy soron. Írd meg, hogy nem volna-e szükséged egy fehér teniszsapkára, küldenék neked. Ugyanis tévedésből egy főherczeg fiu sapkáját is bepakkoltuk a kufferbe és nem tudom, mit csináljak vele. Ölel baráti szeretettel Géza.

* * *

II. Állomások a politikában.

A míg Wekerle Ischlben járt, azalatt Szevényi József államtitkár, aki a legutóbbi kiegyezési tanácskozásokon a kereskedelmi minisztériumot képviselte, Kossuth Ferenczet látogatta meg Herkules-fürdőn. Majdnem egy egész napot referádákkal töltött az államtitkár. Tefmészetes, hogy a referádák tulnyomó része a kiegyezési dolgokra vonatkozott.

Politikai körökben kétségtelennek tartják, hogy a mi megegyezés a magyar és az osztrák kormány közt létrejött, az mind Kossuth Ferencz hozzájárulásával történt és a jelentések csak azért vették az időt igénybe, mert az összes részletekről is kimerítően kellett referálni. Általánosságban Kossuth Ferencz még korábban tájékozódott, mielőtt Wekerle Ischlbe ment volna.

E napokban tehát a két igen távol eső helyen, Ischlben és Herkulesfürdőn, tulajdonképpen egy és ugyanazon lényegű dolog történt: a kiegyezési ügyek rendbehozása. Avagy talán magvetés az őszi politikai viharok részére.

AZ EGYETÉRTÉS

szerkesztősége és kiadóhivatala

VI., Eötvös-utca 32. sz. alatt van.

A szerkesztőség telefonja: 788. szám.

A kiadóhivatal telefonja: 706. szám.

A nyomda telefonja: 18-25. szám.

A horvátok lázadása.

— Supiló újra szónokol. —

Budapest, július 29.

Horvátországban a magyar áruk elleni bojkott mozgalom most már a vidékre is átsapott. A mozgalom főképp a tengerparti városokban ölt nagyobb mérvet. Az újságok minden nap külön cikkben hívják fel a közönséget a bojkottra. A horvát könyvkereskedőket meghívták a pécsi kiállítás megtekintésére, a kereskedők azonban a meghívókat visszaküldötték azzal a megjegyzéssel, hogy úgy sem vesznek magyar árut, így hát cél-talan a kiállítás megtekintése is. A zágrábi lapok erős támadásokat intéznek báró Bánffy Dezső ellenyilatkozata miatt, melyben a horvátok ellen a legerélyesebb rennszabályokat sürgeti. Az egyik lap azt írja, hogy az, amit Bánffy akar Horvátországgal szemben, valóságos államesiny volna.

Supiló közben tovább folytatja lázítását. Vasárnap Vojicsban tüzelt a magyarok ellen, azon a népgyűlésen, amelyen Muacsevics képviselő beszámolót mondott.

Supiló: A határvidék lakosait eddig az egész világ úgy ismerte, mint a határ védőit a keleti támadások ellen. Ma azonban a viszonyok megváltoztak. Az ellenség már nem keletről, hanem északról jő. Ezen ellenség neve pedig pángermanizmus. (És a magyarok?) A magyarok mai politikájukban csak a germán eszme eszközei. Amidőn azt hittük, hogy a magyarok valójában készek otthagyni azt a szerepüket, amelyet a dualizmus a Kelet szempontjából kijelölt részükre és amely abban állott, hogy a dualizmus politikájának háttérét képezze, azonnal testvéri jobbként nyújtottuk a magyarok segítségére. Magyarország mai vezető politikusai azonban azt akarják, hogy a magyar nemzet továbbra is régebbi szerepét játszsza. Előbbre valónak tartják, hogy a magyar nemzet megelégedjék a nagy, jól jutalmazott ügyvivő szerepével, ahelyett, hogy a kisebb, de önálló ur politikáját űzze. És e politika egyik kompenzációja ml lettünk volna. A magyar politikuskoknak Horvátországgal szemben való eljárásának titokzatos mélyes okai ebben találhatók. Ezen eljárásra a nyílt harczzal kellett felelni. (Nagy helyeslés.) Supiló beszéde további folyamatában hevesen támadja Szierényi államtitkárt, akit Kossuth rossz szellemének mond. Kossuth maga a legjobb szándékkal viseltetik a horvátok iránt. Nézete szerint gróf Zichy Aladár és gróf Andrássy Gyula szintén ellenzik a horvátokkal való becsületes meg egyezés politikáját. Beszédét a következőképen fejezi be: A harcz igen súlyos lesz, de elvárjuk a néptől, hogy nemcsak kitart, hanem nyugalmát is meg fogja őrizni és nem ragadtatja magát kihágásokra.

A koalíció, valamint a Starcevic-párt ezenkívül más helyeken is üléseket tartott, amelyek azonban csekély jelentőségűek voltak.

Az Agrar Ztg. Bécsbe küldött tudósítója beszélt dr. Redlik József reichsrath-képviselővel, egyetemi tanárral a horvát kérdéstről.

— Hogy Horvátországot Ausztria cserben hagyta — ugymond Redlik — az a bürokratikus centralizmusnak volt a következménye, amely a 60-as években Ausztriában uralkodott. A horvát kérdést a jövő osztrák politika egyik legfontosabb kérdésének tartom.

Ami a bosnyák kérdést illeti, Magyarország és a megszállott tartományok közt nincs önálló államjogi viszony, hanem az egész monarchia és Bosznia-Hercegovina közt, úgy, hogy elesik még a látszata is annak a lehetőségnek, mintha Magyarország — akár mint Horvátország partnere, akár önállóan — jogigényeket támaszthatna a megszállott tartományokra.

A Reichsrathban megvalósított választási reform után megállapítható, hogy bármely ausztriai nemzetiség favorizálása ki van zárva; ez oly tény, amely kelet felé befolyását fokozottabb mértékben kell, hogy érvényesítse. Azt hiszem, hogy ezzel az ausztriai nemzetiségi harcban új korszak inaugurálható, amely kedvező hatást és bizalmat

fog kelteni a szláv és más, nem magyar nemzeti-ségekből.

Az a tény, hogy Horvátországnak Magyarországhoz való viszonya a magyarországi nagy politikai változások után oly rövid idő múlva válságos lett, minden gondolkodó politikusban megerősítte azt a meggyőződést, hogy a magyar koalíciós kormány csak sietteti az 1867-ben teremtett mesterséges magyar államiság gyorsan haladó bomlási proceszusát.

A horvát-magyar konfliktusban a pán-magyar türelmesség oly nagy fokban mutatkozik, hogy abból minden magyarországi nemzetiség élénken következtetheti, mit jelent rájuk nézve a magyar jogállam, ha a Magyarországgal ugynevezett realunióban élő horvátok irányában a magyar uralom abszolút akarata éppen most olyan erőszakosan érvényesül.

KÜLFÖLD.

Francia események.

(A francia-orsz viszony feszültsége. — Katonák zendülése. — Megyei tanácsosok választása.)

A francia vezérkar főnöke — mint Pétervárról telegrafálják — oda érkezett. Ez a látogatás diplomáciai célokat szolgál.

Amikor az orosz vezérkar főnöke, Malikin tábornok Párisban volt, a francia hadügyminisztérium kérdést tett hozzá azokról a reformokról, amelyeket Oroszországban a legutóbbi háború óta a hadseregnek foganatosítottak. Az orosz tábornok fölvilágosítása nagyon hézagos és tartózkodó volt. A francia kormány egyáltalában nem érte be feleleteivel.

A francia vezérkar kérdéseivel ezután az orosz vezérkarhoz fordult, de ettől sem tudott kielégítő választ kapni.

Ennek következtében bizonyos feszültség állott be és a francia vezérkari főnök pétervári utazásának az a célja, hogy ezt a feszültséget eloszlassa.

A franczi tábornok meg fog látogatni egyes orosz csapatrészeket.

* * *

A francia 131. gyalogezred, (mely tudvalevőleg a délvidéki zavargások alkalmával megtagadta az engedelmességet) még alig helyezkedett el egy afrikai helyőrségen, ahova büntetésből küldték: s már ismét egy másik francia gyalogezred zendüléséről érkezik hír Párisból.

Az 53. gyalogezredet, melynek állandó helye Tarbes, a délfranciaországi rendzavarás idején Perpignanba küldték és a legújabb rendelkezések szerint állandóan ott kellett volna maradnia az ezrednek.

Jollan ezredes több parlamenti tag segítségével arra akarta bírni a hadügyminisztert, hogy ez elhatározását megmátsa. Az ezredet ezért harmincz napi fogsággal büntették.

Az ezred katonasága körében az ezredes megbüntetése nagy izgatottságot okozott. Tegnapielőtt este háromszáz katona a kaszárnya udvarán zajongva kijelentette, hogy az ezred áthelyezése csak akkor történhetik meg, ha az intézkedés jogosult és megokolt, amiért is elhatározták, hogy az éjjeli vonattal visszatérnek Tarbesbe.

A kürtösök jelt adtak és néhány percz múlva az ezred készen állott az indulásra. A tisztek értesülvén az eseményekről, figyelmeztették a katonákat meggondolatlan cselekedetük következményeire és fáradozásuknak végül sikerült a katonákat megnyugtanni és visszatérésre buni.

A miniszter Bertrand tábornokot, a 86. hadosztály parancsnokát megbizta a vizsgálat megindításával.

Itt említjük meg, hogy a párisi rendőrség tartóztatta a hadseregelenes mozgalom tizenkét szószólóját, akik a 17. gyalogezredet élítették, a hadsereget gyalázták és manifesztumot irtak alá, amely a 17. gyalogezred zendülését dicsőíti.

* * *

Tegnap ejtették meg Franciaországban a megye-tanácsi választásokat. Hajnali egy óráig 620 megyei tanácsi választásról érkezett jelentés. Megválasztottak 107 konzervatív, 93 mérsékelt haladó-párti, 378 balpárti köztársasági, radikális és radikális szociálista és 15 szociálista jelöltet. Hétpótválasztás szükséges.

A konzervatívok 11, a progresszisták 35 mandátumot veszítenek, a köztársaságiak és radikálisok 45, a szociálisták 5 mandátumot nyertek.

Perroult Andé kerületben is megválasztották. A megválasztottak között van továbbá Rouvier, Barthou, Cheron és Dechanelles.

Ferroult, — aki tudvalevőleg most le van tartóztatva — Narbonne lemondott polgármesterét a perpignai vinczellér-bizottság megyei tanácsosává választották.

Plosevetben (Plaugastel kanton) nagy verekedés volt. Chamillard konzervatív szenátort s barátait megtámadták és megsebesítették. Verekedés közben revolverlövés is történtek.

A japánok Koreában. Szöulből telegrafálják: Az egész országban, a vasuti vonalak mentén katonai őrségek foglalnak állást. A város minden részében csapatok czirkálnak. A koreai katonaság körében zavargás volt. A rendőrséget ma megint megtámadták. Hét japán lakóházat leromboltak, miközben hat japán megsebesült. A japánok közül számosan csónakon elhagyják a várost. A császári ház miniszterét, ugyszintén az állami pecsét őrét, akiket Itó márki nevezett ki és utasított, hogy az udvar reformját mielőbb végrehajtsák, figyelmeztették arra, hogy ha a reform három hónapban belül nem lépne életbe, kinevezésüket visszavonják.

Itó márki szöuli lapja a következőket írja:

Bár senki sem emelt szót Japánország joga ellen, hogy szabadon járjon el, az idegen kritika mégsem tartott volna vissza bennünket attól, hogy megtegyük azt, a mit létérdekünk és méltóságunk tenni parancsol. Jó, hogy tudjuk, hogy eljárásunk szomzédaink helyeslésével és rokonérésével találkozik.

Itó márkinak az a terve, hogy a koreai hadsereget föloszlatja és japán csapatokkal helyettesíti.

Az Associated Press egyik munkatársával folytatott interju alkalmával kifejtette Itó, hogy a japán-koreai egyezés mindkét ország jólétét biztosítja. Koreában most nyugalom van. Mindazáltal a japán csapatok által való megszállás szükséges, hogy a koreai hadsereg lázadásaival járó veszedelemnek eleje vétessék. Japánországnak mindenesetre óvatosan és lassan kell eljárnia. Eleinte szemére velettek Japánországnak, hogy Koreát annektálni akarja, lassan-lassan azonban belátják, hogy Japánország első sorban Korea érdekében jár el.

A marokkói állapotok. A mehalla és Rajzuli csapatai között folyó harczzról szóló hírek valószínűleg bizonyultak. A küzdelem még egyre tart. Gebbasz hadügyminiszter azt a jelentést kapta, hogy a mehalla az ellenség közül sokat foglyul ejtett és hogy Rajzuli csapata sok veszteséget szenvedett. Makleanról semmi hír nem érkezik.

Tangerből késő éjjel táviratozzák: Buchta sergével Sesuantól több órányira áll. Raisuli és Maclean délen táboroznak. Az Elksar felől érkező mehalla Raisuli csapatai ellen indult. Maclean vadászati ürügye alatt menekülni próbált, de elfogták és sátrába zárták. Ezenkívül elvették szolgáját és megölték, hogy írjon.

Forrongás a német gyarmatokon. Berlinből jelentik, hogy a kamerunni kormányzóhelyettes távirata szerint, az adaman-i kormányzósg területén a benszüllött törzsek között egyelőre helyi jellegűnek mutakozó nyugtalanság tapasztalható. Fullah máhdi az elmúlt héten megtámadta az adamani telepet, melynek parancsnoka, Zimmermann kapitány a rendelkezésére álló egy század katonasággal azonban visszaverte a támadókat, akik nagy veszteséggel visszahúzódtak. Zimmermann kapitány az egyöntetű és közös eljárás céljából összekötésbe lépett a Csad-tó vidéki terület parancsnokával, Strumpel főhadnagygal.

A dánosi rablógyilkosság.

— A cigányok Budapesten. —

Budapest, július 29.

Budapesten vannak már a cigányok, a pestvidéki törvényszék fogházában. Testükön tiszta vászonruha, táplálékuk jó, a bánásmód emberi. Most vigyék őket a vizsgálóbíró elé, ez faggassa, vallassa a foglyokat, halmozza össze előtűk a súlyos bizonyítékokat, amelyek alatt meg kell törniök, azután jöjjön a bíró és ha nyugodt lelkiismerettel ki tudja mondani a fejükre a halált, ám mondja ki az igazság és jogrend nevében. Toroljuk meg a rettenetes mézárást, de a gyilkosokat sujtuk s csakis akkor, ha a napnál világosabb előttünk a bűnösség.

A dánosi mézárással kapcsolatosan alkalmunk volt megfigyelni a csendőrséget nyomozó munkában és mondhatjuk, hogy a tapasztaltaktól meg lehet döbenni. Láttunk fejtelenséget, kevés intelligenciát, kevés körültekintést, sok és önkényes kimagyarázást. Egy csendőrmeister egy fixa ideát fog s az után megy, ha török, ha szakad. Bármit talál, azt a maga fixa ideája felé hajlítja és magyarázza s a világot sem engedi magát a jeltől más irányba terelni. A cigányon ütés van: Fabóktól kapta, a kezén karczolás van: Szarvas karczolta meg, az arcán seb: Szarvas leánya sebezte meg. Már pedig olyan kóbor cigány nincs, akinek a teste, keze, feje ne volna tele sebekkel, harapásokkal, de hogy ilyen folytonossági hiányokból föltétlenül az következék, hogy az illető a gyilkos: az abszurdum. Az, hogy a cigány a csendőr láttára menekül, az, hogy sebesült, hogy bicska, balta, revolver találkozik nála, az, hogy véres az inge, ruhája, mind nem bizonyíték. Azért cigány, hogy mindez meglegyen nála. Lopott óra, láncz és fülbevaló is minden karavánál akad.

A cigányoknál talált bűnjelket illetőleg szilárd a meggyőződésünk és ezt nyomozás alapján állítjuk, hogy *senki sem ismerte föl kétséget kizáró módon Szarvas tárgyait.* Se Szarvas, se Szarvasné, se a szomszédok. A szuggesztív azonban most már oly erős, hogy mind esküdni mernek rája.

Mi nem vitatjuk el azt a lehetőséget, hogy a dánosi mézárást cigányok követték el. Végül talán tévedünk abban, hogy a bűnjelket nem bűnjelket, de az bizonyos, hogy amikor látjuk, hogy ilyen fontos ügyet, amelynél emberéletről van szó, csak véletlenül, öletszerűen, primitív emberek eszének kiszolgáltatva löknek előre-hátra, megijedünk. Hiszen ezek után lehetséges, hogy Magyarországon egy csomó ártatlan, csak a csendőröktől vádolt ember ül a börtönben. *Szinte képtelenség, de ugyan, hogy az új perrendtartás értelmében a csendőr tisztnek, az intelligens, széles látókörű, nagy praxisu csendőrtisztnek nem szabad személyesen vezetni a nyomozást.* Nyomozni csak az al-tisztnek szabad és a tiszt csak irányítja a nyomozást. Irányíthatja a jelentések alapján, amelyeket a csendőröktől kap. Igen ám, csak-hogy ezekkel a jelentésekkel van a legnagyobb baj. Ezeket a jelentéseket a csendőr formálja, módosítja, ahogy az ő fölfogásának megfelelően.

Ime egy példa:

Hlinka József uradalmi intéző jelenti, hogy Nanesta János nevű kocsisa az éjjel (a gyilkosság éjjelén) kocsizörgést hallott. Erre kisértett a tanya elé és látta, amint két szekér vágatva ment a körösi erdő felé. A szekéren tíz férfi és két nő lehetett.

Navratil őrmester hívatta Nanesta Jánost, aki az őrmester előtt ismételte vallomását.

— Czigányok voltak a szekéren ülők? Kérdezte az őrmester.

— Nem voltak — szöjt a határozott válasz.

— Ej, dehogyan nem voltak. Hát ilyen boldogot ne mondjon, barátom.

— Hát hitet nem merek rá tenni — szöjt a már megingatót egyszerű magyar.

— Tehát lehet, hogy cigányok voltak?

— Lehet, lehet . . .

— Persze, hogy azok voltak — mondja az őrmester és erre megérkezik a jelentés, hogy tanu van rá, aki *határozottan* látja, hogy

a gyilkosság éjjelén cigányok robogtak a körösi erdő felé.

A tanu először *határozottan* tagadja, hogy a kocsin cigányok voltak, végül megtántorodik és a hivatalos írásba, már úgy kerül bele, hogy bizony cigányok menekültek a körösi erdő felé.

A csendőr, mint nyomozó közeg lenéz minden logikus következtetést, hanem meggy egy régi sablon szerint. Azonfölül abszolút nincs érzéke apró, de fontos dolgok iránt.

Szolgálok példákval.

Dr. Szikszay törvényszéki orvos a bonczasztalra téteti Szarvas Terézt. A hulláról óvatosan fölhajítja a leplet és az első, ami a szemébe ötlök, egy véres gomb, amely a két czomb összeérésében véresen odatapad a testhez.

— Mi ez? — kérdezi az orvos.

— Nem tudom kérem, — feleli Navratil őrmester.

— Nyultak maguk a hullához?

— Nem nyultunk, doktor ur. Minden úgy van, ahogy volt.

— Helyes — feleli az orvos — akkor ez nadrággomb (kis gomb, amely csak a nadrág előréséről származhatik), roppant fontos bűnjel. Tegye el.

Navratil elteszi a gombot. *De a bonczolási jegyzőkönyvben nyoma sincs ennek a roppant fontos jelnek, nyomozás az utmutatása alapján nem történt, sőt azt sem tudjuk, szerepel-e ez a gomb a bűnjeltek közt.* Pedig, hogy egy gomb alapján egy gyilkosságot esetleg ki lehet deríteni, az nem tartozik a lehetőségek közé. A bonczolási jegyzőkönyvből pedig azért maradt ki a gomb, mert a bonczolásnál nem lévén toll és tinta, a fontos aktus első része jegyzőkönyvfelvétel nélkül folyt le. Csak rövid szavakban jegyezték az eredményt és ezekből diktálták később a protokollumot. A gomb azonban egészen kimaradt.

Pedig jelnek ez nem utolsó. Könnyű volna eruálni, melyik faluban varrták a nadrágot, könnyű volna konstatálni, hiányzik-e Tutának egy nadrággombja, szóval, lehetne használni ezt a jelet.

Nehéz a helyzetünk. Súlyos viszonyok közt emberséges dologért küzdünk. Semmi mást, csak igazságot akarunk. Megdönthetetlen bizonyítékokat a bűnösség mellett. Ha az elfogott cigányok bűnösök, ő mellettük, ha más, más mellett. Nyomoztunk és nyomozásunk eredményét megírtuk. Ma jártunk a királyi ügyészségen és hivatalosan közöltük Gáll Endre kir. ügyészrel tapasztalatainkat. Kívánjuk, hogy kutasson abban az irányban is. De ne Navratil nyomozzon, mert az maga ellen aligha fog eredményt nyomozni. Kérjük föl végre a budapesti rendőrség néhány ügyes detektívjét, hiszen most már ugys mindegy. Ha cigány volt a gyilkos, azt már Navratil ur ugysem fogja meg, ha nem volt, akkor is bajos ráakadni. Hagyja Navratil ur, hadd vesződjék a rendőrség, hátha mégis boldogul.

A cigányok Budapesten.

A cigányokat, amint megírtuk, szombaton este Budapestre hozták és beszállították a pestvidéki kir. törvényszék fogházába.

Hajnal felé járt az idő már, mikor a pestvidéki törvényszék fogházában elkészültek a cigányok belajstromozásával, megfürdetésével és átöltöztetésével. A letartóztatottakat külön-külön czellákban helyezték el.

Reggel 8 órakor megjelent dr. Szikszay Sándor törvényszéki orvos és sorra vizsgálta a cigányokat. A férfiak mindegyikének testén számos régebbi sérülés nyomain látszanak. A legfontosabb, s a dánosi rablógyilkossággal szoros összefüggésben áll az a sérülés, amelyet dr. Szikszay Kolompár Balog Tuttán talált. Ez a sérülés — egy frissen hegedt karczolás.

Erről a sebről Kolompár Balog Tutta azt adta elő, hogy az égési seb. A törvényszéki orvos azonban konstátálta, hogy a seb egészen friss keletű karczolás s nem égés okozta bőrfolytonossági hiány és összefüggésben van a csárdásleány ellen elkövetett bűntettel.

Az orvosi vizsgálat után dr. Gábor Béla államrendőrségi fogalmazó, dr. Aczél vizsgálóbíró s dr. Publik ügyész jelenlétében ujjlenyomatokat vett fel az összes letartóztatottakkal. A vászon rabruhába bujtatott foglyokat egyenként vezették fel a fogházból a fogház-irodába

s itt újra kikérdezték naczionaléjük tekintetében, mert ezen adatokra a daktiloszkopia-lapok kitértésénél szükség volt. — Az derült ki, hogy a letartóztatottak közül többeket már régebben köröz a törvényszék különböző bűncselekmények miatt.

Az ujjlenyomatok felvétele után a rabokat visszavezették czelláikba s pihenni hagyták őket hétfő reggelig, amikor dr. Aczél vizsgálóbíró megkezdte a kihallgatásukat.

A pestvidéki ügyészség és fogház gondnokság a vasárnapi napon úgy el volt foglaltva, hogy emiatt a vasárnapi rendes „vizit” is elmaradt. A többi rabok látogatására jövőket a kapu alatt őrt álló börtönőr azzal utasította el, hogy „ma senki sem kap beszélgetési engedélyt”.

A délelőtt folyamán megjelent dr. Publik Ernő ügyésznél Czárán István főügyész is, akit az ügyész személyesen informált a beszállított rabok, s az elhelyezés tekintetében tett intézkedésekről. Egyben újabb utasítást kért az ügyész a főügyésztől a vidékről beszállítandó többi cigány elhelyezése tekintetében. A főügyész úgy intézkedett, hogy az összes jogerősen elítélteket ki kell szállítani a gyűjtőfogházba, s az így megüresedett czellákat a cigányok számára használják fel.

Az esti 8 órai debreczeni vonattal beszállították a csendőrök a Hajduhadzán és Tégláson letartóztatott cigánykaraván többi tagjait is, számszerint tizenkettőt. Ezeket is kellő módon kifürdetve s megtisztogatva helyezték el.

Vasárnap délelőtt Vörösvárról az ottani csendőrök behozták Ujj Sándor nevű cigányt, aki lopással van gyanúsítva. Ezzel is felvették nyomban az ujjlenyomatokat.

A vizsgálóbíró előtt.

Dr. Aczél Nándor vizsgálóbíró hétfő reggel tíz órakor kezdte meg a cigányok kihallgatását. Elsőnek Lakatos Jánost vezette föl két fegyveres őr. A fogoly cigány kijelentette, hogy *nem érzi magát bűnösnek.* Fogalma sincs róla, miért fogták őt el és miért kísérték őt fel Budapestre. Nem tudja, hol van Dános. Soha életében nem járt arra. Nem részes a dánosi gyilkosságban. A csendőrök előtt sem tett semmiféle beismerő vallomást.

Mikor Lakatos Jánost kivezették a vizsgálóbíró szobájából, a fogházfelügyelő leszöjt a fogházba:

— Kolompár Balog Tutta következik!

Sokan gyülekeztek az ajtó elé, hogy közelről lássák. Kis idő múltán megjelent a fogház lépcsős aijájában Kolompár Balog Tutta. Sovány, beesett mellű, ijedt arczu, fiatal cigánylegény. Fél-tizenkettőkor lépett a vizsgálóbíró elé és mindössze negyed óra hosszáig tartott a kihallgatása.

Vallomása során konokul tagadott.

Nem érzi magát bűnösnek. Nem járt Dánoson, nem gyilkolt, nem rabolt. Nem igaz, amit Lakatos Róza állít, hogy ő a dánosi gyilkossággal eldicsekedett volna. Nem dicsekedhetett el, mert nem vett részt benne. Hogy a csendőrök előtt minden bünt magára vállalt, annak az az oka, mert azt hitte, hogy ha mindent magára vesz, előbb szabadul. *Visszavon mindent, amit a csendőrök előtt elmondott.* Háromnegyedtizenkettőkor Surányi Ignácot vezették a vizsgálóbíró elé. Amikor a fogháznak a folyosóra vezető nehéz csapóajtaja becsukódott mögötte, ijedten, bártortalanul nézett maga köré. Jobbra-balra köszöntgetett. Kis fehér zsebkendőt tart a kezében állandóan, amelylyel a szemén levő sebet tisztogatja.

Az ő vallatása éppen olyan eredményt járt, mint a társaié. Mindent tagadott. Elmondotta, hogy még életében soha sem járt Dános felé. Pestmegye egyéb vidékein járt, ahol lovakkal kereskedett. Az igaz, hogy lopás miatt már volt büntetve. Nem vett részt a gyilkosságban; nem is tud semmit a dologról. Fogalma sincsen, miért hozták Budapestre.

A vallatást félkettőkor félbeszakították. Délután három óra után folytatták a kihallgatást s zuttal az asszonyokra került a sor, akiket a gyóni esetre is kikérdezett a vizsgálóbíró. A kihallgatottak mind tagadnak.

Ma reggel szembesítették a pestvidéki törvényszék fogházában Szabó László boltiszolgát az elfogott cigányokkal. A szembesítés célja az

volt, hogy ezek követték-e el Tápiószőlőn június 30-án azt a rablást, melynél Szabót megkötözve egy ládába dobták? Szabó a cigányok megtekintése után kijelentette, hogy a rablás tettesei nem ezek voltak. A tegnap este beszélt hajduhadházi cigányokra vonatkozó iratok s a bűnfelek még nem érkeztek meg s így a cigányok még kihallgathatók nem voltak.

Beszélgés Surányival.

Több lap is megírta, hogy a csendőrök kegyetlenül bántak az elfogott cigányokkal és a vallatásnál ugyancsak nagy szerepe volt a botnak és a pofonnak. A csendőrök ezzel szemben azt hangoztatják, hogy ők a lehető kimélettel igyekeztek „kezelni” a cigányokat és a támadó lapok ellen megindítják a sajtópört.

Egy újságrónak ma délután sikerült beszélgetést folytatnia a vizsgálóbírótól kijövő Surányi Ignáccsal. A szerencsétlen, agyongyötört ember kétségbeesetten panaszkodott a csendőrök kegyetlen eljárása fölött. Surányi így jajveszékelt:

— Nem csináltam kérem én semmit. Isten engem úgy segéljen, minthogy ártatlan vagyok.

— Hiszen a csendőrök előtt mindent bevallott.

— Azt se tudtam én ott, mit beszélek. Ugy ütöttek-verték, annyira megkínzottak, hogy bevallottam volna én akkor mindent, amit soha sem követtem el. Hiszen úgy megkínzottak...

A börtönőr közbeszólt itt:

— Ha ütöttek, megérdemelted. Már régen föl kellett volna, hogy akasszanak.

— Bár inkább fölakasztottak volna, mintsem így megkínzzanak ártatlanul. Öregségemre nem követtem én el ilyen embertelenséget. Ártatlan vagyok, nem véttem én semmit. De úgy összeverték...

Itt hevesen sirni kezdett Surányi Ignác és megmutatta a hírlapírónak a szenvedett sebeket.

Tényleg nagy kínzások nyomait lehet fölfedezni a szerencsétlen öreg cigányon. A szeme alatt véres kék-foltok vannak, a feje több helyen megdagadt. A fülnél egy botlítás véres nyoma, úgy hogy az teljesen megrepedt és a hallóképessége is megbénult Surányi Ignácznak.

Még sirt Surányi, amikor ismét a vizsgálóbíró elé vezették, hogy a félbeszakított kihallgatást folytassák. Megtörve, rémülten lépett be a vizsgálóbíró szobájába és kétségbeesve hangoztatta ártatlanságát...

EGYETÉRTÉS.

Jövő hó 1-én új előfizetést nyitunk az Egyetértésre. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek előfizetése most lejár, szíveskedjenek az előfizetés megújításáról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

Minden előfizetőnk teljesen díj-talanul kapja a magyar család számára kiváló gonddal szerkesztett „Magyar Szalon” című folyóiratot.

Az Egyetértés előfizetési ára:

Egy hónapra	2 kor. 40 fill.
Negyedévre	7 kor. — fill.
Félévre	14 kor. — fill.
Egész évre	28 kor. — fill.

A fürdő- és nyaraló-évszak alatt a lapot előfizetőinknek bárhova pontosan elküldjük, ha a címváltozást kiadóhivatalunkban idejekorán bejelentik. Ebben az esetben szíveskedjenek mindig legutolsó lakhelyük címét is közölni.

Mozgó képek.

Kiegyezési tárgyalások.

Személyek: Férj, feleség.
Színhely: A családi otthon.
Idő: Kora reggel.

Feleség (kavarja a kávé és nézi a férjét).

Férj (belemélyed az újságba).

Feleség: Meddig fogsz még újságot olvasni?

Férj: Miért, drágám?

Feleség: Hogy lehet annyit olvasni?

Férj: No de engedj meg... Te nem olvasol?

Feleség: Látod! Persze, hogy nem olvasok; először, mert nem érdekel az újság, másodsor, mert már az ágyban kiolvastam.

Férj: Helyes; no de ez csak nem ok a cizvakodásra. Elvégre érdekel a politika.

Feleség: A politika?! Hallatlan! Mi közöd van neked a politikához! Van neked abból hasznod, ha Kinában az anyacsászárné leköszön? Több jövedelmed lesz, ha —

Férj: Így ne beszélj! Különbben is engem a magyar dolgok érdekelnek. Most van tárgyalás alatt a kiegyezés...

Feleség: Mi az a kiegyezés?...

Férj: Hja, jelkem, az nagyon fontos dolog. Tudod, két miniszterelnök kupeczkedik; mind a kettő olcsóbban akar szabadulni, azt szeretné, ha a másiknak az országa fizetne sokat...

Feleség: Ez olyan érdekes? Hát Wekerle nem tudja legyűrni azt a Becket? Nem tudja legyűrni Becket? No, ha én volnék miniszterelnök...

Férj: Ugyan mit csinálnál?

Feleség: Majd megmutatnám, hogy úgy lesz, amint én akarom.

Férj: Ugyan drágám...

Feleség: Akarsz fogadni? Igen? No jó! Fogadjunk száz koronába... tedd ki a száz koronát...

Férj (kiteszi): Most tedd ki te is...

Feleség: Nincs nálam... hozom...

Férj: Nem gill!

Feleség (elveszi a férj száz koronáját): Adj kölcsön! Köszönöm! Tedd ki a száz koronát...

Férj: Nincs nálam... majd hozom...

Feleség: Nem lehet! Te se fogadtál addig, míg én lá nem tettem! Lesz? nem lesz? (zsebregyűrt a száz koronát.) Akkor nem fogadok...

Férj (hamar kitesz száz koronát.) De csak: fogadjunk! No és most már mondd meg, mire akarsz fogadni...

Feleség: Én leszek Beck, te leszel Wekerle! És csináljunk kiegyezést... Te véded Magyarország, én védem Ausztria érdekét...

Férj: No jó! De érvekkel küzdünk...

Feleség: Természetesen! — Tehát: Kedves Wekerle! Magyarországnak ipara, kereskedelme az utolsó évtizedben annyira felendült...

Férj: Bocsnát excellenciád, kénytelen vagyok ezt tagadásba venni. Ellenkezőleg...

Feleség: Akkor az ön számításai Wekerle ur hibásak, adatai tévesek, tehát az ön álláspontom ellenben...

Férj: Be fogom bizonyítani, hogy az ön álláspontja rossz. Semmi körülmények között Magyarország olyan kiegyezést nem köthet...

Feleség: Nézze édes Wekerle (cizógatni kezdi) minek veszekedjünk mi... hiszen maga egy olyan kedves, derék, uri ember...

Férj: Az mindegy...

Feleség: Szeret is engem egy kicsit...

Férj: En nagyon szeretem magát, drága Beck, de azért nem engedhetik.

Feleség (az asztalra csap): Már micsoda gorombaság ez?! Kikérem magamnak, ha én valamit szépen kérek...

Férj: Bocsnát drágám, maga most Beck...

Feleség: Semmi Beck! Megveszi nekem azt a ruhát és kalapot, vagy nem veszi?

Férj: Nem veszem, mert nincs pénzem... már tegnap is megmondtam, de különben is ez nem tartozik a kiegyezéshez...

Feleség: De igenis ide tartozik! (zokogni kezd.) Ezért lettem én a feleséged, hogy egy ilyen életbevágó kérésemet megtagadsz! (még jobban zokog.) Oh mamám! mamám!

Férj: De lám... a kiegyezés...

Feleség: (hozzárag egy kift) A ruhát akarom! érted! és a kalapot! eddig csak kértem, rimázkodtam (hozza vág két kift), de most már követelek.

Férj: Nem lehet... nincs...

Feleség (nekiesik a szakállát, bajuszát íépi): Nem lehet? Te mondd? Nekem mered azt mondani?

Férj: Kegyelem! kegyelem!

Feleség (belemarkol a hajába és cibálja): Igen... kegyelem...

Férj: Egyezünk! A kalapot megveszem! Tekintettel a rossz anyagi helyzetre...

Feleség (gyömszöti, gyurja): Semmi közöm! Lesz? nem lesz?

Férj: Nem lehe —

Feleség (karmolja, üti-veri): Nem lehet!?

Férj: Nem lehetetlen! Lesz! lesz!

Feleség: Tehát kalap? ruha?

Férj (nagyot lélekzik): Meglesz!

Feleség: Akkor rendben van! — Most már kiegyeztünk, tehát békében hagyjak, — és mert úgy történt, mint én akartam, — a száz korona az enyém. (Zsebre vágja; büszkén.) Így kell kiegyezést csinálni! Wekerle tőlem tanuljon!

Box.

Robbanás a postán.

— Veszedelmes küldemény. —

Kolozsvár, július 29.

Az itteni posta- és távirdaigazgatóság épületében ma délelőtt nagy robbanás történt, amelynek könnyen végzetes következményei lehettek volna.

A napokban egy kovásznai fakeskedő Kézdivásárhelyről csomagot kapott a postán. Feladójaként Horváth K. volt megnevezve. A címzett nem ismerte a feladót, miért is a csomagot nem fogadta el. Így került az vissza feladóhelyére, Kézdivásárhelyre. Ott azonban a feladónak a csomagot nem kézbesíthették vissza, mert a feladó ismeretlen volt. Néhány nap mulva tehát a csomagot Kolozsvárra küldték, az igazgatóságához, amely a térti küldemények közé sorozta.

Az ily térti küldeményeket mindig egy kirendelt bizottság szokta felbontani, hogy esetleg a tartalmából, valamely mellékletből (levél, számla) a feladót megállapítsa. A jelen esetben a térti bizottság tagjai voltak dr. Szelle posta- és távirai titkár, Ambrus Dezső posta- és táviratiszt, továbbá két szolga; Margitai József és Máté Ferencz. Ez utóbbit azonban időközben kihívták és így a csomagokat csak Margitai bontogatta.

Amint a szolga a kovásznai csomagot feszítette, óriási dörrenés hallatszott, száz és száz szilánk csapódott a levegőbe és az egész szoba tele lett füsttel.

A fülsiketítő robbanás hallatára a szomszéd termekben dolgozók is ebbe a terembe siettek. A terem a pusztítás rettenő képét tárta fel.

A falak megrepedtek, az összes ablakokat kitérte a légnomás, a padló sok helyen behasadt. Emberéletben szerencsére nem esett kár, bár Margitai kezén és fején több helyen megsérült. Őt is, a két postatisztviselőt is azonnal a klinikára szállították, ahol valamennyit megvizsgálták. Életveszélyesen egyik sem sebesült meg, azonban Margitai szolga lehet, hogy hallását örökre elveszti. Szelle és Ambrus csak kisebb sérüléseket szenvedtek.

A szerencsétlenség után megvizsgálták a csomagot, amelyről megállapították, hogy az vagy dinamit, vagy pedig pokolgépet tartalmazott. Hogy a csomag kinek szolgált, arra nézve egyelőre nem tudunk felvilágosítást kapni, mert maga a küldemény teljesen elpusztult, az eredeti szállítólevél pedig a kézdivásárhelyi csendőrségnél van, amely a titokzatos ügyben már napok óta nyomozást folytat.

A címzett, aki annak idején a csomagot nem fogadta el, mert gyanusnak találta, a feladóra vonatkozólag bizonyára fog felvilágosításokat adhatni.

TÁVIRATOK.

Görög-török ellenségeskedés.

Konstantinápoly, július 29. A portának legutóbbi Athénben kifejtett akciója igen komoly. A kormány ugyanis athéni követéhez a következő táviratot intézte: Daczára a szerződéseknél és a külügyminiszter, valamint a miniszterelnök kijelentéseinek, a görög bandák száma napról-napra növekedik és ma immár százra rug. Ezen bandák közül egyik-másik száz emberből áll és leg-

nagyobb részük álnevet viselő görög tiszték vezérlete alatt áll. A görög miniszterek sokkal öblösebbek, semhogy fel ne ismerjék, hova fajulhat ezen viszony ily körülmények között. Eppen ezért a miniszterek bölcseségére és elővigyázatosságára appellálunk és épp ezért erélyesen felhívjuk figyelmét azon stíplulációkra, amelyek ezen bandákra vonatkoznak és elvárjuk, hogy a bandákhoz tartozó tisztiket haladéktalanul visszahívja és nem fogja megengedni, hogy az athéni bizottság a bandákat továbbra is támogassa. Ily rendeletet adunk az összes görög bandák elpusztítására. E táviratot egyben közölték a nagykövetségekkel azzal, hogy azt a nagyhatalmak kormányával közölve, támogatást kérjenek a görög kormánytól tett lépéshez.

A szerb kereskedelmi szerződés.

Belgrád, július 29. Pasic miniszterelnök Bresztovacka-Banjából visszaérkezett. Délután minisztertanács lesz, amelyen a Belgrádba visszaérkezett szerb megbízottak jelentést fognak tenni az Ausztria-Magyarországgal a szerződési provizórium megkötése ügyében folytatott tárgyalásokról.

Közgazdasági távirat.

Csikagó, július 29. *Göbönatözsde.* Zárlat. Buza Irányzata engedő, júliusra 90 $\frac{1}{2}$ K., szeptemberre 92 $\frac{1}{4}$ K. — Tengeri bányadt, júliusra 54 $\frac{1}{4}$ K.

Csikagó, július 29. *Terménytözsde.* Zsir. jul.-ra 9.10, tegnap 9.07, szeptemberre 9.27, tegnap 9.25. Szalonna short clear — tegnap, — Sertésusz szeptemberre 16.47, tegnap 16.50.

New-York, július 29. *Terménytözsde.* Gyapot. New-Yorkban 12.90, jul.-ra 11.80, okt.-re 11.74. New-Orleansban 12 $\frac{3}{4}$. *Petroleum stand withe.* New-Yorkban 8.45. Filadelfiában 8.40, raffined in cases 10.90, Credit Balances of oil City 1.78. Zsir. Vestern Steam 9.55. Rohe testvérek 9.55 — On 40.00—40.50. Réz 21.00—22.00.

UJDONSÁGOK.

Szervekedjünk.

Ujabb olyan mozgalomról olvasunk, amelyik egyenesen a zsebünk ellen irányul. A sok minden megdrágult holmi közt ma fölszökött az ára a vizeszömlének, annak a derék tápláléknak, amelyik a kabátos embernek napi szükséglet, a szegénynek pedig finom sütemény, olcsó luxus. Az árak általános fölfelé rohanásától most profitálni akar a kövér, szelid, fehérkezű pék is, aki eddig is házakat épített apró, (tulságosan apró), ropogós zsemlyék árából. Fokozottan gyarapodni akar a közönségből, amelyet, amint a példa bizonyítja, úgy lehet nyuzni, hogy egyet se pissen.

A határtalan kopasztás korát éljük. Az állam fokozott igényekkel lép a polgár elé, iparos, kereskedő, nyeresztermelő a végsőig fokozza követeléseit, a munkás jogokra hivatkozik és emberségre s végül béremelést kér. A nyeresztermék drágább lesz, az ipari munka drágább lesz, csak a közeposztály jövedelme marad meg a régi fokon. Az ügyvéd, orvos, bíró, tanár, újságíró, hivatalnok tekintet nélkül az árak emelkedésére, régi jövedelmeit huzza. A legszükségesebb napi cikkek ára a duplára szökik, lakás, ruha szinte megfizethetlenné drágul, csak a gázi marad a régi.

Mindennek a levét a középosztály issza meg. Kereskedőt, iparost, mezőgazdát nem érinti annyira a drágaság, mert a kereskedő, iparos és mezőgazda a publikumon vasalja be az összes tulkiadásait. Ha a bőr ára megdrágul egy csekélységgel, a cipész fölemeli a cipő árát annyival, hogy nemcsak az árkülönbözetet, hanem még egy kis polgári hasznot is kiperésel ebből a tranzakcióból. Ha a pinczér husz krajczárral több hetibért kér, a pikkoló drágább lesz egy krajczárral és ezen a réven a kávé is profitál valamit a béremelésből. Mindent a közönség fizet s pedig egy fajta közönség, a középosztály.

A mai általános szervekedésben éppen csak a közönség nincsen szervekedve s ezért irányul minden támadás ellene. Nem tud védekezni, mert nincs kapocs, amely összetartja, az egyén föllépésének pedig nincs hatása.

Ez a fökéletes szerencsétlenség megnövelte az ellenfél bátorságát s ma már egyszerűen utaznak a publikum kizsárolására. Az áremelkedések már nem természetes folyamánai egy indokolt változásnak, hanem szükségessé, kapzsiságból eredők.

S a középosztály nyögve, izzadva viseli a terheket. Egyes apró csoportok talán kiharcolnak valamit helyzetük javítására, de ez ideig-óráig tartó, mert alig veszi hírt annak a háziúr, mészáros, szabó, hogy mondjuk, a tanárok drágasági pótlékot kapnak, máris kész a csataterv, amelynek alapján az emberektől nemcsak azt a kis pótlékot lehet elvenni, amit kapott, hanem többet, természetesen belevonván ebbe a sarcolásba azokat is, akik drágasági pótlékot egyáltalában nem kapnak.

Különösen hangzik, hogy a publikum szervekedjék s a mi közönségünknel tényleg nehezen képzelhető. De ott vannak a németek, akik nagymértékben megcsélekedték ezt a tömörülést s akik önmagukat fegyelve tudnak védekezni egyes, a zsebük ellen irányuló támadások ellen. A német középosztály asszonyai például három gazdaszönyegbe tömörülnek, amelyekben csak néhány fillért fizetnek, éppen annyit, amennyi nyomtatványokra kell. De ez a keret súlyos tényezőkké avatja az asszonyokat. Ha az élelmiszer-kereskedőknek eszébe jutna, hogy a káposzta-árát csak egy fillérral is indokolatlanul fölemeljék, a gazdaszönyeg-egyesületek kiadják a jelszót, hogy további intézkedésig káposzta nem kerül az asztalra és az élelmiszer-kereskedők újra besavanyíthatják a már besavanyított káposztájukat. Ehhez persze fegyelem kell és a német asszonyokba ez már belenevelődött. Vállalják szívesen, mert csak hasznát látják az összetartásnak.

Köznap példát ez, amit itt fölhoztunk, de tanulságos. Az eszme maga pedig mindenképpen megszívlelendő. Vessük végét közös akarattal ennek a rálicizálásnak, mert ha továbbra is így folyik a fosztogatás, a középosztály lesz a társadalomnak a legárvább osztálya, amelynél mindenki jobban és könnyebben él. Ne várjuk meg tehát a teljes összeomlást, hanem szervekedjünk és védekezzünk. Ur—

Napirend. **Naptár.** Kedd, július 30. — Római kath.: Judit vt. — Protestáns: Judit. — Görög-ország: július 17. Maria. — Zsidó: Ab. 19. — A nap köi: reggel 4 óra 34 perczek, nyugszik: este 7 óra 37 perczek. — A hold köi: est 10 óra 4 perczek, nyugszik: reggel 1 óra 42 perczek. — A miniszerek nem fogadják. — A Nemzeti Szalon nyári kiállítása nyitva 9-1-ig. Belépődíj: 1 korona. — Az Uránia Rügy-órái szalonja nyitva délelőtt 9 órától este 8 óráig. Belépődíj: 20 fillér. — Állandó kiállítás a „Könyves Kálmán” emlékezeten (Nagymező-utca 37-39. szám.) nyitva egész nap. Belépődíj: nincs. — A Nemzeti Múzeum reptszolgálatára nyitva délelőtt 9 órától délután 2-ig. — A Szemlévészeti múzeum nyitva délelőtt 10 órától délután 2-ig. — A Fővárosi Múzeum nyitva délután 2-ig. — A Földtani Intézet Múzeuma megtekinthető 5-1 korona belépődíjjal. — A Történelmi Képesarnok nyitva 10-től fél 2-ig. — A Széchenyi Múzeum nyitva délelőtt 10-12-ig. — A Mezőgazdasági Múzeum nyitva délelőtt 10 órától 1-ig. — A Goethe-szoba zárva. — A Noprjai Múzeum nyitva délután 2-2-ig. — Az Iparművészeti Múzeum nyitva 9-2-ig. — A Közlekedési Múzeum zárva. — Az Aquincumi múzeum nyitva egész nap. — A Technológiai Iparmúzeum és könyvtár nyitva délelőtt 9 órától délután 1 óráig. — A nyári könyvtárak zárva.

— **Személyi hírek.** Lajos bajor herceg és családja szombaton délután külön vonattal elutazott Sárvarrról. A főhercegi család Győrön át Bécsbe utazott és néhány napi ott időzés után Münchenbe folytatja útját. — Dr. Párvy Sándor szepesi püspök Günther igazságügyminiszter látogatására ma glgőfűredre utazott.

— **Edvárd király Marienbadban.** Hivatalosan megerősítik, hogy Edvárd király Marienbadba utazása közben augusztus 15-én Ischlben meg fogja látogatni Ferenc József királyt. Megelőzőleg augusztus 14-én az angol király Wilhelmshöhén találkozni fog Vilmos császárral. Edvárd király éppen két éve, 1905 augusztus 15-én látta utoljára Ferenc József királyt, ugyancsak Ischlben.

— **Gróf Károlyi István betegsége.** Gróf Károlyi István állapota, mint Nagykárolyból jelentik, az utóbbi napokban határozottan súlyosbodott. A család és az orvosok a legnagyobb önfeláldozással ápolják. Edvárd angol király a budapesti angol főkonzul útján tudakozódott a beteg állapotáról.

— **A spanyol királyi pár Magyarországon.** A spanyol királyi pár szeptember 13-án érkezik Bécsbe királyunk látogatására. Alfonz király és neje Bécsből Frigyes főherceg bélyei birtokára utaznak vadászatra. Mint Pécsről jelentik, valószínűnek tartják, hogy a spanyol királyi pár az ottani kiállítást is meg fogja látogatni.

— **Hajórajunk Fiumében.** A gyakorlatozó nyári hajóraj ma délután Fiumébe érkezett Ziegler ellentengernagy parancsnoksága alatt. A hajóraj nyolcz hadihajóból és tizennyolcz torpedónaszádból áll. A hajóraj admirálisja a megérkezés után meglátogatta a városi és a katonai hatóságokat. Este hangverseny volt az admirális tisztületére. Hajórajunk augusztus 2-áig marad Fiumében.

— **A császár és a német császár találkozása.** Vilmos császár és Miklós császár találkozása úgy látszik most már befejezett tény. A két császár Svinemündenél fog találkozni. Ez alkalomból a flottagyakorlatok eredeti tervét is megváltoztatták. A német csataflotta ugyanis Norvégiából nem fog, mint eredetileg tervezték, Livlandba menni, hanem a Keleti-tengerre megy és ott fog hajógyakorlatokat végezni, miközben támaszpontjául Svinemünde fog szolgálni. A csataflottához fog csatlakozni a Henrik herceg parancsnoksága alatt álló flotta is, úgy hogy augusztus elején a legnagyobb flotta lesz együtt Svinemünde előtt, melyet valaha a pomerániai vízezen láttak.

— **Zola a Pantheonban.** A francia kormány tudvalevőleg őszre halasztotta Zola hamvainak átszállítását a Pantheonba. Egy párisi lap most azt újságolja, hogy a kormány erre a halasztásra a naccionalisták és reakcionáriusok felfedezett összeesküvése készítette. Az okmányhamisító vezérkar hívei joggal látták Zola holttestének átszállításában hitvány törekvéseik súlyos vereségét és ezért elhatározták, hogy az ünnepélyt meghiúsítják. Hosszu tanácskozások után abban állapotok meg az összeesküvők, hogy amikor Zola koporsóját a montmartrei temetőből a Pantheonba viszik, a Szajnahidon letépi a gyászszekérről és beledobják a folyóba. Ezzel a tervezett republikánus tüntetés nemcsak a vízbe esett volna, de örökre nevétségessé és lehetetlenné lett volna téve. A zseniális ötlet annyira tetszett az összeesküvőknek, hogy még ott is kérkedve beszéltek róla, ahol bizalmas közléseik elárulásától kellett tartaniok. Amint hogy az esetről idejekorán értesült Lepine rendőrfőnök, aki meg Clemenceau miniszterelnököt értesítette, mire az özvegygyel egyetértésben Zola hamvainak hazaszállítását őszre halasztotta.

— **Keszits Antal halálhíre.** Ma este hat órakor Leányfalváról telefonon értesítették az ügyvédi kamarát, hogy dr. Keszits Antal ügyvéd, az óbudai kerület országgyűlési képviselője meghalt. Az ügyvédi kamara rögtön közölte a hírt a Keszitsel egy házban, a Wesselényi-utca 2. számában lakó dr. Gráber Károly ügyvéddel, a kamara választmányi tagjával, aki azonban már nem tudakozódhatott a hír valódisága felől, mert Leányfalvára hat órakor este megszűnik a telefonösszeköttetés. Dr. Keszits Antal már régebbi idő óta gége- és tüdőbajban szenvedett s orvosai tanácsára a télen is hosszabb időt Egyiptomban, Kairóban töltött. Négy héttel ezelőtt ment ki családjával leányfalvai villájába. A fővárosban csak késő éjjel szivárgott ki Keszits Antal halálhíre, amelyről bizonyosat mi se jeleníthetünk, mert távirati megkeresésünkre lapunk zártáig semmi választ nem kaptunk.

— **Péter király balosete.** Péter szerb királyt Breszlavicska-Banja mellett lovagolva baleset érte. A király lova megcsuszott és elesett. A király, aki lecsúszott a lóról, arczán könnyen megsérült, mindazáltal újra fölült lovára és visszatért a kastélyba. A király állapota kielégítő.

— **A császár ellen.** A pétervári katonai prokurátor jelenleg a császár elleni merénylet pörének előkészületeivel foglalkozik. Fővádolt Boris Nikitenko nyugalmazott tengerészhadnagy, aki 22 éves. Hozzá legközelebb egy Kiozsovszki nevű ember állott, akinek a császári testőrség egy áruháas kozákját kellett volna játszania, mert tipikus kaukázusi arca van. Bűnrészességgel van még vádolva a 28 éves Naumov, egy postahivatalnok fia, Pigetné és még három egyén. A vád második része azok ellen az egyének ellen irányul, akik a merénylet előkészületeiben segédkezett nyújtottak. Itt főképp asszonyok játszanak főszerepet, köztük egy Feodosejevna nevű asszony, egy liceumi nevelő felesége, továbbá egy Stifter nevű ember, aki Launitz tábornok meggyilkolását tervezte és egy Feodosejeva nevű ügyvéd, akinek kezében voltak az összeesküvés fonalai. A vád harmadik része olyan emberekre vonatkozik, akik hajlékot adtak az összeesküvőknek. A főczinkos, egy Petrov nevű asszony, akit társai „Nina” elvtársnak hívtak, külföldre szökött.

— **Egy tüdőhely pusztulása.** Cony Island, az Egyesült-Államok leglátogatottabb nyári tüdőhelye, tegnap majdnem egészen elpusztult. Korán reggel tűz ütött ki, amely elhamvasztotta a város felét. Az anyagi kár több egy millió dollárnál. A tűz egy táncsteremben ütött ki és rendkívül gyorsan terjedt. A lakók rémülve rohantak az utcára és Nortonpointba menekültek. Eleinte azt hitték, hogy az egész város el fog pusztulni, de a szél egyszerre megváltoztatta irányát s a tüzoltóknak sikerült a tűz terjedését megakadályozni. Egy asszony és egy gyermek veszedelmes égést szenvedett.

— **Törley József meghalt.** A főváros kereskedői világának nagy gyászja van. Törley József, az emberszeretetéről és kiváló egyéni tulajdonságairól ismeretes pezsgőgyáros, vasárnap reggel egész váratlanul meghalt egy osztendei szanatóriumban. Törley néhány nappal ezelőtt utazott Ostendébe, orvosának, dr. Varró Judának társaságában. Már hosszú idő óta súlyos bélbajban szenvedett s a betegség vakbélgyulladással komplikálódva olyan veszedelmessé vált, hogy az orvosok konziliumot tartottak a beteg fölött és haszthatatlan operációt ajánlottak. Törley szombat délután végre is hajtották a műtétet, amelybe néhány óráig tartó szenvedés után belehalt. A halálesetről dr. Varró azonnal táviratilag értesítette az elhunyt egyik közeli rokonát, Agoraszó Miklós miniszteri titkárát, aki a hír vétele után Budafokra utazott és a gyászbeszéd tudtára adta Törley özvegyének. Agoraszó egyidejűleg intézkedett a pezsgőgyáros holttestének hazaszállítása iránt is s a holttest most már utban van Budapest felé.

Törley József 1858. január 10-én született Szabadkán. Tanulmányait Grácban és Bécsben bevégezve Reimsbe ment, hogy ott tanulmányozza a pezsgőgyártást. Csakhamar pezsgőgyárat is alapított a külföldön. Jó, francia módra készült pezsgője kapós volt hazánkban is és ez arra ösztönözte Törleyt, hogy visszajöjjen Magyarországra, ahol ezidőtájt a pezsgőgyártás kezdetleges stádiumban volt. Elhozta vállalatát hozzánk és nagy ambícióval, nemes fáradozással buzgólkodott, hogy az uttoró munkálatokat elvégezze és megalapítsa a magyar pezsgő-ipart, mely rövid idő alatt első helyet vívott ki magának, és sikeresen vetekedik a leghíresebb francia pezsgőkkel. Atyai jóssággal gondoskodott alkalmazottainak jólétéről s így pár éve csak, hogy megteremtette nagy pénzáldozattal a nyugdíjintézetet, biztosítva ezzel alkalmazottainak jólétét. De nemcsak ez, ezernyi jótétemény áldása kísérte pályáján a titokban jótékonykodó férfit. A közgazdaság terén is sokat működött és a közügyekben is élénk részt vett. Előbb Pestmegye bizottsága választotta tagjává, később a községi választások alkalmával fővárosi bizottsági taggá tették a józsefvárosiak. Számos ipari és kereskedelmi testületnek és egyesületnek volt tagja. Özvegyén kívül nagyszámu rokonság gyászolja az elhunytat, akiben a kereskedelmi világ és a hazai ipar kiváló tagját veszítette el. A gyászbeszéd hírére a két városházára, az országos kaszinóra, a józsefvárosi körre, a gyár- és iparosok országos szövetségére, a kereskedelmi újak társulatára, a magántisztviselők országos nyugdíjintézetére és az automobil-klubra kitértek a gyászlobogót.

— **A branyicskai merényleket elfogták.** A branyicskai merénylek tettesei kézrekerültek. A vajdahunyádi csendőrség ugyanis tegnap letartóztatta Nedelkovic Péter, Révész Péter magyar és Vandelli Lajos olasz munkásokat alaposan alapján, hogy a branyicskai hid ellen ők követték el a merényletet. Gencsi csendőrszázados maga hallgatta ki a letartóztatott munkásokat, akik előbb tagadtak, majd ellenmondásba keveredtek, végre bevallották, hogy föl akarták robbantani a branyicskai hidat. Arra a kérdésre, hogy miképpen szereztek meg a dinamitot, kijelentették, hogy a gyalári kőfejtőmunkásoktól kapták. A csendőrszázadosnak arra a kérdésére, hogy miért akarták a hidat fölrobbantani, kijelentették, hogy a vasúti hidat gyalogútnak is használták és mert kereselük nem volt, ily módon akartak munkához jutni.

— **Német katonai léghajó.** A német katonai léghajósági kormányozható léghajója ma reggel gyakorló utat tett Tegelből Berlinbe. A léghajó körülment a birodalmi gyűlés épülete körül, elment a Siegeshaule és Hársak-alatti ut felett a császári palotáig, melyet szintén többször megkerült. A visszautazás Tegelbe ellenkező szél mellett 20 kilométer sebességgel történt.

— **Bujdosó anarchista.** Lembergben a kénkedés miatt letartóztatott orosz Zielinsky-Krylowról a szocialista Lwow a következőket közli: Zielinski a király legutóbbi budapesti tartózkodásakor azt jelentette a budapesti rendőrségnek, hogy anarchista-merénylet készül a király ellen Budapesten. Erre a híre a király hirtelen elutazott Budapestről és a jubileumi ünnepekben nem vett részt. Zielinski felülletta a rendőrséget, mert jelentése teljesen koholt volt. Akkor a budapesti rendőrség letartóztatta Zielinskit, aki grófként szerepelt. Fogásából aztán megszökött és azóta most tünt fel Galicziában, mint Krylow.

— **A Nasi-ügy.** A félelmetes mozgalom, amely Nasi érdekében egész Sziciliában megindult, nem akar véget érni. A szicíliaiak legalább azt várták, hogy a felsőbb bíróság nyomban szabadlábra helyezi, ehelyett azonban a szenátus fenntartja az elfogadási parancsot. Azt azonban megengedte a szenátus, hogy a börtön helyett házfogságot üljön Nasi s nagyon valószínű, hogy a szicíliai forrongást tekintve, októberben fel is mentik. Közben nem éppen örvendetes hírek érkeznek Sziciliából. Még pedig, hogy a Nasi-tüntetések Palermóban, Messinában és egyéb városokban a csócselék örvénygésévé fajultak, még rosszabb, hogy Tropaniban, ahol ezidő szerint dél- és észak-olasz zászlóaljok állomásoznak, a két zászlóalj összeütöközött egymással. Az északi olaszok panaszkodnak, hogy egy „közönséges gazficzkó” miatt a forró Tropaniban kénytelenek időzni és az összes szicíliaiakat tolvajoknak neveztek. A szicíliaiak és nápolyiak hasonló kedvességgel válaszolnak és azt kiáltják, hogy az igazi tolvajok az északi olaszok, akik kizsákmányolták a délvideket. Erre a Sant Agostino-templomban (most kaszánya) pompás kis verekedés kezdődött, amely a füstök közbejötté nélkül valóságos kaszabolássá nőtte volna ki magát. Óvatosságból mindenestre elkülönített szállásokon helyezték el a két zászlóaljat. Még egy dolog jellemző a Nasi-mozgalomra; hogy a nápolyi Bourbonok és klerikálisok egész nyíltan Nasi és a délvidek pártjára állottak.

— **Kitüntetés.** A király dr. Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter előterjesztésére gróf Szapary Péter és Forster Kálmán miniszteri tanácsosi címmel felruházott miniszteri osztálytanácsosoknak a miniszteri tanácsosi jellegű díjmentesen, dr. Magyar György, Koós Jenő és dr. Lavotta József miniszteri segédtitkároknak pedig a miniszteri titkári címet és jellegű adományozta.

— **Az utcán.** Csendesesen, ballagva halad két ur. Azt mondja az egyik:

— Érdekes megfigyeléseket tettem a napokban.

— No mi az?

— Van nekünk odahaza egy sárga kis primadonánk, egy gyönyörű szép kanári madarunk. A feleségem különösen nagyon szereti a kis állatot, dédelgeti, becézgeti, cukorral eteti. A primadonna hálás is volt ezért mindig; boldogan csicsgett, ha meglátta az asszonyt, aztán a vállára röpködött, csókolta, már t. i. maga módja szerint. A kis állat gyönyörűen énekelt is. Kedves, csengő hangja volt és az egész ház tele volt énekével.

— Ez a bevezetés.

— Az első felvonás. A második felvonás szereplője egy másik kanári madár. Valamelyik rokonunk ajándékozta a feleségemnek. Szintén szép volt, kedves volt és épp oly gyönyörűen énekelt, mint a másik. És ebből keletkezett a bonyodalom,

— Halljuk! halljuk! Kitért a primadonna-háború.

— De mennyire! A régi kanári madár, mikor meghallotta társának énekét, nézett, figyelt, — aztán elhallgatott, mikor az új kanári elhagyta a fityülést, akkor rákezdte ő. De az új se hagyta magát; rettentés verseny fejlődött ki közöttük. De az új — győzte. És ez nagyon fájhatott a régi kanári kicsiny szívének, mert lassan-lassan szomorú, csendes lett, mindig ritkábban énekelt, végre egészen elhallgatott.

— Gondoltam magamban.

— És azóta hiába minden dédelgetés, becézgetés, a mi hangos kis madarunk nem énekel, nem fityül, némán gubbaszt katicskájában. Beteg.

— Szegény kis madár!

— Mi is sajnáljuk; a másik kanári madarat majd elviszük egy másik szobába. De mit szólsz ehhez az esethez.

— Semmit; már hallottam egyszer ilyent.

— Ugyan! Kité!

— A nagybátyámtól.

— Érdekes! Annak is van két kanári madara?

— Nincs; de ő színházigazgató és két primadonája van.

— **Ujságkiadók Lapja.** A Magyar Ujságkiadók Országos Szövetségének hivatalos lapja a megszokott gazdag tartalommal is ezúttal meg gazdagabb 16 oldalas tartalommal jelent meg és az részletesebben ismerteti a Szövetség pécsi közgyűlésének lefolyását és ahol a tudósításban erre alkalom kínálkozik, a hála és elismerés hangján szól a Pécsit tapasztalt szíves fogadásról. Ziahy Simon elnök magvas megnyitója és Illés József titkár beszámolója után az Ujságkiadók Lapjának szerkesztője, Lenkei Zsigmond számol be szép, színes leírásban a Kopenhágában megtartott nemzetközi szaksajtó-kiállításról, melynél a magyar Ujságkiadók Szövetségét és a Magyar Szakírók Egyesületét képviselte. A hivatalos közleményektől eltekintve is sok érdekes dolgot hoz ez az ujság. Aligha létezik ennél ügyesebben szerkesztett ujság-szaklap széles e világon.

— **Brankovics patriárka haldoklik.** Közvetlen lapzártá előtt azt a hírt veszszük Karlóczáról, hogy Brankovics patriárka haldoklik. A városban azt beszélnek, hogy a patriárka megmérgezte magát. A hírt természetesen a legnagyobb fentartással adjuk, mert valódiságáról épp a késői éji órák miatt már nem áll módunkban, hogy meggyőződjünk.

— **A román trónörökös utja.** A román trónörökös és neje, gyermekeik a trónörökös szárnysegéde, a román belügyminiszter és neje, a miniszter gyermekei és nevelője társaságában három automobilon Verciorováról jövet kilencz órakor átkelt a magyar határon s Orsován keresztül Herkulesfürdőre igyekezett. A Cserna-hidnál az egyik automobilonak a láncza elszakadt, s míg azt megjavították, a trónörökös és kísérete kiszállt s kedélyesen elbeszélgetett az ott összesereglett néppel. A herculesfürdői ebéd után délután három órakor a Kazán-szorosba, onnan pedig Drenkovára hajlatlak. Holnap hajóval mennek Turnseverinbe. Az automobilon üresen tértek vissza Verciorovára.

— **Urlovasok katasztrófája.** Hírt adtunk már arról, hogy a szombat délutáni kottlingbrunni lóversenyt egy megrázó baleset zavarta meg. Három urlovas oly szerencsétlenül lebukott lováról, hogy köztük az urlovasok legkiválóbbja báró Eltz százados most a halállal vívódik. A szerencsétlenség a Badeni-handicaphan történt, ahol Sahorov elbukott, rajta keresztül pedig Jutto és Pallós fordult át. Elsőnek Bregant főhadnagy esett ki a nyeregből, majd Eltz s végül Zangen Borislav. Báró Eltz koponyacsonttörést szenvedett s agrázkódást, Bregant főhadnagy szintén agrázkódást, míg Zangen kisebb zuzódással menekült. Az orvos rögtön konstatálta, hogy báró Eltz bukása halálos, bár az első pillanatban úgy tetszett, mintha az ő bukása lett volna a legenyhébb. Fölállott, néhány lépést ment még előre s csak azután rogyott végleg össze. Ott a mázsálóban hevenyészett kórházat rendeztek be Eltznek, kiről ma az a hír terjedt el, hogy meghalt. Ezt a hírt Kottlingbrunnból megczáfolták azzal, hogy Eltz százados még él, bár állapota életveszélyes. Báró Eltz a stockeraui hetedik ulánus-ezrednek kapitánya, egyike a monarchia legkiválóbb lovasainak, ki Kreutzbruck Zdenko után az urlovasok között az első leit s három éven keresztül a legtöbb győzelmet aratta. Nagy népszerűségnek örvendett mindig s lova többnyire favorit volt. Nagyszerű finisheket produkált, míg most végre elérte a lóversenyterén leskelődő végzet. Alig néhány hete ünnepelte háromszázadik győzelmét s ezredik lovaglását. Körülbelül minden harmadik lovaglása végződött győzelemmel. Súlyos állapota nagy részvétet keltett. Nemkülönbén nagy az aggodalom Bregant Camillo életéért. A főhadnagy szintén eszméletlen állapotban fekszik s aligha épül fel. Zangen főhadnagy állapota nem ad okot az aggodalomra, mert csak kisebb zuzódásokat szenvedett.

— **Ujságíró és képviselő párbaja.** Hoványi Kornél nagyváradi hírlapírónak, — mint annak idején megírtuk, — kölcsönös tettelegesség-aférje volt Halász Lajos országgyűlési képviselővel. Az ellenfelek segédei kardpárbajban állapodtak meg, amelyet azonban néhány napra el kellett halasztani. Hoványi Kornél segédei csütörtökön jelentették Halász Lajos megbízottainak, hogy felük hétfőn rendelkezésükre áll. Halász segédei erre kijelentették, hogy a párbajt szigorítani kívánják, amennyiben a kardpárbajt megelőzőleg pisztolypárbajt kell vívniok az ellenfeleknek. Ilyenformán ma délután három órakor pisztolypárbajt vívtak a *lovi* erdőben. Halász kétszer lőtt, de nem talált. Hoványi nem élt a lövés jogával. Felek a párbaj után nem békültek ki. A segédek a párbaj folytatásától elálltak.

— **Mulatság Bonczhidán.** Valóra válik augusztus 4-én a költő kívánsága „s folyjon a bor Henczidától — Bonczhidáig . . .” mert ime Bonczhida és környéke tanuló ifjusága ez évi augusztus 4-én Bonczhidán a szegény tanulók segélyezésére, az állami iskola összes termeiben koncerttel s műkedvelő-előadással egybekötött zártkörű táncmulatságot rendez. Kezdeté fél nyolcz órakor.

— **A gyujtogató.** Aradon az Erzsébet-városrészben a naponta történt gyujtogatások következtében az ottani lakosság népgyűlésre készül. Tegnap éjjel a 33. gyalogezred egy közlegényét letartóztatták, mert az Erzsébet-városrészben égő gyertyával a házak ereszeit felgyujtogatta.

— **Az Egyesült-Államok alkotmányreformja.** Az észak-amerikai Egyesült-Államok Észak-Karolina nevű államában az utóbbi időben oly események történtek, melyek most az egész amerikai köztársaság figyelmét a szövetséges állam felé terelik. Észak-Karolina kormányzója, *Glenn* és a nemzetgyűlés többsége ugyanis elkeseredett ellensége a vasutársaságok mindenhatóságának s megragadnak minden alkalmat, hogy a törvény erejével harcoljanak a társaságok tulkapasai ellen. Az egyetlen eszköz, amelyet az utóbbi időben a vasutársaságok hatalmának letörésére javaslatba hoztak, a személyszállítási díjszabás maximumának megállapítása. Ennek alapján az utóbbi időben New-York állam parlamentje olyan értelmű törvényjavaslatot fogadott el, hogy a személyszállítási díjszabás maximuma angol mértőföldenként két cent lehet. *Hughes* kormányzó, akit körültekintő államférfiúnak ismernek, a javaslatot szemben vető jogával élt, mert szerinte ez a törvény czélra nem vezet s amellett alkotmányellenes. Észak-Karolina állam törvényhozása azonban elfogadta a javaslatot s a személyszállítási díjszabás maximumát 2 és egy negyed centben állapította meg. *Glenn* kormányzó hozzájárult a javaslatához, s a törvény meghatározottabb végrehajtását rendelte el. A vasutársaságok erre felbuzgódtak a szövetségi törvényszékhez s kérték a törvénynél, mint alkotmányellenes intézkedésnek megsemmisítését. A bíróság helyt adott a vasutársaságok kérésének s elrendelte a törvény felfüggesztését. *Glenn* kormányzó azonban figyelembe nem vette a bíróság ítéletét s rendelkezéseit a hatóságok a felfüggesztett törvény rendelkezéseivel hiven letartóztatták azokat a vasúti hivatalnokokat, akik a törvény intézkedésének nem engedelmességek.

Ujabb newyorki jelentések szerint a konfliktus az állam és szövetségi bíróság között mindjobban kiélesedik. Tegnap az államtörvényszék rendelkezése *letartóztatták* a Southern Railway elnökét, *Finley* és még több magasrangú hivatalnokot, de később ismét szabadon bocsátották őket. *Glenn* kormányzó kijelentette, hogyha a törvény végrehajtása elé akadályokat gördítenek, *katonasággal fogatja el az egész szövetségi bíróságot.*

Ez az eset ismét felújította az Egyesült-Államok alkotmányreformjának szükségességét, amely hivatalban volt rendezni a szövetségnek az egyes államokhoz való viszonyát. Ennek a rendtelenségnek folyománya volt tavaly a kaliforniai iskolaharc, amely az Egyesült-Államok ellenségévé tette Japánt s majdnem nemzetközi konfliktust idézett elő. Már akkor felmerült az a kívánság, hogy olyan alkotmánybiztosítók teremessenek, melyek lehetetlenné teszik azt, hogy törvénytelen intézkedéssel egy állam veszélyeztesse az egész szövetség békéjét.

— **Véres sztrájk Franciaországban.** Raon l'Étape közelében véres összeütközés volt a csendőrök és a sztrájkolók között, akik — számra ezernél is több — *Detival* felé vonultak, hogy az ottani szakszervezet munkásaival együtt tüntessenek a gyárigazgatóság ellen. A készülőtüntetésnek szűzét vette a csendőrség és nagy csapatban ment a sztrájkolók ellen, akik már akkor megtámadták a raoni rendőrséget. A lovas és gyalogos csendőrök bekerítették a tömeget, amely hamarosan barrikádokat emelt és kövekkel dobálta meg a csendőrséget. A sztrájkolók rohama olyan erős volt, hogy a csendőrök kénytelenek voltak hátrálni. Egy csendőrszázados súlyosan megsebesült, több lovascsendőrt lerángigáltak lovaikról és véresre vertek. A csendőrök és a rendőrök tömött sorokban karddal támadták meg a sztrájkolókat, de nem bírtak velük. A városból katonaságot küldtek a zavargók ellen. Később feladott párisi sürgönyök szerint, a katonaság és a sztrájkolók közötti összeütközés alkalmával hét vadászkatona, közöttük két tiszt, súlyosan megsebesült. Egy csendőrszázados a tüntetők körülfogtak és súlyosan megsebesítették. A segítségére siető csendőröket kődobásokkal és revolverlövésekkel fogadták, mire a csendőrök lötek. Egy sztrájkoló halálosan, egy másik súlyosan megsebesült. Kivülök tíz sztrájkoló és négy csendőr megsebesült.

— **Házasság.** *Gaszner Béla* eljegyezte *Mály Rózsikát Nagy-Szent-Miklóson.*
Lukács Ferencz dunapentelei kereskedő eljegyezte *Schwartz Vilma*t Nagy-Perkátáról.
Ma tartotta házasságát a Hold-utcai ref. templomban *Hasák Henrik Glansko* Qizellával.

— **A rendőrség csatol.** Az egész fővárosi sajtó egyértelműen regisztrálta tegnap azt a botrányos garázdálkodást, amit a rendőrség a *dánosi* rablógyilkosok beszállításánál a nyugoti pályaudvaron elkövetett. Mi a magunk részéről már tegnap jeleztük, hogy a rendőrség vezetősége okvetlenül ki fogja adni mára a szokásos ferdtéseket, ami ma meg is történt. *Pekáry* főkapitányi helyettes nyilatkozik és tudatos kerteléssel jelenti ki, hogy nem a rendőrség ellen, de az újságírók ellen indult meg bűnvádi eljárás. Nem említi azonban a főkapitányi helyettes ur, ámbár igen jól tudja, hogy nem akadt rendőrök, aki a bántalmazott újságírók panaszát fölvette volna. Vegye tehát tudomásul a főkapitányi helyettes ur, hogy nem is teszünk többé kísérletet a rendőrségnél emelni panaszt, hanem bűnvádi följelentést teszünk rendőrei ellen. Vegye tudomásul a főkapitányi helyettes ur, hogy nem nyugszunk addig, amíg *Kolossa Géza* rendőrfelügyelő ellen a belügyminiszter nem indít fegyelmi eljárást. És vegye tudomásul a főkapitányi helyettes ur, hogy a komiszkodásoknak is vége lesz, mert ügyünket, valamennyi hírlapíró közös elhatározásával, az Újságíró-Egyesület kezébe tesszük le. Így áll ez az ügy, főkapitányi helyettes ur!

— **A gyermekek róme.** Egész Berlin városát nagy izgalomba tartják azok a rémes gyermekgyilkosságok, melyeket állítólag egy örült követett el az utóbbi napokban. A porosz főváros egész rendőrségét mozgósították, hogy ezt a fenevadat kézrekerítsék, de eddig eredménytelenül, pedig már jutalomdíjat is tűztek fejére. A gaztettek teljesen hasonlatosak Jack hasfelmetszéseihez s abban is megegyeznek a hírhedt hasmetszővel, hogy ez a szörnyeteg sem követ el szexuális merényletet kicsiny áldozatai ellen, mert nyilvánvalóan már a legyilkolásuk és felkoncolásuk maga is kielégíti a kéjvágyát. Egyik orvos így vélekedett:

— A tettes valószínűleg olyan valaki, aki hosszú időt töltött a fogházban s mikor kiszabadult, hirtelen kicsapott rajta az ugynevezett nemi örület.

A titokzatos hasfelmetsző háromnegyed kető és negyed három között követte el rémtetteit. Gyönyörű idő volt s a gyermekek csoportosan játszadoztak az utcákon. A *Preuzlauer* Alléban *Knispel* szivarárúsnak a leánykáját csalta el játszótársai közül. Odament hozzá, valami *Schulze* nevű ember felől tudakozódott, hogy merre van s mikor a leányka húzódozott, egy-két fillért ígért neki. Akkor már vele ment a gyermek s éppen abban a házban, ahol szülei laktak, a kapualjban a gyilkos megtámadta, hegyes szerszámmal hasának a jobb oldalába szurt. A döfés nem volt elég erős, a kis leány sikoltott s mikor egy cseléd-leány megjelent a láthatáron, kerekelt oldott. A leányka anyja is előkerült, a kis áldozatot pedig a kórházba vitték, ahol megoperálták. Talán életben marad.

A gyilkos a legnagyobb sietséggel csakhamar már a *Heinersdorferstrasse*ban működött, ahol *Seuff* fodrásznak hároméves leánykája lett az áldozat. A ház előtt pajkosan, vidáman hancuroztak a gyermekek. Itt a vérszopó — a tanuk állítása szerint huszonöt év körüli ember — könnyen csalhata el a leánykát s a legközelebbi kapu alatt félkezével befogva a száját a szerszámmal háromszor beleszúrta a szegény csöppsgének az állatába. Hasított is a szörnyeteg, átmetette a hashártyát s a gyermek belel is kifordult. Bár befogta a gyermek száját, az mégis sikolhatott s a gyilkos itt is elmenekülhetett, egy szenes felkapta a gyermeket s kórházba vitték. Sérülései halálosak.

A harmadik rémtett a *Pykerstrasse* 2. száma alatt történt. *Prantviz* gyári munkás ötödik éves leánykáját kerítette hatalmába az örült. A kapu alatt a szíve tájékán és a szíven szurta meg halálosan. A leánykát holtan találták már meg. Óriási tömegek verődtek össze a három ház előtt, ezek és ezek ordítottak, sikoltottak a bűnös ellen s az elkeseredés akkora lett, hogy nem lett volna csoda, ha megölik azokat, akiket hirtelen meggyanusítottak.

Egy órával később egy rendőr a *Preuzlauer-Allé* egyik padjának karfájára egy fél ollóval oda-szegezve czédulát talált, amelyre czeruzával ezek a fantasztikus sorok voltak írva:

Szaladj, szaladj, öt perc alatt hullá vagy... Közelben egy gyermekgyilkos. Ezt a czédulát odaadni a rendőrségnek. A *Belfortstrasse*ben a *Preuzlauer-Allé*ben és *Heinersdorferstrasse*ben gyermeket raboltam.

A rendőrség őrjáti apparátussal nyomoz. Ezer márkát tűzött ki a vampir fejére. Több mint kétszáz tisztviselő bevonásával nagy tanácskozás volt, amelyen megállapították a haditervet. Az összes örültkészházába és gyógyintézetekbe felszólítást küldtek, megvan-e minden elmebeteg. Egy berlini intézetből a minap megszökött egy örült, azt tartják, hogy minden valószínűség szerint ez a gyilkos. A rendőrség most lázasan kutat a gyermekgyilkos után és ma délben az *Oderbergerstrasse* egy sarokházában hasonló merényletet kíséreltek meg. A 12 éves *Ahrendt Helént*, aki a lépcsőházban megtámadta egy férfit, de sikerült elmenekülnie. A merénylőt sokan üldözték, míg elűnt.

— **Megtámadt turisták.** Egy nagyobb német turistatársaságot, harminczhárom férfi és hat nő, Délitrolban, ahová kirándulást tettek, több száz olasz megtámadott. Daczára a csendőrség közbejöttének, a férfiakat megsebesítették és a hölgyeket leköpdösték. Amikor a kerületi kormány megjelent a helyszínen, hogy a tömeget lecsillapítsa, őt is megsebesítették. Az innsbrucki német konzul megjelent a helytartóságnál és a német alattvalók biztonságára védelmet kért. Az olaszok megdobálták a vonatot is, melyen a német turisták utaztak, bezúrták annak az ablakait és revolverből többször belelőttek a vonatba.

— **Egy sikkasztó német bankár letartóztatása.** Tegnap délelőtt *Balaton-Álmádi nyaralóközönségének* izgalmas szenzációban volt része. A *Dudaféle* villában ugyanis, budapesti detektívek letartóztattak egy előkelő külföldi fürdővendéget. Az illető *Láng Ottó* bankárnak nevezte magát és feleségével, meg három apró gyermekével nyaralt a fürdőhelyen, ahol általános föltűnést keltett pazar költsékezésével. A detektívek az egész családot feltűntették a legelső vonatra, elhozták Budapestre és bekisérték a főkapitányságra. Az előkelő fürdővendégről ugyanis kiderült, hogy százezer koronás csalást követett el, hogy külföldről szökött Magyarországra és hogy hamis néven lakott *Balaton-Álmádi*ban. Az igazí neve *Lehnstätt* Oszkár. A főkapitánysághoz a múlt héten a sveinfurti rendőrségtől távirat érkezett, amelyben kérték a rendőrséget, hogy ha Budapesten megtalálja, tartóztassa le *Lehnstätt* Oszkár sveinfurti harmincz éves bankárt, aki Sveinfurtban körülbelül százezer márká erejéig mindenféle értékpapírossal csalást követett el, azután megszökött és családjával együtt Magyarországra ment. A detektívek kinyomozták, hogy *Lehnstätt* valóban itt járt a minap Budapesten s innen elutazott *Balaton-Álmádi*ba, ahol *Láng Ottó* néven telepedett le. Amikor a detektívek beállították hozzá, tagadta, hogy ő a keresett csaló. A detektívek azonban átkutatták lakását s az egyik fiókban tízenegyezerkészes márká készpénzt és huszonháromezer márká értékű német biztosító intézetekhez szóló váltót találtak. *Lehnstätt* erre beösmerte, hogy őt keresi a sveinfurti rendőrség. Beismerése alapján természetesen letartóztatták. Azok a bankok, amelyeket *Lehnstätt* megkárosított, a következők: *Süddeutsche Bodencredit Bank* (Meiningen), *Deutsche Grundercredit Bank* (Berlin), *Pfeilsche Hypotheken Bank*, *Bayrische Hypotheken und Wechsel Bank*, *Bayrische Vereinsbank*.

— **A mindennapi kenyérről.** A betevő falatért rettenetes küzdelem folyik; a lopás, gyilkosság legnagyobb része a kenyérről történik; de hogy mily rettenetes gondolatokat ébreszt emberekben az a falat kenyér, amely nincs meg, — ezt mutatja a gonosz merénylet, amelyet július 17-én követek el a 602. számú aradi gyorsvonat ellen. A horvát obstrukció leghevesebb napjaiban történt a merénylet és hozzá nemzetiségiek által sűrűn lakott helyen, nem csoda tehát, hogy a közvélemény azonnal az oláhokat gyanúsította. Azt hitte mindenki, hogy a merénylet — amelynél csak a véletlen volt, hogy az egész vonat a levegőbe nem repült — nemzetiségi boszúműve. A megindult nagyarányú nyomozás azonban egész más és igazán meglepő eredménynyel zárult.

A vajdahunyadi csendőrségnek sikerült a gyorsvonat merénylőit letartóztatni. Ezek azonban nem oláhok és semmi közük a politikához. A merénylők hárman voltak és tőlük oka: — a nyomor. *Nedelkovic* Péter és *Révész* Péter magyar s *Vandelli* Lajos olasz munkások helyezték el a dinamitot a vonat sínére. *Bencsi* csendőrszázados hallgatta ki a tetartóztatott munkásokat, akik előbb tagadtak, majd ellentmondásokba keveredtek, végre bevallották, hogy fel akarták robbantani a *branyicskai* hidat. Arra a kérdésre, hogy miképpen szerezték a dinamitot, kijelentették, hogy a *gyalári köfődmunkásoktól* kapták. Borzalmas műviket azért követték el, mert nem volt keresetük és úgy gondoltok, hogy ha a hid megsemmisül, az új építkezésnél ők is kapnak majd munkát. Rettenetes elképzelni is ennek a három embernek elvakultságát. Azért, hogy nekik legyen betevő falatjuk, nem törődnek száz és száz ember életével, képesek lettek volna feláldozni, csakhogy munkájuk, keresetük legyen. Ha a nyomozás további adatai megerősítik ezt a vallomást, nagy és súlyos tanuságot lehet levonni belőle.

— **A csongrádi rablógyilkosság.** Szegedről jelentik, a csongrádi rablógyilkossággal vádolt cigányok töredelmes vallomást tettek. Elsőnek a fiatal Dömötör Károly vallott, aki megtörve a keresztkérdések alatt, szenzációs leleplezéseket tett. Elmondta, hogy a gyilkosságot hatan követték el. Igricz József, Igricz Jakab, Igricz János, Dömötör József, Dömötör Gábor és Dömötör Károly. Igricz József, Dömötör József és Dömötör Gábor fejszével orozva ütötték le a malom éjjeli őrt. Igricz János, Igricz Jakab és Dömötör Károly pedig kivitték a meggyilkolt holttestét az árpaföldre. A gyilkosok először a nagy kasszát verték szét, mert tudták, hogy abban nagyobb összegű pénz van, amit a fűrészgárnak akartak kifizetni. A kis kassza szétverésére már nem volt idejük, azért hurczolták el. Ugyanis munkájuk közben egy kocsi haladt el a malom előtt és nem mertek tovább bent maradni az irodában. A Dömötör Károly vallomása alapján a többi öt cigány is vallani kezdett s beismerték, hogy a rablógyilkosságot tényleg ők hatan követték el oly módon, mint ahogy azt elmondta Dömötör Károly. Elárulták azután, hogy a gyilkoló szerszámokat a Dömötörök udvarán ásták el, a pénzt és az éjjeli őrt revolverét pedig az öreg Igricz házához a háta mögött ásták el. A csendőrség nyomában kiment a Dömötörök házához és ott megnevezett helyen ásni kezdtek. Mintegy félméter mélységben azután megtaláltak egy hosszonyelű fejszét, három baltát, két másfélméter hosszú feszítővasat, három hideg vasvágót, egy hideg vasfűrőt és két nagy konyhakést. Mindegyik tárgyon száradt vérvonások vannak. A csendőrség a bűnjeleket magához vette és tegnapelőtt délután elment az öreg Igricz házához, ahol felásták az egész udvart az eldugott pénzért és revolverért.

— **Veszedelmes léghajókaland.** Kindelan spanyol kapitány a minap fölszállt Madridban a Mária Terézia léghajóval. A hajót a tenger felé vitte a szél. Kindelan szerencsétlenségére ekkor a gáz ömleni kezdett a léghajóból és a kapitány veszedelmes helyzetbe került. Alatta ment éppen akkor a Goya gőzös, amelyről észrevették segítséget kérő jeleit. A Goya igyekezett elérni a léghajót, de nem sikerült. Este fél nyolc óráig maradt Kindelan kapitány ebben a veszedelmes helyzetben. Akkor már olyan lapos volt a hajója gömbje, hogy alig tudott a levegőben maradni. A kapitány derekára kötötte a mentőövet és leugrott a tengerbe. Három óra hosszat hánvakolódtott a hullámokon, míg a megmentésére kiküldött hajó rátalált. A léghajó még egyszer fölemelkedett kissé, azután Valencia fölé a földre ereszkedett. Mikor a hajót megtalálták, Kindelan kapitány megmeneküléséről nem tudtak még semmit s azt hitték, hogy elpusztult. A kapitány versenyen indult el a Mária Terézia-val s a verseny ítélő bizottsága neki adta az első díjat.

— **A táncosnő balesete.** Vasárnap hajnalban negyedfél óra tájban baleset történt Ósbudavára területén, a „Moulin Rouge” című mulatóhelyen. D'Artus Paula párisi születésű táncosnő, aki a mulató néger kékvók tánczával újfajta táncokat szokott lejteni, tánc közben oly szerencsétlenül esett el, hogy medence-csonttörést szenvedett. A baleset úgy történt, hogy táncosa, Mádi-Kovács Dénes, sebes forgás közben hirtelen eleresztette. A huszonkét esztendősen szép leány balesete nagy riadalmat keltett az éjszakai mulatóhelyen. Sebét a mentők kötötték be. Csengery-utca 24. számú lakásán ápolják.

— **Megölte apját.** Krecsmár Sándor pártosfalvi gazdalkodó folytonos czivakodás közt élt apjával. Az öreg Krecsmár végre meguntta ezt az állapotot és elköltöztetett fiától. Ez annyira felbőszítette Krecsmár Sándort, hogy tegnap este kilenc órakor elrejtőzött apja udvarán és amikor az istállóból be akart menni a szobájába lefeküdni, hirtelen előugrott rejték helyéről és a kezében lévő revolverből hat-szor egymásután rálőtt. A szerencsétlen apa eszméletlenül rogyott össze. A lövések zajára elősiettek a szomszédok, de a fiúnak már csak hült helyét találták. Az egyik lövés az öreg Krecsmár szívburokát érintette, a másik a tüdőjébe furdott. Életbenmaradásához nincs remény. A falubeliek azt beszéltek, hogy a gyilkos fiú öngyilkosságot követett el.

— **Leégett szálló.** Ma reggel Long-Izlandon a Long-Beah szálló, az Atlanti-tengerpart egyik legnagyobb szállója teljesen leégett. A szállóba 800 vendége pusztán életét mentette meg. A tűzvésznel senki sem vesztette életét, ellenben többen megsebesültek.

— **Jelentős aratóünnep.** A biharmegyei Marja pusztán a maga nemében páratlan, szocialisztikus tekintetben nagyjelentőségű aratóünnep zajlott le. A gyönyörű pusztát a Beöthy-uradalomhoz tartozik, s jelenlegi tulajdonosa, Zámory Mária alapítványi hölgyre nagyatyjáról, Beöthy Ödön, Biharmegye nagynevű fiáról, nagybátyja Beöthy Akos — a jellemző politikai — után, örökség révén, ment át. A nemeslelkű honleány a családi hagyományoknak hódol, amidőn a nagy gazdaságát olyképen élvezi, hogy annak áldásaiból azoknak is bőven jusson, akik földjeit megmunkálják, s a gazdag termést learatják, kicsépelik. Ezen emberbaráti gondoskodás fényes bizonyítéka, hogy Marja pusztán nem volt s nem is lesz arató-sztrájk, — valamint az a tüntető, meleg ünneplés, melyben háromszáznyolcvan munkás részesítetté őrnöjüket. Az aratóünnepnek valóban szenzációs jelentőséget a szocialisztikus és a nemzeti irányú munkásművelődés együttérzése adott. A hatalmas munkástábor a berettyó-újfalusi cigányzenekar muzsikálása mellett s két nemzeti és egy szocialista vörös zászló alatt vonult a kastély elé. A tornáczon előkelő úri társaság gyülekezett össze: A Szunyogh-család több tagja, Móricz Pálék, Juricskay Dezsőné, Beöthy Mariska, Kürthy Berta, gróf Sztáray, dr. Bálint fővárosi ügyvéd, Wengrinszky jószágigazgató nejevel és maga a ház őrnöje Zámory Mariska. A két aratógazda talpraesett beszédben kifejtette, hogyha minden földbirtokos olyan méltányos, olyan igazságos, olyan emberszerető lenne, mint Zámory Mária, úgy házában nem kísértene az aratósztrájk réme. Eltették szeretett őrnöjüket, ami négy százszoros viharos visszhangot keltett a munkások körében. Zámory Mariska visszaadta a bókot, szellemesen apostrofálván az ő fáradhatatlan munkáit, akik nem csigázták túl igényeiket s így nem volt nehéz velük szemben nemeslelkűnek lenni. Azután felhangzott a szózat, majd a munkás-marsaillese, végül pedig a himnusz és a munkások, az úri társasággal együtt bevonultak a hatalmas dohányművelő, ahol már terített asztalok várták az ünneplésben kihezettekét és megszeméltetéseiket. A népies lakoma méreteit megvilágítja, ha elmondjuk, hogy a rövid idő alatt nyolc birkából készült pörkölt, a köleskása egész Csiborasszója és háromszázötven liter jófajta bor fogyott el. A lakomát számos felkőszöntő fűszerezte. Dr. Bálint a hazafias munkásokra ültette poharát s lelkes szavaira olyan hosszú eljenzés zugott fel, hogy azt csakis a tánczrahívás birta elnémítani. A csárdást a pusztán legnyakább két legénye Veres Pista Zámory Máriaival és Sajó — a fiatal aratógazda — Kürthy Bertával nyitotta meg s csakhamar tánczra perdült az egész társaság apraja-nagyja s már magasan ragyogott a nap az égen, amikor még mindig húzta a cigány és járták a párok a marjapusztai simitóban.

— **Sziklaomlás.** A budai Dunaparton sétálók nagy rémületére a Gellérthegy ormáról tegnap egy hatalmas, körülbelül három métermázsás szikla vált le s irtózatos zuhanással hullott a mostanában épített vaskerítésre. A hatalmas szikladarab teljesen összezúzta 12 méter hosszú területen a kerítést és onnan aztán a közúti villamos sineire gurult. Az éppen arra haladó 129. számú villamos kocsi vezetője csak 2 méterre a szikla előtt tudta megfékezni. A lehullott szikla darabjai szerte-repültek a levegőben s az arra haladó özv. Galasi Mártonét és Bunkó Miklós muzsikusz cigányt könnyebben megsebeztek. A kivonult mentőknek azonban nem akadt dolguk. A közmunkatanács most meg fogja vizsgáltatni az egész hegyet, hogy nem lehet-e további sziklaomlásoktól tartani.

— **Halálozás.** Dr. Csávás Gyula ny. m. kir. kincstári jogügyi tanácsos e hó 26-án, élete 65-ik évében meghalt Kolozsvárt.

Dr. Novák Károly mi. kir. kincstári főorvos, máv. orvosi tanácsadó, a közegészségtan tanára, a máramaroszigeti róm. kath. egyházközség világi elnöke, a máramarosmegyei orvosszövetség elnöke, törvényhatósági és városi bizottsági tag meghalt életének 66-ik évében Máramaroszigeten.

Oroszlány István első városi tanácsos szívizéhdésben Marosvásárhelyen tegnap meghalt.

— **A hecsületért.** Egy korcsmai verekedésből kifolyólag Szalontai vendéglőst letartóztatták és átkísérték az ügyészséghez. Az önként jelentkezett tanuk beigazolták, hogy Szalontai ártatlan a teheréről cselekmény elkövetésében, mire a vizsgálóbíró Szalontait azonnal szabadlábra helyezte. A vendéglős annyira szívére vette a letartóztatás következtében történt meghurcoltatását, hogy ma délen szívizéhdésben meghalt.

— **Nagy tűz New-Yorkban.** New-Yorkban a City keleti részében ma reggel egy hatemeletes ház kigyuladt. A tűznek 15—20 ember esett áldozatul. Mintegy 30-an, legnagyobb részt olaszok, megsebesültek. Egyesek az ablakokból az utcára ugrottak ki, mások pedig odaégték, mielőtt segítség érkezett.

— **A katonaszabadító.** Régóta állás nélkül, nagy nyomorban tengődött itt a fővárosban Csepregi Lajos harminczhétéves ügyvédi irnok és hogy pénzt szerezhesen, csalásra adta magát. Ő és ügynökei kipuhatták a kaszárnyákban a gazdag földmivesek gyermekeit, akik katonasorban voltak s elhitették velük, hogy kiszabadítják őket a katonaságtól. A szélhámos levélpapírokat is nyomtatott, amelyen a következő fölírás állott: „Csepregi Lajos katonai ügyvivő és katonai jogügyek irodája, Budapest, Gizella-ut 39—41.” Az iroda azonban sehoh sem volt található, de az üzlet Csepreginek igen jól jövedelmezett. Igaz, hogy egyetlen legényt sem szabadított ki a katonaságtól, ellenben igen sok pénzt csalt ki a hiszékeny emberektől. Több feljelentés érkezett ugy az ügyészséghez, mint a rendőrséghez ellene, mire kinyomozták és letartóztatták. Csepregire a rendőrségen több szélhámos tudódott ki. Ma reggel átkísérték az ügyészséghez.

— **Bomba egy szerkesztőségben.** A római rendőrség tegnap a Proteszta című anarkista újság szerkesztőségében házkutatást tartott, mert névtelen följelentés érkezett hozzá, hogy egy Amerikából érkezett anarkista a szerkesztőség egyik szobájában dinamitbombát helyezett el. A rendőrség semmit sem talált. A szerkesztőség tagjai elmondták, hogy néhány nappal ezelőtt egy ismeretlen ember jött a szerkesztőségbe s dinamit-bombát hagyott ott. A szerkesztőség tagjai levágták róla a gyújtókanócot s a bombát a vízbe dobták.

— **Rejtélyes gyilkosság.** Incze István jómódu gazdát Nyáradszentmártonban ismeretlen tettesek egy czinkdarabokkal töltött fegyverrel agyonlőtték. Incze szomszédját, Ambrus Józsefet, akinek udvarából a lövés történt s aki már régóta ellenséges viszonyban élt Inczével, sógorával, Nagy Ferenczcel együtt letartóztatták.

— **Rendőri hírek. Életunt majoros.** Vasárnap délelőtt Heks János ötvenhétéves majoros Vendel-utca 18. számú házához padlásán fölászakozta magát. Mire ráakadtak, már meghalt. Holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe vitték. — **Uton-állítás.** A budafoki-uton vasárnap éjszaka ismeretlen utonállóknak megtámadták Heinlein Ferencz szobafestőt és Krausz Ferencz szobafestőt s elrabolták tőlük százharmincz koronát. Az utonállókat keresi a rendőrség. — **Vizbefutott fiú.** Vasárnap délelőtt Nagy Gusztáv hivatalszolgá a Lágymányoson csónakozott. A csónakba bekéredzkedett hozzá egy ismeretlen 15 évesnek látszó fiú. A csónak evezésközben megbillent és a fiú a vízbe esett, ahol elmerült. Holttestét még nem fogták ki. — **Elgázolás.** Vasárnap este a Lehel-utca 11. számú ház előtt a 11. számú budapesti újpest-rákospalotai villamoskocsi elgázolta Seifeld József gyári munkás hat éves Vilma nevű leányát. A kis leányt, aki halálos sérülést szenvedett, a Rókus-kórházba vitték. — **A Remete-hegy halottja.** Ma hajnalban a Remete-hegyen 30—40 évesnek látszó férfi immáron feloszlásnak induló holttestét találták. A vizsgálat kiderítette, hogy az ismeretlen ember öngyilkosságot követett el. Fölakasztotta magát egy fára, s amikor már meghalt, akkor a szél letépte. Hogy kicsoda a halott, még nem tudják. — **Holttest a Dunában.** Az úpesti kikötő és a vasúti hid között az elmúlt éjszaka tizenkét órakor férfi holttestet fogtak ki a hajóhorgonyok a Dunából. Megállapították, hogy a halott Csöre Lajos szere lövel azonos, aki e hó 26-án csónakázás közben a vízbe fordult. Három társa kiuszott, ő azonban ittas volt s így nem tudott menekülni. A már oszlásnak induló holttestet a törvényszéki orvostani intézetbe szállították. — **Életunt lakatos.** Kandó József géplakatos az éjjel a Városligetben mellbélőtt magát. Könnyű sérüléssel szállították a Rókus-kórházba. — **Lakásfosztogatás.** Tegnap délután ismeretlen tettesek feltörték Haas Ernő ügynöknek Akadémia-utca 18. sz. alatt levő lakását s onnan számos értékes holmit vittek el. — **Vasárnap vérekedés.** Szabadi János napszamos tegnap este a Dráva-utczában összeveszett Szabó János munkással. Szabó sebekésével Szabadi mellén súlyos sebet ejtett, amiért a rendőrség megindította ellene az eljárást.

— **A baldóci víz diadala.** Nemcsak a londoni, hanem a bécsi balneológiai kiállításon is több száz hazai és külföldi versenyző közül az első díjat, a nagy aranyérmét diszoklevéllel és kitüntető keresztel a baldóci Deák-forrás nyerte el. A siker értékét nagyban emeli azon körülmény, hogy a kitüntetés Bécsből, az osztrákok fővárosából jött. A baldóci víz diadalt fog aratni az egész kontinensen, mert millió és millió ember szenved gyomor-, máj- és bélbajokban, ezen bajok ellen a baldóci víz specifikum. Az új tulajdonos, dr. Szintó Miksa mindent elkövet, hogy az emberiség jóvoltáért e páratlan hatású víz az eddiginél nagyobb mérvben hozassék forgalomba.

— A már ism...
akinek c...
fog nézn...
ványa ez...
szelidítő...
és vakm...
zönség...
látásra...
ketreczbe...
mas, na...
himoros...
legvesze...
félétekn...
talmas a...
ezelőtt...
félelmet...
szerelmi...
minden...
pedig to...
és bátor...
dörzsöli

x Az...
cseppjei...
vid idő...
x Uj...
ajánljuk...
x B...
x Z...
tők Lin...
pest, VII...
x F...
szám ala...
szerelet...
tatik a g...
x A...
német g...
utca 8...
írasi és...
nyösebb...
keresked...
írás okta...

Tűz

Csa...
tűzoltós...
hogy vas...
lyek le...
tett meg...
belül 15...
A ti...
észre. D...
let elmer...
munkás...
ajtaját...
pódtak...
kásokat...
szinen...
munká...
főellen...
azonnal...
katonai...
elharap...
jőzselv...
kához...
szó sem...
arra t...
tásra...
vel vet...
ott a pi...

Önf...
is a rak...
csikat a...
helyek...
vetéssel...
dezséb...
széget...
petróleu...
amivel...
A fe...
kerítette...
étvágy...
környék...
ron tart...
a rémül...
meg a k...
lamtitká...
kiszáll...
neki a t...
mélyese...

— Az oroszánok között. A Beketow-czirkusznak már ismét van egy olyan mutatványa, amelyet — akinek csak valamiképen módjában van — meg fog nézni. *Claire Heliott* oroszánzelidítési mutatványa ez. Heliott bizonyára primadonna az állat-szelidítők között, sikk, elegancia, szépség, báj és vakmerőség egyesülése ez a nő, akibe a közönség, férfi, nő, egyaránt beleszeret az első látásra. Heliott az egész manézt elfoglaló óriási ketrecben mutatja be a kilencz oroszán. Hatalmas, nagy állatok, gyönyörű sörénnyel, nyolcz himoroszlán és csak egy nőtény. És ez az egy a legveszedelmesebb, legalattomosabb, valósággal féltékeny Heliott. A hírek között van az a hatalmas állat is, mely a szelidítőt néhány héttel ezelőtt Kopenhágában megharapta. És ezzel a féltelmes fenevaddal Heliott a közönség előtt szerelmi kettőst játszik el. És mesteriesen játszsza, minden színész nő megirigyelné tőle. A közönség pedig tombol és számtalanszor visszahívja a szép és bátor asszonyt. Beketow pedig mosolyogva dörzsöli kezeit: a szezon sikere már bizonyos.

x **Az Első Alföldi Cognagyár r. t. „Rákóczi cseppjei“** gyöngye gyomornak emésztési zavarát rövid idő alatt megszünteti.

x **Új találmány** című Takács Dániel hirdetését ajánljuk olvasóink figyelmébe.

x **Bob-hashajtó a legkellősebb, 10 f.**
x **Zászlók, czimerek, minden kivitelben kaphatók** Linhart színházi festőnél és díszítőnél Budapest, VIII., Hunyadi-u. 27. sz. Arjegyék ingyen.

x **Fodor-féle vívóterem** a Koronaherczeg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívóterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna és vívásra.

x **A Stenográfia Országos Gabelsberger magyar, német gyorsíró és gépiró iskolában VII., Kazinczy-utca 8. I. em. 30. minden hónapban új gyorsíró és gépirási tanfolyamok nyílnak a legelőnyösebb feltételekkel, kereskedelmi szakintézmények, kereskedelmi rendes tanárok vezetése alatt. A gépírás oktatás teljesen díjtalan.**

Tűz a temesvári pályaudvaron.

— Leégott szertár. —

Csak a temesvári derék vasúti személyzet és tűzoltóság önfeláldozó munkájának köszönhető, hogy vasárnap délután a raktár és vasúti műhelyek le nem égtek. A szertárt azonban nem lehetett megmenteni. A kár így is jelentékeny, körülbelül 150.000 korona.

A tüzet Steff György szertári felügyelő vette észre. Délután hat óra felé, ahogy a szertár mellett elment, fojtó füstszagot érzett. Egy előhívott munkás segítségével felnyitotta a szertár nagy vasajtáját. Kavargó, fojtó füst, tüzes lángnyelvek csapódtak feljükk. Rémülve lármázták fel a vasúti munkásokat, a tűzoltóságot, akik csakhamar a helyszínen termettek és vállvetve, önfeláldozóan látták munkához, hogy a tüzet elfojtsák. Mikor Klinda József főellenőr, állomásfőnök a veszedelmes tüzet látta, azonnal telefonált a városba a tűzoltóságért és katonai segítségért. Ekkor a lángok már a tetőig elharapódtak. Aközben megérkezett temesvári jőzsefvárosi, majd a gyárvárosi tűzoltóság munkáshoz látott. A szertár épületének megmentéséről szó sem lehetett, miért is a tűzoltók különösen arra törekedtek, hogy a szertár körül álló, javításra váró kocsikat megmentessék. Majd teljes erővel vetették magukat a szertár déli oldalára, mert ott a pinczében hatvan hordó petróleum állott.

Önfeláldozó, emberfeletti munkával sikerült is a raktárakat gyorsan kiüríteni, a vasúti kocsikat a szertár közeléből eltávolítani és a műhelyek berendezéseit biztosítani. Hősies halálmentéssel mentették ki az égő szertár irodahelyiségéből a hivatalos iratokat, okmányokat, berendezést és mindazt, amit megmenteni lehetett. A petróleumos-hordókat is sikerült megmenteni, amivel beláthatatlan szerencsétlenség vették elejét.

A féltelen elem ekkor már teljesen hatalmába kerítette az épületet, amelynek száraz fáját mohó étvágygyal emésztették a lobogó lángok. Az egész környék biborvörös fényben úszott. A pályaudvaron tartózkodó utazó közönség megdöbbenve nézte a rémületes, de fenséges látványt. Ekkor érkezett meg a keleti expressz Orsova felől. Szerényi államtitkár is a vonaton volt. Az államtitkár azonnal kiszállt és Klinda József állomásfőnök jelentést tett neki a tüzescsőről. Szerényi József államtitkár személyesen akart meggyőződni mindenről, miért is

mozdonnyal kiment a helyszínére és ott közvetlenül kérdezte ki a szertár jelenlévő hivatalnokait, valamint a tűz kitérősekor jelen volt munkásokat, részletesen elbeszélte magának a történeteket, egyben utasításokat adott a szomszédos épületeknek biztonságba helyezésére. A hatalmas lángokkal égő épület teteje ekkor már beomlott és a tűzfalak is omladozni kezdtek, mindazonáltal félni lehetett attól, hogy a pinczeboltozat beomlik és az ott elraktározott nagymennyiségű petróleum felrobban. A tűzoltóságnak a pinczeboltozatot sikerült megmentenie a beomlástól. A szertár épülete teljesen leégett, de a körülfekvő szomszédos épületeknek semmi bajuk sem történt. A vizsgálót a tüzesetre vonatkozólag azonnal megindították. Gyujtogatást kizártnak tartanak, inkább lehetséges, hogy a tűz vétkes gondatlanságból ered.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) **Megyasay Vilma körüja.** Közvetlenül a színházi szünet vége előtt egy új cabaret-társaság alakult. Pasku Sándor szemlét tartott a főváros legnépszerűbb és a legpohentebb művészei között, egy-kettőre megegyezett velük és viszi őket köruttra. A csalogatásnak legelőször is Megyasay Vilma, a Királyszínháznak még mindig nem eléggé méltányolt, nagy jövőjű, genialis primadonnája engedett. A bájos „Mimi“, a hogy őt baráti körben becézik, már is sokalja a szünetét. Ég a vágytól, hogy mozoghasson, dolgozhasson; hogy rágyogtathassa azt a nagyon sokoldalú fényes tehetségét, amely a lámpák világítása elé kívánczik s tapsért eped. A vidám kis társaságnak többi elite-tagjai: Szentgyörgyi Lenke, a „Drótostól“ Hankájának kreálójá, Herczeg Jenő, a Thália-színház kitűnő művésze, Nyárai Antal, az országsszerzte ismert jellemkomikus és Novák — az Uránia-színház volt karmestere — briliáns zongorista és jeles zeneszerző. Pasku Sándor impreszárió most csütörtökön, augusztus 1-én indítja utnak művészcapatát. Szabadka az első állomás, ezt követi Zombor, Baja, Ujvidék, Bártfa, Kassa, Tátralomniz és Tátrajüred. Elvonulásuk után elnekelhetik majd: „Lekaszálták már a rétet, nem hagytak rajt virágot.“

(*) **Vendégek a „Bus özvegy“-ben.** Nagy érdeklődés mutatkozik a közönség minden rétegében „A bus özvegy“ csütörtöki 50-iki jubiláris díszelőadása iránt. A jegyeket a színházjáró közönség színe-java már is nagyrészen előjegyeztette. Az igazgatóság a rendkívül zajos sikerű, pompás operett-jének 50-ik előadását valóban szenzációs műsorú fényes díszelőadással ünnepli meg. Kornai Berta, Petrás Sári, elsőrangú cabaretszámokat fognak előadni. Föld Irén egy vidám monológot mond el, Fehér Olga pedig egy gyönyörű betéttel énekel. Turcsányi Olga és Ferenczy Károly remek „Villand“ paródiájukat mutatják be. László Rézi több pajkos kuplét, Zöldi Vilma verseket szaval el. Befejezésül 36-ik Rácz Laci teljes zenekarával szebbnél-szebb nótákat fog játszani. A „Manó“ szombati premijére iránt igen nagy az érdeklődés. Az igazgatóság Hervay Frigyes vidám bohózatától rendkívül nagy sikert remél. A főszerepeket a színház legjobb erői játszák, a zeneszámok gyors és általános népszerűsége számíthatnak.

(*) **Lehár-operette.** Berlin legújabb operette-színháza karácsonykor nyílik meg. Első ujdonsága Lehár Ferenc „A fejedelmi gyermek“ című operettje lesz.

(*) **Gazinszet Stófozon.** Bihari Akos kecskeméti színházgató ezidőszert Stófozon működik jól szervezett társulatával, a nyaraló közönség lelkes párfogása mellett. Színe kerültek eddig: A vig özvegy, A tolvaj, A milliárdos kicaszony, Gul-Baba, János víz, stb. A társulat jelesebb tagjai: Beleznay Margit, Cz. Miklócsy Irén, Komos Aranka, Kondrát Honka, Bihari Akos igazgató, Czako Gyula, Szabó Pál, Heltai Jenő, Sebesyén Jenő.

(*) **Hangverseny Szováán.** A maroc-tordamegyei Szováta fürdőben szombaton jótékonycélu hangversenyt rendezett a közönség köréből alakult rendező bizottság. Sándor Erzi, az Opera tagja is fellépett ez alkalommal. A hangversenyen résztvettek még: Herman Irén, Bruck Gyula, Kovács Irma és Farkas Ödön, a kolozsvári koncertatórium igazgatója.

FŐVÁROS.

(*) **A főjegyző szabadságon.** Földváry Antal, a főváros főjegyzője ma kezdte meg két heti szabadságát, távollétében dr. Seregi Zoltán tanácsjegyző helyettesíti.

(*) **A vizes-zsemlye végnapjai.** Szünetben a város-igeti vurstli romantikája, mióta híre jár, hogy a mutatványos bódékat kitelepitik a — népligetbe. Azóta már a „friss óriás“ sem izlik, de meg már törpévé is vedlett a pékek szűkkeblűségéből. Most pedig a vizes-zsemlye felett huzzák meg a halálharangot. Ugyanis a budapesti sütőmesterek körében mozgalom indult meg aziránt, hogy az ugynevezett vizes-zsemlyét ezentul ne készítsék, hanem helyett silányabb lisztből, kisebb zsemlyefajtát állítsanak elő, olyat, amilyent Bécsben árusítanak a pékek és amit ott „suszter-lábli“ néven ismernek. A sütőmesterek egy része ugyanis megsokalta azt a versengést, amit a pékek ezzel a süteményfajttal végeznek; mert — amint állítják — ugyanabból a lisztből, amiből a legfinomabb zsemlyét állítják elő, készítik a vizes-zsemlyét is és aztán a 8—14 deka súlyu vizeszsemlyéből 90—120, sőt 140 darabot is adnak két koronáért. A pékek most azt hangoztatják, hogy ezt a zsemlyét — ha csak önmagukat nem akarják megkárosítani — ezentul nem lehet egyes-, vagy nullás lisztből készíteni, hanem csakis négyes számúból és darabját nem adhatják 4 filléren elul, öt darabot pedig 20 fillérenél kevesebbet.

Tehát ezentul a *suszter-lábli* lesz a jelszó!

(*) **A szénhány ellen.** A fővárosi tanács közgazdasági és közlemezési ügyosztálya, a fenyegető széninség elhárítása végett, gondoskodni kíván arról, hogy amennyiben a vasúti forgalmi akadályok miatt szén nem lenne kellő mértékben a fővárosba hozható, hajókkal szállítsanak Budapestre szenet, még pedig a porosz szenet Bécsen át, az esetleg Budapestre irányított angol szenet pedig Galacson keresztül. Hogy ez megtörténhessék, a közgazdasági és közlemezési ügyosztály vezetője: Mety Béla tanácsos megkereste a hajózási vállalatokat, hogy bocsássák rendelkezésre az ilyen szénküldemények számára szükséges hajókat és adjanak fuvardíj-kezdvezményt. A magyar hajó-vállalatok kedvező választ adtak, biztosítván a főváros hatóságát, hogy a vízi uton való szénzállításra készségesen rendelkezésre bocsátják a hajókat és hajlandók a lehető legnagyobb díjkezdvezményt is megadni. Tegnap érkezett meg a Dunagőzhajózási társaságnak hasonló értelmű válasza, amelyben kiemeli a gőzhajózási-társaság, hogy a pécsi szénbányáiból származó brikettek rendelkezésre bocsátása iránt is megtette az intézkedést a saját szén-elárusító hivatalánál. A főváros tanácsa ezeket a nyilatkozatokat azzal a fölhívással közölte a szénkereskedők egyesületével, hogy hozza a tagjainak tudomására azzal, hogy igyekezzenek ezzel a biztosított kedvezvezménnyel minél nagyobb mértékben élni.

SPORT.

Kottingbrunni meeting.

— Ötödik nap, —

A kottingbrunni meeting mai ötödik napján három érdekfeszítő és sportszempontból jelentősebb verseny szerepelt a programon és pedig a 2000 koronával dotált kísérleti verseny, a 2400 méteres Südbahn-handicap és végül a kottingbrunni nyári akadályverseny-handicap. A kísérleti-verseny, melyet csupán Fantome és Gaboriau párharcának jelezünk, tényleg e két ló között dőlt el és pedig Taral művészete Gaboriaut segítette győzelemre, erős küzdelem után félhosszal előzve meg a célban 5 kg.-mal kevesebb súlyt vivő ellenfelét. Gaboriau ezen győzelmével bebizonyította, hogy a Kárpáti-díjban Fantome felett kivívott győzelme reális volt és mai futása után kortársai elitjébe kell sorozni. — A Südbahn-handicapban a kis súlyú lovak voltak a frontban és szintén csak a távoszloptól a célíg vivott erős küzdelem után dőlt el rövid fejhosszal Pretty Dick javára Miután ellen. Pretty Dick győzelme nagy meglepetés volt s győzelmére több mint huszonötösörös quótát fizetett a totalizátor. Még nagyobb meglepetéssel végződött a Steeplechase, melyet Pártütő ellen Claymore nyert meg Czárán Zoltánnal nyergében, aki mai lovaglásával

bebizonyította, hogy professzionátus lovasok között is megállja helyét. Claymore győzelme volt a nap legnagyobb meglepetése és csekély számú hívei majd 40-szeres oszlatékban részesültek. Különböző 2 futamot, Sprit és Juana győzelmét kivéve, a favoritok az egész vonalon vereséget szenvedtek és így az ötödik nap a meglepetések jegyében zajlott le.

Részletes eredmény a következő:

I. Kétévesek eladóversenye. Díj 2000 korona. Táv 1000 méter. 1. Mr. Lincoln sk Sprit 48 kg. (Miles). 2. Báro Springer G. pm Marasquin 55.5 kg. (Taral). 3. Mautner V. pm Bravé 55.5 kg. (Birkenruth). Futottak még: Validol (Hönig), Mumus (Paul), Csoda II. (Janek), Hopeful (Richter). Biztos 2.5 hosszal nyerve, 3 hosszal harmadik. — Tot.: 10 : 18, 10 : 23, 24, 29.

II. Gátverseny-handicap. Díj 3000 korona. Táv 2400 méter. 1. Herczeg Taxis 4é pk Pokolba 67 kg. (Zangen M.). 2. Seprősi ménés 6é sm Parnasus 72 kg. (Czárán Z.). 3. Mautner V. 5é pm Curry 72 kg. (Reiner). Biztos 2 hosszal nyerve, 3 hosszal harmadik. — Tot.: 10 : 51.

III. Kisérleti-verseny. Díj 20.000 korona. Táv 1200 méter. 1. Báro Springer 2é sm. Gaboriau 55 kg. (Taral). 2. Egyedi L. 2é sm. Fantome 50 kg. (Miles). 3. Báro Rothschild A. 2é pk. Langau 48 és fél kg. (Cockeram). Futottak még: Nigger (Vivian), Mataswitha (Birkenruth). Küzdelem után fél hosszal nyerve, 5 hosszal harmadik. — Tot.: 10 : 26, 20 : 26, 23.

IV. Stúdbahn-handicap. Díj 5000 korona. Távolság 2400 méter. 1. Zangen I. 3é Pretty Dick 44 kg. (Vivian). 2. Jankovich B. Gy. Miután 45 kg. (Cockeram). 3. Herczeg Taxis M. E. 5é Népszó 54 és fél kg. (Fries). Futottak még: Visegrád (Southey), Vadór (Taral), Va banque (Carlslake), Fruit Picker (Bulford), Tacitus (Krouzil), Dauphin (Birkenruth), Old-Style (Heidt), Woolebeast (Hollinger), Tatár (Paul), Tarok (Peschka), Sacharow (Gulyás), Bálmos (Kacsándi). Küzdelem után fél hosszal nyerve, négy hosszal harmadik. Tot.: 10 : 254, 20 : 128, 115, 75.

V. Köttingbrunni nagy nyárt akadály-handicap. Díj 8000 korona. Táv 4000 méter. 1. Dr. Horváth J. 5é sm Claymore 66 kg. (Czárán Z.). 2. Herczeg Morouzzi Gy. 5é pher Pártító 73 és fél kg. (Lawton). 3. Mautner V. 5é szher George Herbert 74 és fél kg. (Dillon). 3. Báro Trautmansdorff L. 4é pm Bar-le-Duc 66 és fél kg. (Mason). Futottak még: Taréj (Csompora), Vitellius (Aylin), Jägerndorf (Huxtable), Saratoga (Rosack), Off (Pache), Virago (Earl). Könnyen 2 és fél hosszal nyerve, 3 hosszal harmadik holtversenyben. — Tot.: 10 : 382, 20 : 108, 51, 34, 28.

VI. Eladó-handicap. Díj 2000 korona. Táv 1200 méter. 1. Zangen I. 4é pk Juana 55 és fél kg. (Janek). 2. Schlöcht J. fhdngy. 5é stpher Sáfár 52 és fél kg. (Szente). 3. Br. Herzog M. 3é pm Castor II. 50 kg. (Walkington). Futottak még: Bolyóka (Pretzner), Acharnée (Heidt), Koczás (Krouzil), Kérdés (Vivian), Tototte (Drechsler). Biztos 1 és fél hosszal nyerve, 3 hosszal harmadik. — Tot.: 10 : 23, 20 : 28, 48, 44.

VII. Kétévesek handicapja. Díj 3000 korona. Táv 900 méter. 1. gr. Wenckheim D. pk. Remek 54 kg. (Janek). 2. br. T. Schossberger L. pm. Haluska 59 és fél kg. (Pretzner). 3. gróf Degenfeld I. sk. Trés blonde 56 kg. (Pis). Futottak még: Majális (Cockeram), Pandora (Heidt), Braganza (Carlslake), Tilos (Fries), Letzte Liebe (Aylin), Sor (Kisziváth). Biztosan egy hosszal nyerve. Holtverseny.

— Hatodik nap. —

A sikerekben gazdag köttingbrunni meeting befejezéséhez közeledik. A hatodik nap programjának kiemelkedő száma az 5000 K-val dotált Leobersfeldi-díj, melynek 1000 méteres távján legjobb flyerjeink, mint Bon Marche, Beau mérite, Faragó stb. mérkőznek egymással és így elsőrangú sportélvezetet fog nyújtani. Ha Bon Marchenak az angliai expedíció meg nem ártott, és nyergében Tarallal tip-top kondícióban áll a starthoz, úgy a díj sorsa startolásával már eldőltnek is tekinthető, míg helyre Faragó és Beau mérite tarhat számot.

Jelöltjeink a következők:

- I. Sárga csikó—Grado.
- II. Juana—Sáfár.
- III. Dorca—Recotte.
- IV. Bon Marché.
- V. Theodosius—Ovidius.
- VI. Perczent.
- VII. Remek.

Uj világrekord.

— Kútföldi győzelem. —

Uszósportunknak egyik legfényesebb napja volt vasárnapon, amidőn Halmay Zoltán az Óbudaiak versenyén megjavította az 1/4 angol mértföldes (402 1/4 m.) világrekordot, Halász Lajos pedig a frankfurti nemzetközi versenynek két fődíját nyerte meg a kontinens legjobb uszóiival szemben. Halmay rekordja annál értékesebb, mert küzdelem nélkül nyerte meg a versenyt és ha hozzáméltó ellenfele van, akkor még jobb eredményt ér el.

Az eddigi világrekordot az angol Billington tartotta, ki 5 p. 32 1/2 mp. alatt uszta meg a távot. Az amerikai rekord 5 p. 50 mp., a német 6 p. 17 1/2 mp., az osztrák 5 p. 44 1/2 mp., a dán 8 p. 09 1/2 m. Az eddigi magyar rekord, melyet Zachár Imre ért el három hét előtt, 5 p. 38 1/2 mp.

Uszósportunkra kitűnő fényt vet az a körülmény is, hogy a tegnapi bajnoki versenyen második és harmadik helyre érkezett uszóink, Zachár és Tóbiás ideje is jobb az amerikai, német, osztrák és dán rekordoknál.

A vasárnapi eredmények után a legnagyobb reményekkel tekinthetünk a jövő évi londoni olimpiad elé, melyen az egész világ előtt ki fognak tűnni a magyar uszók. Most még csak arra kellene törekedni, hogy a négy uszó közül a legszivósabb hosszabb távra is trainirozzon, hogy ne csak a 100, 220 yard és az 1/4 angol mértföldön győzzünk, hanem a 1/2 és egy angol mértföldön (1609 m) is.

( ) Az Óbudaiak uszóversenye. A Császárfürdő férfiuszodájában rendezte az Óbudai Torna-Egyesület nemzetközi uszóversenyét, melynek eredményei a következők:

Magyarország negyedik angol mértföldes uszó-bajnoksága 1907. évre. Védő: Halmay Zoltán (MTK.) Győztes: Halmay Zoltán (MTK.) 5 p. 31.6 mp. 2. Zachár Imre (MTK.) 5 p. 45 mp. 3. Tóbiás Zoltán (FTC.) Indult még: Pois István (ÜTE.) Halmay rögtön öldöklő iramot diktál, úgy, hogy az első 5 hosszban Zachár egy, Tóbiás másfél hosszal lemaradtak. Ezt az előnyt Halmay folyton növeli, úgy, hogy Zachár ellen végül körülbelül 12 méterrel nyer, másfél méterrel harmadik.

Műugrás. 1. Széchy Endre (Balaton) 59.5 pont. 2. Gödöz József (MAC.) 59 pont. 3. Dénes Károly (MAC.) 57.5 pont.

Senior-verseny. (140 m.) 1. Balatoni Károly (Balaton) 2 p. 0.2 mp. 2. Dr. Biegelbauer Árpád (ÖTE.). 3. Gál Lajos (ÖTE.).

Hátúszás. (70 m.) 1. Kugler Sándor (ÖTE.) 1. p. 1 mp. 2. Fülöp Károly (matc). 3. Pois István (ÖTE.). 2. teshosszal győz.

Staféta-verseny. (3x35 m), vegyes staféta.) 1. Az ÖTE. csapata (Lill Erich, Kósza Sándor, Zsoidos Károly); 1 p. 10.6 mp. 2. A Magyar Testgyakorlók Köre (Baronyi, Hendl, Halmay); 1 p. 10.7 mp. 3. FTC. (Métzger, Nagy, Donáth). Indult még: BAK.

Juniorversenyek: (105 m.) 1. Tóth Lajos (MAFC.) 1 p. 26 mp. 2. Petru Henrik (ÖT.). 3. Boróvi Ferencz (BAK.). (210 m.) 1. Tar Imre (ÖTE.) 3 p. 19.5 mp. 2. Breslmayer László (Balaton). 3. Barna Aladár (BAK.).

Handicapek: 70 méteres uszás. Két előfutam után 1. Tóth Lajos (MAFC.) 2 mp. hátrány 55.2 mp. 2. Petru Henrik (ÖTE) 0 mp. h. 3. Tar Imre (ÖTE) 2 mp. h. 3. Freund Jaques (MUE) 4 mp. h. Igen rossz hendikepelés. 210 méteres uszás. Két előfutam után 1. Munk József 20 mp. h. (MTK.) 3 p. 8.6 mp. 2. Hégnér Jenő (MTK.) 22 mp. h. 3. Róth Pál (MTK.) 18 mp. h. 4. Hajós Henrik (MTK.) 30 mp. h. 5. Bodó Jenő (BAK.) 14 mp. h. 310 méteres mellúszás. 1. Metzger Károly (FTC.) 3 p. 39.4 mp. 12 mp. h. 2. Hendl Kornél (MTK.) 2 mp. h. 3. Baronyi András (MTK.) 14 mp. h. 4. Apor Loránt (MUK.)

( ) Halász frankfurti győzelme. A frankfurti nemzetközi uszóversenyen számos kitűnő uszóval szemben kettős diadalt aratott Halász (Bruckner) Lajos, a Balaton Uszó-Egyesület nagytehetségű uszója. Halász az 500 méteres versenyt 8 perc 6 1/2 másodperc alatt, a 100 méteres versenyt pedig 1 perc és 15 másodperc alatt nyerte meg.

( ) Bojkott a Budapesti Torna-Club ellen. Az Osterreichischer Fussball-Verband szerdán tartott ülésén a B. T. C.-t bojkottálta. A bojkott híre

nem lepett meg, mert a bécsi sportkörök nyíltan hirdették, hogy bojkottálni fogják a B. T. C.-t, ha a Magyar Labdarúgó Szövetsége az ismert incidensből kifolyólag a Kriketterek játékjogát felfüggeszteni, míg azonban a magyar szövetség a kartell alapján fosztotta meg a Krikettereket játékjogától, addig a bécsiek teljesen önkényesen jártak el s így semmiesetre sem nyerhet befeczezt.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ Az amerikai örökség. Megirtuk, hogy Salgó Béla volt színész a rendőrség letartóztatta azon gyanu alapján, hogy özv. Schneider Kornélné hagyatékát — mintegy 40.000 koronát — amely összeg az elhunyt özvegy kiskoru Margit leányát illette volna meg, ravasz fondorlattal magának szerezte meg és elköltötte. Salgó védője, dr. Perl Soma, hosszabb előterjesztést tett a vizsgálóbíróknak. Ebben az előterjesztésben bizonyítja, hogy Salgó a büntnyben szereplő ékszerket Zitterbarth budapesti ékszerészől vette, amit maga az ékszerész is igazolt. Bizonyítja a védő, hogy Salgónak 1906-ban 2500 K értékű depója volt a Pesti Kereskedelmi Banknál, tehát oly időben, amikor Schneider még élt. Kifejti továbbá a védő, hogy azt a körülményt, vajjon valaki házasa-e, vagy nem, nem esküvel szokás bizonyítani. S ha Salgó esküt tett volna is erre, ennek semmi hatálya nincs. Kijelenti a védő, hogy a Boarding House newyorki szálló Salgó nevében állott. Hogy az asszony hova tette a pénzét, ahhoz Salgónak semmi köze. Tehetett vele, amit akart, mert hiszen nagykorú volt. Mindezek alapján a védő az egész vádat alaptalannak mondja és kéri Salgó azonnali szabadlábra helyezését. A vizsgálóbíró az előterjesztést áttette a vádatanácshoz, amely holnap fog dönteni a szabadlábra helyezés dolgában.

§ A megtévesztett impresszárió. Tavaly július 16-án lovag Guerra Ernesto vendégszereplésre jött Budapestre olasz gyermek-operatársulatával. A társulat részére a Magyar Színház egyik szolgájának utbaigazítása folytán a Zöld koszoru-szállóban bérelt szállást. A bérösszeget, 570 koronát, nyomban le is fizette a hírhedt szálló tulajdonosának. Másnap a gyermekek közül Donnini Ernesto és Ferrari Prospero hiába akartak szobájukba menni. Azokat a tulajdonos „rövid időre” kiadta. Az impresszárió csak ekkor tudta meg, hogy hova vezette a gyermekeket, akik közül a legidősebb sem volt több 14 évesnél. Nyomban kiköltözködött a szállóból és mivel a tulajdonos nem akarta visszafizetni a bérösszeget, beperelte 494 korona és járulékaik iránt. A járásbírósg természetesen elmarasztalta az alperest az összeg visszafizetésére. A szálló tulajdonosa fölebezett az ítélet ellen. A budapesti királyi törvényszék tegnap foglalkozott a fölebbezással és az első bíróság ítéletét megokolásánál fogva helybenhagyta. Az ítélet jogerős.

§ Állat az emberben. A múlt év augusztusában borzasztó gyilkosság történt Orsován. Gerdán Milán orsovai hajómunkás 13 éves kis fia és 7 éves leánykaja az utcán elvesztettek husz krajczárt. Keresés közben Schröder Rudolf 30 éves orsovai lakossal találkoztak, aki a leánykát azzal az ígérettel csábította a lakására, hogy ott ad neki husz krajczárt. Délután a szerencsétlen gyermeket holtn és rettenetesen megcsontkivta találták a Csernahid alatt. Kiderült, hogy a gonosztevő kéjgyilkosságot követett el a leányon. A bestiális embert a törvényszék hét évi fegyházra ítélte, amelyet a temesvári királyi tábla tizenötéztendei fegyházra emelt. A Kuria most helybenhagyta másodfoku ítéletét.

§ A megszőkött feyencz. A beszttercebányai kir. törvényszék még a nyár elején harmadfélévi fegyházra ítélte Némedi József géplakatost lopásért. Az ítélet jogerőre emelkedett s az elítéltet két börtönőr kíséretében vasútra tették, hogy a büntetés kiállása végett a lipótvári országos feyintézetbe szállítsák. Közel Lipótvárhoz azonban furcsa eset történt. Némedi ugyanis, amint a távolból meglátta a feyintézet sárga falait, visszaretent a zord falak közti hosszabb tartózkodástól s egy őrizetlen pillanatban kiugrott a robogó vonatból. Mire a börtönőrök felocsudtak, a szökevény elűnt a közeli erdő fái között. Azóta se találták rá. A beszttercebányai kir. törvényszék most felhívja az összes hatóságokat, hogy a megugrott feyenczet nyomozzák és feltalálás esetén kisérik a lipótvári feyintézetbe.

Reggelizés előtt fél pohár Schmidthauer-féle rádio activ

Remandi

keserűviz az elrontott gyomrot 2—3 óra alatt teljesen rendbe hozza.

Használata valódi áldás gyomorbetegségeknél és székszorulásban szenvedőknek. Kapható mindenütt kis és nagy üvegekben. Kalkalosság Komáromban.

KÖZGAZDASÁG.

Kereskedelmi szerződéslink Szerbiával.

Budapest, július 29.

Idestova másfél év óta vagyunk vámháborúban Szerbiával. Ennek a háborús időnek a tanulságaiból a magyar fogyasztó-közönség — sajnos — bőségesen kivette részét a hus árának folytonos fokozódása alakjában. Magyarországon ugyanis, a fővárosban és vidéken egyaránt, 1905 december óta, amióta t. i. a szerbiai állathatár érvényben van, a husneműk ára folyton emelkedőben van.

A Szerbiából való kereskedelmi szerződéses tárgyalások fölvételére kora tavasz óta készülnek úgy a magyar, mint az osztrák kormányok is. A tárgyalások megkezdését a szerb kormány folyton sürgette, de számtalan nehézség gördült az idő óta a tárgyalások megkezdése elé; Ausztriában a választások foglalták le a kormány minden idejét, míg nálunk a kormányt a kiegyezési tárgyalások összegabalyodott ügye és a parlament asztalán fekvő számos törvényjavaslat foglalkoztatta. A múlt héten aztán a kiegyezést sikerült valamelyes tető alá juttatni. A kiegyezés állása azonban ingatag alapokon nyugszik, mert hiszen a két kormány titkolózásából koránt sem következethetne arra, hogy a megállapodásoknak definitív jellege volna.

A magyar-osztrák „kiegyezés“-t követőleg végre is fölvették a Szerbiával való szerződéses tárgyalások fonalát. A magyar, osztrák és szerb delegátusok egyelőre a kötendő kereskedelmi provizórium tárgyában folytattak tanácskozásokat; a szerb delegátusok ugyanis Bécsbe utaztukkor már meg voltak győződve arról, hogy definitív kereskedelmi szerződést kötniök egyelőre aligha lesz lehetséges. A múlt heti tanácskozás során kintunt, hogy a magyar és osztrák delegátusok a szerb kormány által támasztott minimális követeléseket sem hajlandók teljesíteni.

A szerb delegátusok előterjesztésével kezdődött a mai nagyfontosságú tanácskozás; ők kérték, hogy előállat, állati termékeket, levágott állatokat és húst hozhassanak be a monarchia területére. Egyben kijelentették, hogy kormányuktól nyert utasításuk alapján, ezeknek a feltételeknek a teljesítése nélkül, még ideiglenes szerződést sem köthetnek. A magyar és osztrák delegátusok erre azt a választ adták, hogy a provizórium tartama alatt sem engedheti meg a monarchia az élőállatoknak Szerbiából való behozatalát. Ehhez a feltételhez főképpen a magyar kormány képviselői ragaszkodtak.

A provizórium tehát a szerb kormány által támasztott első feltétel tárgyalásánál hajótörést szenvedett, bár a szerb delegátusok hajlandók lettek volna egy kontingentált mennyiségről tárgyalni. Meghíusultak tehát a tárgyalások azért, mert a magyar és osztrák agrárius körök ragaszkodnak az idegen állatállomány kizárásához. A levágott állatok és állati termékek behozataláról ezután nem is tárgyaltak, bár az osztrák és magyar kiküldöttek nem idegenkedtek attól, hogy a provizórium ideje alatt is Szerbia bizonyos mennyiségű levágott húst is importálhasson a monarchia területére. A tárgyalásokról jegyzőkönyvet vettek föl s elhatározták, hogy folytatni fogják szeptember első felében a tanácskozásokat.

Magyar szempontból kétszeres súlylyal esik mérlegbe, hogy a szerbekkel még a provizórium se jöhetett létre. Néhány évvel ezelőtt sok szó esett állatállományunk depekorációjáról; az eféle nireszteléseket annak idején hivatalos részről megcazófolták, azzal az érveléssel, hogy az Ausztriába és Németországba irányuló állatkivitel ellensúlyozásaként a balkán államok fokozódó állatbehozatala állítható oda. Másfél éve azonban annak, hogy egy darab állat se kerül be hozzánk a balkán államokból, ellenben állatkiviteiünk Ausztria felé alig csökkent; ennek természetes következtése a husárak emelkedése a magyar fogyasztó piacokon. A közl jövő szomorú képe domborodik

tehát a magyar fogyasztó közönség elé most, a szerb kereskedelmi tárgyalások meghíusultával, mert biztosra lehet vennünk azt, hogy a husáraknak a belföldi piacokon közelebbi emelkedése fog bekövetkezni.

Új műtrágyagyár. A Dinamit Nobel r.-t. Pozsonyban — mint értesülünk — műtrágyagyárral bővíti telepét. A gyár termelőképessége egyelőre 1000 vagonra van tervbe véve, melyet később 4000 vagonra fognak kibővíteni. A társaság ujabban rézvitról gyártásával is foglalkozik és ezt a termékét a jövő évben hozza piacra.

Változások a „Gresham“-nál. Már hosszabb idő óta sok szó esik a „The Gresham“ biztosító társulat magyarországi fiókjának személyi ügyeiről. A társaság most megint beszéltet magáról, amennyiben Czövek Jenő, aki a társaságnál csak rövid idő óta viselői az igazgatói állást, a múlt héten állásától megvált. Ennek az igazgatói menesztésnek — amint értesülünk — érdekes előzményei vannak. Czöveket annak idején Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter protegálta be mostani állásába, később azonban, midőn Kossuth megtudta, hogy Czövek korábbi állásában olyan eljárást tanusított, melytől azon ajánlólevélre, melyet neki Kossuth Ferenc adott, érdemtelenné tette, felhívta az intézet londoni igazgatóját, hogy Czöveket mozdítsák el. Erre vonatkozólag James H. Scott, a társaság vezérigazgatója, Budapestre érkezett s személyesen vette kezébe az ominózus személyi ügyek elintézését. Czöveket végkielégítéssel menesztették; ami utódját illeti, a társaság érintkezésbe lépett egy helybeli előkelő pénzintézetnek — melylyel a társaság szoros üzleti összeköttetést tart fenn — elnök-vezérigazgatójával, akit megkértek, ajánlana egy alkalmas egyént az igazgatói állásra. Mint értesülünk, ez idő szerint az állásra alkalmas jelölt nincsen; kétségkívül a társaság érdekében fekszik, hogy ezen állásra a biztosítási szakmából egy régi megbízható szakembert hívjon meg.

Az erdély-délvidéki vasut egyesülése a fogarassal h. é. vasutal. Az erdély-délvidéki vasut részvénytársaság közgyűlési határozatot hozott, amelyben az alakítandó fogarassal h. é. vasut-társasággal való egyesülést kimondta. A kereskedelemügyi miniszter — mint értesülünk — a közgyűlési határozatot jóváhagyta.

Változás az Union-Bank igazgatóságában. Biztos forrásból értesülünk, hogy Minkus Jenő, az Union-Bank vezérigazgatója állásából visszavonulni készül s ebbeli szándékát be is jelentette a társaság legutolsó igazgatósági ülésén. Az igazgatóság tagjai kapacitálni igyekeztek Minkust ebbeli szándékának megmástitására, aki látszólag engedett is kollégái kérelmének, de mégis elhatározott tényként közölhetjük, hogy Minkus Jenőnek az igazgatói állástól való megválása befejezett dolog.

Építési engedély a barczika—disznóshorvati iparvasutra. A magyar általános közszolgálat részvénytársulat új vonalat épít a máv. barczikai állomásából kiágazólag a disznóshorvati határban nyitandó közszolgálati pályára. A kereskedelemügyi miniszter — mint értesülünk — a legutóbb megtartott bejárás alkalmával létrejött megállapodásokat helybenhagyta és a földmunkák foganatbavételét megengedte.

Egy bankigazgató kitüntetése. Csak nemrég számoltunk be arról, hogy Barta Arnoldot, az Agrár-bank vezérigazgatóját kiváló kitüntetés érte, amennyiben a király nevezte az udvari tanácsosi méltóságot adományozta. Most — amint beavatott helyről értesülünk — ugyancsak az Agrár-bank vezetőségének egy másik tagja részeseül kitüntetésben, amennyiben Fábri Samu igazgatót legközelebb magyar nemességgel fogják legfelsőbb helyről kitüntetni. A kitüntetésre vonatkozó kézirát a napokban fog a hivatalos lapban megjelenni.

Második vágány a budapest-budafoki villamos h. é. vasuton. A budapest-budafoki h. é. vasut teljesítőképességének fokozása második vágány építését teszi kívánatosá. A társaság a vonatkozó terveket a kereskedelemügyi miniszter elé terjesztette, aki a közgazgatási bejárást Halász László osztálytanácsos vezetésével augusztus 5-re rendelte el. A bizottság a mondott napon délelőtt 9 órakor a központi városház tanácstermében ül

A Hitelbank új vállalkozása. A Magyar Általános Hitelbank ujabban különös figyelmet fordít áruüzletének fejlesztésére. Nemrégiben vette át a bank a Heller M. és Tsa céget, melynek üzletét jelentékenyen kibővíteni szándékozik. Most — amint lapunkat értesítik — a szeszüzletet is bevonja működési körébe, amennyiben részvénytársasággá alakítja át a Weltner Jakab céget. Nevezett cég egyike az ország legrégebbi szeszgyári és szeszkereskedelmi vállalatának, szeszgyári telepe Martonvásáron (Fehérmegye), központi irodája pedig Budapesten van. Az új részvénytársaság, mely „Mezőgazdasági szeszipar és szeszkereskedelmi r. t.“ céget venné fel, 250.000 korona alaptőkével alakulna meg. Az alakuló közgyűlést már a közeli napokban megtartják; az igazgatóságban a bank részéről Klein Gyula, Barcza Károly igazgatók, Kornfeld Pál vesznek részt, a cég részéről pedig dr. Böszörményi Oszkárt, ki a Weltner Jakab cég főnöke, fogják az igazgatóságba beválasztani.

Iparvágányok létesítésének megkönnyítése. A Magyar Gyáriparosok Országos Szövetsége emlékiratban kérte a kereskedelemügyi minisztert, hogy az iparvágányok építésére és fentartására nézve fenálló szabványokat változtassa meg s könnyítéseket lépessen életbe az iparvágányok létesítésével. A kereskedelemügyi miniszter a szabványokat megváltoztatni nem hajlandó, de utalt arra, hogy esetl-esetre amugy is engedélyez némi könnyítéseket. Kijelentette a miniszter a szövetséghez most intézett leiratában, hogy a kocsikiállítási díjaknál indokolt esetekben a porosz vasuti illetékeknél is olcsóbbakat szokott engedélyezni; megengedhetőnek tartja azonban, hogy az iparvágányokon darabárak is szállitassanak rendes díjtételek mellett. Örömmel konstatálja a miniszter, hogy az iparpártolási törvény keretében módot talált arra, hogy az iparosoknak azt a kívánságát, mely szerint az iparvágányok céljaira a kisajátítási jog biztosítsák, érvényre juttathatja és hogy az iparvágányok, amennyiben azok az államvasutakhoz vagy állami garanciát élvező vasutakhoz csatlakoznak, ezek által önköltségen építtessenek, mi által kétségtelenül lényegesen költség-megtakarítások lesznek elérhetőek. Végül közli a miniszter, hogy a Szövetség ama javaslatát, hogy a magánvasutak ugyanazokat a szabványokat alkalmazzák, mint az államvasutak, indokoltak tartván, azt a vasutak jóakaratu megfontolásába ajánlotta.

A Jelzálogbank czimleteinek visszazönlése. Pénzügyi körökben az utóbbi napokban olyan hírek keltek szárnyra, hogy a Magyar Jelzáloghitelbank czimletei a szélteben hosszában tapasztalt értékpapir visszazönlés mértékén felül jönnek vissza külföldről. A bank záloglevelei és községi kötelezői javarészt olcsóbban jegyeznek, mint röviddel ezelőtt s hogy nagyobb mérvű visszaesés nem mutatkozik, az a bank beavatkozásának tudható be. Itt emlitjük, hogy a bank és egy párizsi szindikátus közt tárgyalások folynak a Jelzálogbank községi kötelezőinek elhelyezése céljából, továbbá a bank tárczájában lévő Agrár-bank részvények eladására vonatkozólag is lépéseket tett a bank. Báró Madarassy-Beck Gyula dr. jelenleg Párisban tartózkodik, hogy a kérdéses részvényeket elhelyezze.

Csöd. Essenben (a Ruhr mellett) a Rhenische Bank indítványára a bécsi kereskedelmi törvényszék kimondta a csödtöt a Litwin és társa utódai fakeskedelmi közkereseti társaság (Wien, I. Mölkerbastei 3.) és Politzer Bernát és Dániel személyesen felelős társaságok vagyonára. A cég 1904 óta áll fenn, különösen a bukovinai fenyeseket irtja és összeköttetései vannak az Alsó Rajna mentén, Hollandiában, Svédországban és a Keleten.

Amerikai Magyar Bank. Megirtuk, hogy az Amerikai Magyar Bank augusztus 6-án tartja közgyűlését New-Yorkban. A bank megalakulása már teljesen befejezett tény, már annál is inkább, mert — mint értesülünk — egy frankfurti előkelő bankcézgnél az egész két millió korona alap-tőke befizettetett, amiről a bankcég hiteles közjegyzői okiratot vett fel s azt már el is küldötte New-Yorkba.

Az akkumulátoros vontatás tanulmányozása Németországban magyar szakértők által. A kereskedelemügyi miniszter a német vasutakon üzembelen levő akkumulátoros vontatás tanulmányozásával — jelenti a Vasuti és Közlekedési Közlöny — Söpkéz Sándor osztálytanácsost, a m. kir. vasuti és hajózási fő-

felügyelőség h. főnökét és Papp János kir. tanfőfelügyelőt megbizta. Nevezettek e czéltől Berlinbe utaztak, ahol tanulmányozni fogják első sorban annak a 27 darab új kocsinak szerkezetét, amelyek most vannak építés alatt s amelyek a folyó év végén kerülnek a porosz vasutakon üzembe. Megtekintik ezenkívül a Mainzban folyó év elején üzembe helyezett 6 db akkumulátoros kocsi s végül a pfalzi vasutaknak már 10 év óta üzemben levő akkumulátoros kocsijait, ahol az üzemi költségek tekintetében is remélhetőleg tájékozást szerezhetnek. Ugy értesülünk, hogy a porosz miniszter be sem várva a most épülő 17 darab kocsival szerzendő tapasztalásokat, máris további 25 darab kocsi megrendelés iránt folytat tárgyalásokat, jelölve annak, hogy az akkumulátoros vontatótól nagy eredményeket vár s amint azt ezidei költségvetési tárgyalások jelezte is, a fővasutakon a szomszédos városok forgalmának hiányait, valamint a mellékvasutakon a fővasutak vonataihoz való csatlakozásait kívánja ezekkel a kocsikkal biztosítani.

A Hitelbank félévi mérlege. A Magyar Általános Hitelbank félévi mérlege az idén — amint értesülünk — valamivel később fog a nyilvánosság elé kerülni, mert a közvetlenül a félév zárta előtt bekövetkezett rátaemelések, illetve az ezzel együtt járó kamatlábváltoztatás a folyószámla lezárási munkálatokat egy kissé késleltette. A bank üzlet eredménye az első félévben teljesen kielégíti a várakozásokat. Különösen a kamatoknál mutatkozik nagyobb eredmény, ami az elmúlt félévben divó drágább tételeknek tudható be. Ezzel szemben a tőzsdei üzlet pangása valószínűleg nyomot hagy a félévi mérlegen, mert a Hitelbank sem vonhatta ki magát az alól a hatás alól, amit a bankoknál napjainkban szélteben-hosszában tapasztalunk, t. i., hogy a publikum igen kevés tőzsdei megbízást ad. A bank alapítási tevékenysége a félév alatt eléggé élénk volt, hasonlóképpen az intézetnek szindikátusokban való részvétele. Néhány kisebb szindikátusi üzlet már az elmúlt félévre vonatkozó mérlegben nyer elszámolást, ilyenek pl. a Skoda, valamint a „Petrolea” részvények átvételére alakított szindikátusok. A félévi mérleget augusztus hó közepe táján adják közre.

Sopronmegyei cukorgyárak termelése. Sopronvármegyében évek hosszú sora óta kifejtett a cukorrépa-termesztés, úgy hogy a répa-termések mennyiség és minőség tekintetében évről-évre kielégítik az azzal foglalkozó répa-termesztőket. A sopronmegyei cukorgyárak a múlt év őszén zárult campagne alatt az előző évhez képest mintegy 130 ezer métermássa cukorral produkáltak többet, ámbar a cukorárak alacsony volta kedvezőtlen befolyással volt a termelésre. A belfogyasztásra került, valamint a kivitt cukor ára oly alacsony szinten mozogott, hogy a gyárak önköltségét is alig fedezhette. A világszerte uralkodó túltermelésre kell irni első sorban is ezt a sajnálatos jelenséget. Az 1906. év őszén a magyar és osztrák cukorgyárak közt létrejött egyezmény folytán legalább a belföldi fogyasztásra kerülő cukor ára emelkedett néhány koronával, a kiviteli ár körülbelül 23—24 K volt 100 kg-ként a gyár. A télen uralkodott szén- és waggonhiány miatt is sokat szenvedtek a sopronmegyei cukorgyárak, de mégis sikerült nekik a répafeldolgozást megszakítás nélkül befejezni. A sopronmegyei cukorgyárak termelési adatai a következők:

A nagyeczeni cukorgyárak részvénytársulatának czeni gyára 9,997,843 kgr. ugyane társulat bükkői gyára 13,874,192 „ Czínfalvi cukorgyár 13,153,767 „ Félserfalvi cukorgyár 10,150,614 „ Petőházi cukorgyár 10,223,139 „ cukrot termelt; a gyárak összesen 57,399,555 „ cukrot termeltek a múlt kampányban.

A horvátok gazdasági mozgalmak és a kormány. E hasábkon időnként hírt adunk a horvátoknak a magyar ipar ellen kezdeményezett akciójáról s többiben sürgettük a kormány beavatkozását. Multkoriban beszámoltunk arról, hogy a kormány végre érdeklődött a horvátok gazdasági ágaskodásai iránt. Most azonban arról értesülünk, hogy a kormány igyekszik — állítólag — kedvében járni a horvátoknak, mi kitűnik a Magyar Ipar következő hírből:

A kereskedelmi minisztériumban e napokban osztották ki a honvédségi bakancsokat. Jelen voltak az összes kamarák küldöttei és az Országos Iparegyesület képviselője. A kiosztásra kerülő kvantum ez idén 40 százalékkal kevesebb lévén a tavalyinál, az értekezlet az előadó előterjesztéshez képest minden kamaraterület kvóciáját leszállította 40 százalékkal, csak a zágrábiét hagyta meg a tavalyinál valamivel csekélyebb arányban. Megemlítjük továbbá, hogy a most megjelent iparfejlesztési és közszállítási szabályrendeletek is rendelkeznek olyan kivételes intézkedésekkel és kedvezésekkel, amelyekkel a magyar kormány a horvátokat a szó szoros értelmében elárasztotta.

Mondanunk sem kell, hogy az ilyen horvát barátság még jobban megnöveszti a hepcziáskodó „testvér”-eink szarvát s ennek árát a magyar ipar fogja megadni.

Új díjazás. A Magyar Folyam- és Tengerhajózási Részvénytársaság igazgatóság közli, hogy az 1905. évi hajózás megnyitását gyors- és teherárak, valamint élőállatok, járművek stb. szállítására érvényes díjszabásához 1907. évi augusztus hó 1-től való érvényes IV. pótlék jelenik meg. E pótlék a baja-apatini vonal állomásairól a vukovár-ujvidéki vonal állomásaira szállítandó darabárakra létesített díjtételeket, továbbá e két vonal helyi forgalmában módosított díjtételeket és egyéb kisebb jelentőségű változtatásokat tartalmaz. A pótlék a Magyar Folyam- és Tengerhajózási Részvénytársaság igazgatóságánál példányonként 20 filléért kapható.

Változás a Horvátországgal való állatforgalomban. Horvát-Szlavon-Dalmátországok bánja ez év július 18-án kelt rendeletével hatályon kívül helyezte azt a rendelkezést, mely szerint Horvátországba a szoros értelemben vett Magyarország területéről kizárólag csak vasuton lehet behozni. A sertések behozatalára vonatkozó eddigi rendszabályok továbbra is érvényben maradnak. A horvát bán ezen intézkedéséből kifolyólag Darányi miniszter ma rendeletet adott ki, amelyben módosítja a Horvátországgal szemben fennálló állatforgalmi intézkedéseket. A rendelet szerint Horvát-Szlavonországok azon területeiről, amelyekből szarvasmarháknak, juhoknak és kecskének Magyarországba való behozatala külön tilalmazva nincs, azokat az egészséges és elszállítás előtt hatósági állatorvos által megvizsgált juhokat, szarvasmarhákat és kecskéket, melyeknek a horvát-szlavonországi belforgalomba való becsátására nézve állategészségrendőri tekintetben nincs akadály, nemcsak vasuton, hanem lábon hajtva, vagy egyéb módon is be lehet hozni, az állategészségrendőri szabályokat betartva, igazolni kell azonban ez állatok horvátországi származását.

Nyilt-tér.

(E rovatban közöltéskor nem vállal felelősséget a szerkesztőség)

A Felső Margitszigeti Vendéglőben

Balogh Károly

zenekara

naponta hangversenyt tart

déli 12—2 óráig és este 5—10 óráig.

Ifj MECHLOVITS TIVADAR

mű- és czimfestő

kizárólag Budapest, VI., Váci-körút 55.

TELEFON 66—72

Magyar élelmiszer szállító

részvénytársaság.

Van szerencsénk a t. érdeklődőkkel közölni, hogy Budapest IX., Tóth Kálmán-utca 8—10. szám alatt fekvő és teljes hus, vad, baromfi, vaj, tej, sajt, friss gyümölcs, déli gyümölcs, friss főzelék, méz, hal, kaviár, növények, gumók, csirák, sör, bor, poszsgó, ásványvíz végül szörvedárak beszállítására és kocsirakására szolgáló

nyilvános hűtő- és fogyasztó raktárházunkat

az általános használatnak megnyitottuk.

Kimerítő leírásokkal, prospektussal, üzletszabályzattal, díjszabással és minden egyéb kívánatos felvilágosítással, készségesen szolgál központi irodánk V., Nagykörút-utca 17. sz. vagy a hűtőházi irodánk IX., Tóth Kálmán-utca 8—10. szám.

Kiváló tisztelettel

Magyar élelmiszer szállító részvénytársaság.

WIKUS TÁTRA
NYERS EVÉSRE!
a legjobb tejcsokoládé
BUDAPEST, DEÁK FERENC-UTCA 17.

MATTONTI FELE
GISSHÜBLER
SÁVANYUVÍZ

Elismert tény,

hogy bárki, a fővárosban vagy az ország bármely vidékén, bármilyen üzletet, ingatlant venni, vagy eladni óhajt, a leggyorsabban megbízhatóan előzetes költségek nélkül csakis az első magyar általános

addás-vevést

közvetítő vállalathoz fordul Budapest, Rákóczi-ut 32.
Telefon 87—80. Vezetője Löwy Alfréd.

ÖVSZEREK

Gummi és halhólyag, 30% engedmény tucatszámra 1—10 forintig. Capot-Americain rövid, 2—3 forintig. Mintagyűjtemény (25 db) a legfinomabb minőségű urak részére 5 ft. Irrigator, felszerelve 2—5 ftig. Diana-övek, legfinomabb 2.50, 3.—, 3.50 ft. Minden megrendelésnél 30% engedmény. Árjegyzék ingyen.

Rothauser M. Ignác és Fia

Budapest, VI., Deák-tér 6. sz.

Anker-udvar (Király-utca sarkán.)

KALIPTAS

A legújabb és már is a legkedveltebb fogpép
Kapható: **MÜLLER J.L.** os. és kir. udv. száll. Budapest, IV., Koronaherceg-ut. 2. yógyszorosz, drogeria és finomabb üzletben. Kis tubus 60 fillér. Nagy tubus 1 korona. **Fogpép**

VADÁSZFEGYVEREK

Seretes, golyós, egy-, két- és háromcsövű fegyverek, revolverek, flóbertek

Kizárólag Rendkívül

elsőrangú | | dus

gyártmányok. | | választék.

Aufrecht és Goldschmied

Budapest, VII., Rákóczi-ut 30.

Képes fegyverárjegyzék ingyen és bérmentve.

Csekély

HAVI RÉSZLETFIZETÉSRE

Csekély sebb volt. vásároltak, azon körül inkább nagy buzák igen ben már kesetre nagy érezhető és nélkül és Nagyobb tengerben, m emelkedő v hiányról s hőség.

Készbe telkedv me egy 2000 mig takar galom mel befolyása Határi tengeriben

Elada 0-Buza korona, 50 80 kg. 23. rona, 250 80 kg. 23. korona, 20 Pestvi 100 mm. 7 kg. 21.70 Kalocs Szt.-T Felső korona.

Uj-bu korona, 50 76 kg. 22. rona, 100 kg. 21.80 100 mm. 7

Fejérn Kaloc Pestv 150 mm. kg. 21.80 100 mm. 7 22.20 kor mm. 79 kg korona, 40 78 kg. 22. rona, 150 78.5 kg. 2 100 mm. 7

T-Árp Zab: korona, 10 korona, kg Rozs mm. 16.8 paritás. Az á

A ha Elfo Buza okt Rozs okt Zab októ Tengeri a Tengeri 1

TÖZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonatőzsde.

Csekély üzlet mellett az irányzat ma kellemesebb volt. Bár a malmok ma is csak tartózkodóan vásároltak, de a határidők szilárdabbak voltak. Ez azon körülménynek tulajdonítható, hogy a mindinkább nagyobb mennyiségben piacra kerülő új buzák igen silány minőségűek és a jó minőségekben már kezd érezhető lenni a hiány. Ez mindenestre nagy baj, mely azonban csak később lesz érezhető és valószínűleg nem minden eredmény nélkül és bizton az árakban fog kifejezést találni. Nagyobb üzlet fejlődött ma jövő évi májusi tengeriben, mely cikkben a hangulat élénk és az ár emelkedő volt. Elősegítette ezt a beérkező esőhiányról szóló panaszok, valamint a két napos hőség.

Készbuza megfelelő kínálat és mérsékelt vételkedv mellett csendes irányzatú volt. Elkelt mintegy 2000 q, változatlan áron. Rózsa nyugodtabb, míg takarmányárpa keresettebb. Zab gyenge forgalom mellett változatlan és tengeri a határidőpiac befolyása alatt szilárd.

Határidők véleményes vásárlásokra, különösen tengeriben szilárdulók.

Eladatott:

0-Buza. Tiszavidéki: 500 mm. 80 kg. 23.35 korona, 500 mm. 80 kg. 23.36 korona, 100 mm. 80 kg. 23.30 korona, 350 mm. 80 kg. 23.30 korona, 250 mm. 80 kg. 23.30 korona, 100 mm. 80 kg. 23.10 korona, 1700 mm. 78.3 kg. 22.90 korona, 200 mm. 74 kg. 20.— korona.
 Pestvidéki 600 mm. 79.5 kg. 23.20 korona, 100 mm. 77.5 kg. 22.30 korona, 1460 mm. 75.3 kg. 21.70 korona.
 Kalocsai: 1500 mm. 77 kg. 23.20 korona.
 Szt.-Tamási: 3580 mm. 73 kg. 21.10 korona.
 Felsőmagyarországi: 100 mm. 75 kg. 21.60 korona.
 Uj-buza. Tiszavidéki: 500 mm. 78 kg. 22.50 korona, 500 mm. 78 kg. 22.50 korona, 200 mm. 76 kg. 22.20 korona, 200 mm. 76 kg. 22.— korona, 100 mm. 75 kg. 21.90 korona, 154 mm. 75 kg. 21.80 korona, 100 mm. 74.5 kg. 21.60 korona, 100 mm. 74.5 kg. 21.60 korona.
 Fejérmegyei: 350 mm. 77 kg. 22.20 korona. Kalocsai: 2600 mm. 76 kg. 22.10 korona.
 Pestvidéki: 100 mm. 75.5 kg. 21.60 korona, 150 mm. 75.5 kg. 21.80 korona, 100 mm. 74.5 kg. 21.80 korona, 150 mm. 80 kg. 22.40 korona, 100 mm. 79.5 kg. 22.20 korona, 400 mm. 73 kg. 22.20 korona, 150 mm. 79 kg. 22.40 korona, 500 mm. 79 kg. 22.40 korona, 100 mm. 78.5 kg. 22.70 korona, 400 mm. 78.5 kg. 22.— korona, 100 mm. 78 kg. 22.50 korona, 700 mm. 78 kg. 22.20 korona, 150 mm. 77.5 kg. 22.— korona, 50 mm. 78.5 kg. 22.— korona, 100 mm. 77 kg. 22.30 kor., 100 mm. 77 kg. 22.10 korona.
 T.-Árpa. 100 mm. 13.80 korona, kpf.
 Zab: 100 mm. 16.20 korona, 400 mm. 16.20 korona, 100 mm. 16.20 korona, 150 mm. 16.— korona, kpf.
 Rózsa (uj): 600 mm. 19.60 korona, 400 mm. 16.80 korona, 400 mm. 16.70 korona, kpf. paritás.
 Az árak 100 kg.-kint koronaértékben értendők.

Budapesti gabonaforgalom.

1907. július 27-től július 28-ig.

Erkezett:	Elszállított:
Buza	21407
Rózsa	5388
Árpa	311
Zab	1290
Tengeri	101
Liszt	304
Korpa	100

A határidőpiacra költetett:

Délelőtt:

Előfordult kötések (50 kg.-kint):
 Buza októberre 11.17, 11.19, 11.10, 11.18, 11.14.
 Rózsa októberre 8.75, 8.78.
 Zab októberre 7.93, 7.98.
 Tengeri augusztusra 6.45, 6.48.
 Tengeri 1908. májusra 6.43, 6.46, 6.39, 6.47, 6.45, 6.49.

Déli 1 órakor zárulnak:

Buza októberre	11.17-11.18
Rózsa októberre	8.79-8.79
Zab októberre	7.99-8.—
Tengeri augusztusra	6.47-6.49
Tengeri 1908. májusra	6.47-6.48

Délután forgalom.

Délután változatlan volt az üzlet.

4 óra 30 perczkor záródnak:

októberi buza	11.18-11.19
októberi rózsa	8.79-8.80
októberi zab	7.99-8.—
auguszt. tengeri	6.53-6.54
májusi tengeri	6.53-6.54

Terménytőzsde.

Szeszüzlet.

Az Első Alföldi Cognacgyár Részvénytársaság és Szeszüzletgyár Kecskeméten, budapesti központi irodájának V., Mérleg-u. 11. szám üzleti jelentése: **Budapesti zárójeljegyzés.**

	Nagyban kicsinyben
Finomított szesz adózva	160.—164.—
" adózatlan	61.—65.—
Élesztőszesz adózva	—.—
" adózatlanul	—.—
Nyersszesz adózva	158.—161.—
Denaturált szesz	49.—51.—

A szeszárak egyelőre tartósak, változás nem jelezhető.

Értéktőzsde.

A mai tőzsde kényszereladásokra bágyadt hangulattal indult és osztrák, valamint magyar hitelbank részvények 1.50-2.— koronával alacsonyabb árfolyamon kerültek eladásra. De mert a bécsi tőzsde megnyitása után általánosan megszilárdult az alapirányzat, anélkül azonban, hogy a forgalom megélné volna. Csupán rimamurányi vasműrészvények kerestettek élénkebben bécsi számlára, árfolyamuk 3 koronával emelkedett, állandóan élénk forgalom mellett. A helyi értékek piacán némi vételkedv nyilvánult, ami kedvezően befolyásolta a hangulatot is, a forgalomba került értékek nagyobbára magasabban jegyeztettek. Előnyben részesültek Salgótarjáni köszémbánya és Drasche-féle téglagyári részvények, az előbbieket 4, az utóbbiakat 3 koronával emelkedtek. Magasabban jegyeznek továbbá: Pesti magyar kereskedelmi bank 5.—, Egyesült Fővárosi Takarékpénztár 5.— és Danubius hajógyár 2 koronával. Befektetési értékek szintén mérsékelttel javultak.

Előzőzsde.

Az előzőzsde bágyadt megnyitás után barátságosabban záródik.

Köttek: Osztrák hitelrészvény 646.50-648.—, Magyar hitelbank 748.—-748.50, Magyar leszámítoló- és pénzváltóbank 487.75—, Magyar jelzáloghitelbank II. kib. —, Osztrák-magyar államvasut 654.—-654.50, Déli vasut —, Rimamurányi vasmű 540.—, Magyar koronajáradék —, Közuti vasut —, Városi villamos vasut —, Orosz járadék —, 3 százalékos jelzálogsorsjegy —, Hazai bank —.

11 óra 15 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 648.—-648.50, Magyar hitelbank 748.50-749.—, Magyar leszámítoló- és pénzváltóbank 488.—-488.50, Magyar jelzáloghitelbank II. kib. 475.—-475.50, Osztrák-magyar államvasut 654.50-655.—, Déli vasut 147.50-148.—, Rimamurányi vasmű 542.10-543.—, Magyar koronajáradék 92.45-92.50, Magyar aranyjáradék 110.75-111.—, Közuti vasut 540.—-540.50, Városi villamos vasut 289.—-289.50.

Déli tőzsde.

A déli tőzsde tartott árfolyamokkal csendes maradt.

Köttek: Osztrák hitelrészvény 647.75-648.—, Magyar hitelbank 748.—-748.75, Magyar leszámítoló és pénzváltóbank —, Magyar jelzáloghitelbank II. kib. —, Osztrák-magyar államvasut 654.75-655.25, Déli vasut —, Rimamurányi vasmű 541.—-543.—, Magyar koronajáradék —, Magyar aranyjáradék —, Közuti vasut —, Városi villamos vasut 288.25-288.50, Orosz járadék —, Helyi értékekben köttetett: Hazai bank 276.—, Drasche 508.-510.—, Hazai sorsjegy 110.50.—, István téglá —, Salgó 571.50-572.50.

1 óra 30 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 647.75-648.—, Magyar hitelbank 748.50-

749.—, Magyar leszámítoló és pénzváltóbank 488.—-488.50, Magyar jelzáloghitelbank II. kib. 476.—-476.50, Osztrák-magyar államvasut 655.—-655.50, Déli vasut 147.50-148.—, Rimamurányi vasmű 543.—-543.50, Magyar koronajáradék 92.50-92.60, Közuti vasut 540.—-541.—, Városi villamos vasut 289.—-289.50.

Prémium-üzlet: Díjbiztosítások osztrák hitelben holnapra 3-4, nyolcz napra 6-8 K, augusztus végére 12-14 K.

Utőtőzsde.

Az utőtőzsde üzlettelennül folyt le.

Köttek: Osztrák hitelrészvény 648.—-647.75, Magyar hitelbank 748.50—, Magyar leszámítoló és pénzváltóbank —, Magyar jelzáloghitelbank II. kib. —, Osztr.-m. államvasut —, Déli vasut 147.50—, Rimamur. vasmű —, Magy. koronajáradék —, Magy. aranyjár. —, Közuti vasut —, Városi villamos vill.

3 óra 30 perczkor záródnak: Osztrák hitelrészvény 647.75-648.—, Magyar hitelbank 748.50-749.—, Magyar leszámítoló és pénzváltóbank 488.50-489.—, Magyar jelzáloghitelbank II. kib. 476.—-476.50, Osztrák-magyar államvasut 655.—-655.50, Déli vasut 147.50-148.—, Rimamurányi vasmű 542.50-543.—, Magyar koronajáradék 92.50-92.60, Magyar aranyjáradék 110.75-111.—, Közuti vasut 540.—-540.50, Városi villamos vasut 289.—-289.50.

BÉCSI GABONATŐZSDE:

Bécs, július 29. (Az Egyetértés távirata.)

Buza: tiszavidéki 11.90-12.50 K, bánáti 11.35-11.95 K, tótfelvidéki 11.10-11.70 K.

Rózsa: tótfelvidéki 8.90-9.10 K, pestmegyei 8.90-9.15 K, különféle magyar 8.70-9.— K.

Árpa: 7.20-7.60 K.

Tengeri: 6.90-7.10 K.

Zab: 8.45-8.70 K.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE.

Bécs, július 29. A múlt heti élénkséget a mai előtőzsdén ismét kis forgalom váltotta fel, csak egyes értékek iránt mutatkozott némi érdeklődés, ami azonban nem idézett elő nagyobb áremelkedést. Keresettek voltak ismét alpesi bányarészvények. Általában, dacára az üzlettelenségnek, nem volt kedvezőtlen az irányzat. Hitelrészvények jótartottak voltak. Államvasuti részvények kissé javultak. Az előtőzsde végén sem lett élénkebb a forgalom.

11 órakor zárulnak:

Osztrák hitel. 647.75, Magyar hitel. 748.—, Államvasut 655.25, Déli vasut 147.25, Alpesi bányatársulat 593.75, Rimamurányi —, Májusi járadék 96.85, Magyar koronajár. 92.45, Orosz érték 83.10, Török sorsjegy 183.75, Német márka 117.60, Prágai vasmű —, Unio-bank —, Laenderbank —, Bankverein —, Elbavölgyi —, Angol bank —.

A déli tőzsde változatlan árfolyammal nyílt meg.

Jegyzetek:

Osztrák hitel 647.75, Magyar hitel 748.—, Ländlerbank 432.—, Unio-bank 539.—, Államvasut 655.—, Angol-bank 304.—, Bankverein 533.50, Déli vasut 147.—, Gőzhajó —, Alpesi bányarészvény 593.25, Májusi járadék 96.85, Magyar koronajáradék 92.45, Török sorsjegy 183.75, Német márka 117.60, Elbavölgyi vasut —, Rimamurányi —, Orosz járadék 83.10, Keleti vasutak —, Skoda —.

Bécs, július 29. (Osztrák értékek zárlata.)

4-2 százalékos papír-járadék 96.90, 4 százalékos osztrák arany járadék 115.15, 1860-as sorsjegy 148.85, Osztrák hitelsorsjegy 422.—, Angol osztrák bankrészvény 302.25, Bécsi Bankverein 533.50, Osztrák-magyar bank 1803.—, Déli vasut 147.75, Dunagőzhajózási társaság 990.—, Dohány részvény 418.—, Cs. kir. arany (vert.) 11.35, Német bankváltók 117.56, Osztrák Lloyd 444.—, 4.2 százal. ezüst járadék 96.90.—-30, Osztrák koronajáradék 96.95, 1864-es sorsjegy 259.—, Osztrák hitelintézeti részvény 647.50, Union-Bank 539.—, Osztrák Ländlerbank 432.75, Osztrák-magyar államvasut 654.50, Elbavölgyi vasut 421.—, Alpesi részvény 592.50, 20 frankos 19.14, Londoni váltóár 240.57, Lipótkohó —, Töröksorsjegy 183.35, tartózkodó.

Bécs, július 29. (Magyar értékek zárlata.)

4 százalékos arany-járadék 110.55, Tiszai és szeg. kölc. sorsjegy 140.75, Magyar hitelbank részvény 748.—, Magyar leszámítoló és váltó részvény 486.50, Rimamurányi 542.—, Magyar cukoripar —, Adria hajózási részvénytársaság 413.—, Magyar koronajáradék 92.50, 4 százalékos magyar földterem. kötv. 91.85, Magyar nyer.-k. sorsjegy 187.—.

Kassa-Oderberg vasútrészvény 349.— Magyar jelzálogbank 474.50, M. keresk. bank —.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDE.

Berlin, július 29. (Tőzsdejelentés.) Az a mozgató erő, amely a legutóbbi napok havi likvidációjában rejtett, megszűnt és a kedvetlenség újból tért foglalt. Így történt, hogy a tőzsde ma felette tartózkodó irányzattal indult. Kanada-Pacific Londonra 1%-kal magasabb. Bankok csak elvétele javultak. Bányáértékek minden kezdeményezésre híján voltak és amennyiben jegyzettek, gyöngeségre hajlottak. Vasuti értékek közül Meridionale 1%-kal emelkedett, a többi értékek nyugodtak. Járadékok változatlanok. Hajózási értékek tartottak. A második tőzsdeidőben bochumiak valamivel javultak és Phoenix visszavásárlásokra 1%-kal emelkedett. A többi értékek, a legtöbb árfolyamjegyzés híján, változatlanok.

Az utótőzsde forgalma igen csendes. A készpénzpiac ipari értékei csak kevéssé változtak. Magánleszámlái kamatláb 4 1/4, napi pénz 3, jutimópénz, amennyiben keresték, 4 3/8%.

Zárlatok jegyzetük: 4-2 százalékos papírrádék —, 4 százalékos osztrák aranyjárdék 97.90, osztrák hitelrészvény —, Déli vasut 29.40, orosz bankjegyek 215.50, 4 százalékos orosz kölcsön 70.60, Disconto Commandit 169.—, Dinamitruszt 153.20, Harpeni 195.10, Unifikált török járadék 94.10, 4-2 százalékos ezüstjárdék 96.70, 4 százalékos magyar aranyjárdék 92.70, Magyar koronajárdék 92.70, Osztrák-magyar államvasut —, Bécsi váltóár 85.—, Olasz járadék 103.20, Alt. villamossági Edison 187.30, Gelsenkircheni 191.70, Laurakohó 218.30. — Üzletlen.

Frankfurt, (Zárlat.) július 29. 4-2 százalékos papírrádék 98.20, 4 százalékos osztrák aranyjárdék 97.80, 4 százalékos magyar aranyjárdék 92.70, Osztrák hitelintézeti részvény 202.40, Osztrák-magyar államvasut 139.10, Északnyugati vasut —, Bustiehradi vasut —, Londoni váltóár 20.44, Bécsi Bankverein 134.—, Villamos részvény 388.50, 3 százalékos magyar kölcsön 76.20, 4-2 százalékos ezüstjárdék 98.20, Osztrák koronajárdék 96.80, Magyar koronajárdék 92.30, Osztrák-magyar bank 128.50, Déli vasut részvény 29.50, Elbevolgyi vasut —, Bécsi váltóár 85.—, Párisi

váltóár 813.15, Union bankrészvény —, Alpési bányarészvény 280.—, Nyugodt.

Hamburg, (Zárlat.) július 29. 4-2 százalékos ezüstjárdék 97.90, 1860. sorsjegy 151.50, Déli vasut 29.50, 4 százalékos Aranyjárdék 97.50, Osztrák hitelrészvény 202.90, Osztrák-magyar államvasut 139.50, Olasz járadék 102.80, 4 százalékos Magyar aranyjárdék 92.90. Nyugodt.

London, július 29. Angol consol 83 1/16.

Páris, július 29. (Zárlat.) 3 százalékos Francia járadék 95.12, Osztr. aranyjárdék 97.80, Magyar aranyjárdék 92.55, 5 százalékos Bolgár kötelezvény 1896. évről —, 4 százalékos Olasz járadék 101.90, Déli vasut elsőbbségi kötv. 309.—, 5 százalékos marokkói járadék 515.—, 4 százalékos 1890. Román kölcsön —, 4 százalékos Kons. amort. román járadék —, 4 százalékos Amort. román járadék 1905. 91.—, 5 százalékos Orosz járadék 1906. 87.17, 5 száz. Orosz kincstári utalvány 1904. 492, 4 száz. Szerb járadék 1907. 444, 4 százalékos spanyol járadék 92.25, 4 százalékos unifikált török jár. 94.82, Török sorsjegy 164.50, Török dohányrészvény 442.—, Osztrák földhitelintézet —, Osztr. Länderbank 466.—, Magyar Jelzálogbank 508.—, Banque de Paris 14.53, Banque Ottomane 684.—, Osztr. magyar államvasut —, Déli vasut 152.— Meridionalvasut 673, Keleti vasutak —, Waggon Lits —, Hartmann gépgyár 616.—, Rio Tinto 20.01, Sucrerie d'Égypte —, Tuja 436.—, Thomson Houston —, Urikányi közszén 127.—, Chartered 32.75, De Beers 602.—, East Rand 97.50, Jagersfontein 170.50, Transvaal Consols —, Transvaal Land Company 53.25, Váltó Amsterdamra (rövid) 208.50, Váltó német piacokra (rövid) 122.93, Váltó Bécsre (rövid) 104.50, Váltó Belgiumra (rövid) 5/16, Olasz aranyváltó (rövid) 1/8, Váltó Svájcra 1/16, Csek Londonra 25.15, Magánkamatláb 3 1/4. Nyugodt

ÜZLETI TUDÓSÍTÁSOK

Sertéskereskedelmi csarnok

Budapest—Kőbánya.

Budapest, július 29-én. (Hivatalos tudósítás.) Hízott sertésárak: Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felül) — fillér. Közép (páronként 300—400 kilogrammig

terjedő súlyban) — fillér. Fialat nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 134—135 fillér. Fialat közép (páronként 251—320 kilogrammig terjedő súlyban) 136—137 fillér. Könnyű (páronként 250 kgr-ig) 137—138 fillér. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kg fölül súlyban) — fillérig, közép (páronként 240—260 kilogramm súlyban) — fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban) — fillérig.

Sertéslétszám: 1907. évi július 27. napján volt készlet 38321 drb., 1907 július hó 28-án felhajtott 724 darab, 1907 július 28. napján elszállított 100 darab, 1907 július 29. napjára maradt készletben 38945 drb. A hízott sertésüzlet irányzata: kellemes.

Sertéskonsumvásár.

Budapest, július 29. (Hiv. tud.) Előző napról maradt 60 darab sertés, — darab süldő, — darab malacz, összesen 60 darab sertés, — darab süldő, — darab malacz. Mai napi felhajtás 1362 darab — darab malacz, — darab süldő, — darab malacz, összesen 1422 darab sertés, — darab süldő, — darab malacz. Eladatott 1360 darab sertés, — darab süldő, — darab malacz. Eladatlanul visszamaradt — darab sertés, — darab süldő, — drb malacz. Mai árak: Zsirsertés öreg elsőrendű 350 kg-on felül 104—108 fillér, II. rendű 280 kg-tól 350 kgr-ig 102—104 fillér, ételsúlylevonással 124— fillér, fiatal nehéz, 300 kg-on felül 128—140 fillérig, ételsúlylevonással — fillérig, fiatal közép 220 kg-tól 300 kg-ig 130—140 korona, ételsúlylevonással — fillérig, könnyű 220 kg-ig — korona ételsúlylevonással — fillérig. Belföldi süldő — korona. Horvát süldő — korona. Malacz — korona. A vásár irányzata élénk, az árak változatlanok.

Felcél szerkesztő:

PURJESZ LAJOS.

Kiadótulajdonos:

A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság.

Igazgató: ERDŐS ARMAND.

Table with columns: Buza, Egyéb gabonaneműk, Burgonya, Különléte termények. Rows include various grain types and their prices per 100kg.

Table with columns: Allamadosság közkölcsonok, Zaloglevelek, Elsőbbségek, Takarékpénztárak, Biztosító-társaságok, Gőzmalmok, Ellőnléte vállalatok. Rows list various financial and industrial entities with their respective values.

Table with columns: Kassa-oderberg, Dankok részvényei, Takarékpénztárak, Biztosító-társaságok, Sorsjegyek, Pénznemek és váltók. Rows list various stocks, bonds, and currencies with their market prices.

Vertical text on the right edge of the page, including 'Kedd, j', 'A néleoro 1907', 'Az en', 'Hazánk', 'pedig kelete', 'kisebb eső', 'mérselet a', 'Csáktornyán', '40 fok C. vo', 'Prog', 'Meleg é', 'Allamás', 'A-Szlatina', 'Ungvár', 'Kősmárk', 'Losoncz', 'Ógyalla', 'Budapest', 'Herény', 'Koszthely', 'Pécs', 'Zágráb', 'Fiume', 'Szeged', 'Tomcsvár', 'Nagyvárad', 'Kolozsvár', 'Nagyzeben', 'Szatmár', 'Ezer', 'Arvaváralja', 'Solmezbánya', 'Komárom', 'Magyar-Ovár', 'Sopron', 'Eszék', 'Cirkvica', 'Debrecen', 'Köcskötöl', 'Orosháza', 'Arad', 'Zombolya', 'Verscez', 'Orsova', 'Kivona', 'Kinevezése', 'megbizott min', 'vatalhoz Luk', 'pénztárnokká', 'ellenőrré, Na', 'privégei adó', 'ségi adóhivat', 'ziási adóhiva', 'adótisztító a p', 'oktatásügyi ir', 'póznosi ügy é', 'bőli kifolyólag', 'államilag seg', 'tési tanítókat', 'gári iskolához', 'nővé, Fabry', 'állami polgár', 'rendes tanítón', 'polgári iskola', 'lához a XI. fi', 'János és Gara', 'tanítókat az e', 'tanítókká, Kel', 'András, Szák', 'ref, Karik F', 'rí, Tóth Rózi', 'lókát, illetve', 'kolához rende', 'Pál okleveles t', 'rendes tanító', 'anítót a csap', 'az igazságügy', 'kerületi járás', 'nez és Cseabá', 'könyvi átalaki', 'noz irnokokká', 'ügyi miniszter', 'zen állásában', 'Athelyezel', 'Szétsényi Ant', 'jedvesvármegy', 'Jyörgyei Lás', 'lenő sajkásgy', 'sónösen, az', 'lágysinki járá', 'kereszturi járá', 'Névmagya', 'ejtőlepi lak', 'tes-re, kiskon', 'lein József n', 'udapesti lakó', 'Sashegyi-re', 'Jéla és Kohn', 'diskuro Bakos', 'vénék „Szepe', 'Pályázato', 'ntézetnél zen'

IDŐJÁRÁS.

A meteorológiai központi intézet távirati jelentése 1907. július 29-én reggel 7 órakor.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Hazánkban tegnap szörványosan, leginkább pedig keleten, meg északon fordult elő többnyire kisebb eső, mely helyenkint zivattal járt. A hőmérséklet a normális körül van; maximuma: Csáktornyan 31 fok C, minimuma: Tátrafüreden 10 fok C volt.

Prognózis a következő 24 órára:

Meleg és tulnyomóan száraz idő várható.

Table with columns: Állomás, Legnagyobb hó, A hőmérséklet Celsiusus szerint, Szélirány és ereje, Felhőzet, Csapadék mm, Hőmérséklet max. min.

nál III. oszt. hivataloszállásra 4 hét; — Ujvidéken közjegyzői, a nyitrai adóhivatalnál segédi, a nyiregyházi pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvétség-nél számtisztai, a temesvári pénzügyigazgatóság kerületében pénzügyi szemlést, az apatini m. kir. erdőhivatalnál egy II. oszt. erdőgazdálkodási és egy I. oszt. erdőgazdálkodási állásra 2 hét; — nagyszombeni pénzügyigazgatóságnál hivataloszállási és a muzeumok és könyvtárak orsz. felügyelőségénél szintén hivataloszállási állásra szeptember hó 15-ig adandók be a pályázati kérvények.

VIZÁLLÁS.

július 27. július 29. július 27. július 29.

Table with columns: m é t e r, m é t e r, listing various locations and their corresponding measurements.

BADGASTEIN,

a cs. és kir. államvasutak állomása. Direkt kocsik Bécsből és Berlinből.

A legérősebb alpesi hőforrás egész Európában, 18 forrással 30 R°-49 C° maximális hőfokkal, 1012 méternyire a tenger színe fölött, nagyszűrt hegyvidék-n. Kitűnő hatása ideg- és izombetegségeknél, továbbá köszvény, csúsz. veseseb és hólyagbajoknál és mindazon bentalmaknál, melyek az idegrendszer működésén alapulnak, akár előment betegsége, akár szellemi megerőltetés, kihagyások következményeképp.

SZABADALMAKAT védjegyeket és mintaoltalmat megismerő Szabadalmakat Értékesítő Vállalat PASZTOR (bej. özég) BUDAPEST, VII. kerület, Erzsébet-körút 17. szám.

Uj találmány! minden betegség ellen. A GYOMORBAJT esrlésében küll, a gyomorhullást jeheloletole teszi a szabadalmat nyert állítható gyomorvédő-nyíl-, vesé-, epebaj ellen is. A haladónak gondolt gyomorgyógyászat, hasmenést, hascsikarást, stb. azonnal megszünteti. Határa: 100 tölt. — Ára 3 K. 40 fillér. Találvány termékekre 4 K. 40 fillér. — A gyomor és hátrvédő ára 5 K. 40 fill. Találvány 6 K. 40 fill. Rendelésnél elég a derék körmérése csm. vagy csóna szál beklüldve, a pénz megküldésére, vagy utánvéttel széküldi Takács Dániel Nagyváradi, Sorompó-u. Utazás tilos!

Leánykák otthona Budapestben, közvetlen a Városliget mellett (az Erzsébet-nőiskola, állami tanítónőképződe, Sacre-cœur-templom és egy polgári leányiskola köze ében modern kert villában, középiskolai keresztény tanár házával, gondos elátást találhat néhány jó esámból származó leányka, a ki a fővárosban óhajt valamely intézetet látogatni, Francia és német beszéd, s, zongora és rajztanítás. A házi feladatok elkészítésénél okleveles tanítónő segítők — Bővebb felvilágosítás: ad idős, Perényi József dr. áll. főreáliskolai tanár, VII., Damjanich-u. 51.

BUTOR közpénzügyi vagy részletfizetésre legutányosabb áron EHRENTREU és FUCHS testvéreknek Budapest, VI., Teréz-körút 8F. sz Telefon 88-59. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

A legesunyább nő is!

megszépül, ha testét és arcát ápolja a Rogátsy-féle magyar PIPERE-BORAX-al melyből egy kevés a mosdó v. fürdővizbe hintve.

Ránczot, barázdát, szeplőt, májfoltot, pörsenést, arckikötést, himlőhelyet, pattanást, kiütést stb. eltüntet. Száj és fogápoláshoz használva eltávolítja a szájbüzt és hófehér lesz a foga. Láb és testizadást nyomban megszüntet. Szemgyulladás gyorsan gyógyít. Nyaralásnál a talajvizet fertőtleníti és megpuhítja. Cyermekápoláshoz nélkülözhetetlen, mert edzi a testet és a sebesedést elmulasztja. Mint báziszer is használható. Mosásnál a fehérnemű vakító fehér lesz és nem ronjtja azt. Vasalásnál a fehérnemű tükör fényt kap és sima lesz.

Egy doboz ára 30 és 75 fill. Próbadoz 15 fill. 10 nagy doboz rendelésnél bérmentve. Pipe-re borax crém 1 korona. Pipe-re borax szappan 30 fill. Kapható minden gyógyszertárban, drogeriában és háztartási üzletben. — Készíti: Rogátsy Kálmán drogeriája Budapest, VII., Rákóczi-ut 10. Csak Rogátsy névvel valódi.

• KIADÓK •

november hó 1-ére I. ker., Fehérvári-ut 37. sz. a., a Gellérthegy oldalában épülő négyemeletes új házban, modern 3-4-5 szobás erkélyes kizárólag utcai szobás lakások minden mellékhelyiségekkel.

Gyönyörű szóp kilátás a hegyekre és a mellette elterülő fenyevesre. Ezen lakások lakól teljesen nélkülözhetik a nyaralót, ezen ház a legesegészesebb fekvésű nyaralók mellett van Villany, gáz, lifttel, és gáz rechaudal felszerelve. Kisebb nagyobb üzlet és egy 40 méter hosszú sarok vendéglő helyiség. E ház mellett van a villamos megállóhely. — Bővebbet a pallernál vagy a tulajdonosnál. Makó Mihály, Üllői-ut 2. a vaskereskedésben és d. u. 2-4-ig Fehérvári-ut 16. II/4:

BETEGEK FIGYELMÉBE

Sok ezer reményvesztett beteg teremtés és gyógyítás vissza megrongált egészségét és állította helyre testét és lelkierejét — speciális gyógymódot, Oriási sikerrel ért el a gyógyítás egész Európában, amit az intézet által iratokkal bárkinek bebizonyíthat. A gyógykezeléshez tartozó speciális szerkek és alkalmazásuk tökéletessége, valamint a betegek iránt tanúsított lelkiismeretesség, gondos figyelem és a legalapossabb vizsgálati módszerek, mind hozzá járultak az elért kiváló eredményekhez. Eljárásunk oly nyílt és őszinte, hogy a betegség alapos megvizsgálása után csak azokat fogadjuk el gyógykezelésre, akiket biztosan meggyógyíthatunk.

Ha valakinek lehetetlen volna megjelenni, akkor csak rja le azonnal a baját, amelynek pontos áttanulmányozása után megkapja az utasítást és a megfelelő speciális gyógy-szereket is — a legnagyobb titoktartás mellett. Levélbe válaszbellyelget mellékeljen. A gyógykezelés befejezése után a leveleket elégetik, vagy kívánatra mindenki visszakapja azokat. A mindennapi foglalkozás megzavarása nélkül, biztos sikerrel, alaposan és gyorsan gyógyítja már sok év óta dr. Palócz az 6 speciális gyógymódjával még a leg-elhanyagoltabb esetekben is, a bujakóros sebeket, húgy-cső-, hólyag-, ideg és hátgerincz-bajokat, sérveket és ún. fertőzés és szifilisz utóbajait, magömlést, elgyengült férfi-erőt (impotentiát), kezdődő elme zavart, aranyerét, vérébajokat, bőrbetegségeket és a női nemi szervek minden betegségeit, valamint mindenzen felsorolt bajokkal összefüggő betegségeket. Nők részére külön intézeti kezelés, külön váróterem és külön kórház van. A rendelést dr. Palócz önmaga és egyedül végzi naponta délután 10 órától délután 5 óráig (vasárnap déli 12 óráig). Cím: Dr. Palócz speciálista, volt kórházi orvos Budapest, VII., Rákóczi-ut (Kerepesti-ut) 10.

nehéz 134-0 kilo-Könyvt. zerbái: gramm nt 240 rig, napján 28-án napján napjára rtészület oról ma- darab b süldő, 2 darab össze- darab darab zamaradt malacz. kg-on kg-tól vonással n felül fillérig, 130-140, könyv- vonással ko- Malacz, az árak saság.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Julius 29. —

Kinevezések. A pénzügyminisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök a baranyaszintörinczi adóhivatalhoz Lukács Bernát mezőúri adóhivatali ellenőrt pénztárnokká, Novák János ólublói adóhivatali segédet ellenőrré, Nagy Károly alsókubini és Vazulik József privygyei adóhivatali gyakornokokat ideiglenes minőségű adóhivatali tisztékké s végül Rénich János buziási adóhivatali gyakornokokat ugyanolyan minőségű adóhivatali a pécsvárad adóhivatalhoz; a vallás- és közoktatásügyi miniszter Ulreich Ede helyettes tanárt a pozsonyi ág. ev. főgimnáziumhoz a fennálló szerződésből kifolyólag rendes tanárrá, Haba Erzsébet somorjai államilag segélyezett községi polgári iskolai helyettes tanítónőt a dési államilag segélyezett községi polgári iskolához a XI. fizetési osztályba segédtanítónővé, Fábry Erzsébet és Langenthal Lenke dobsinai állami polgári iskolához a X-ik fizetési osztályba rendes tanítónőkké, Uherkovits Agoston dobsinai állami polgári iskolai helyettes tanítót pedig ugyanezen iskolához a XI. fizetési osztályba segédtanítónővé, Longauer János és Garami Rezső erdőközi róm. kath. elemi iskolai tanítókat az erdőközi állami elemi népiskolához rendes tanítókká, Kehrer Károly, Schramm Tamás, Schlachter András, Zsák Antal, Faulhaber Ferenc, Mitnacht József, Karlik Ferencz, Hesz Dostál Stefánia, Juracek Mária, Tóth Róza eleki községi elemi iskolai okleveles tanítókat, illetve tanítónőket az eleki állami elemi népiskolához rendes tanítókká, illetve tanítónőkké, Csepén Pál okleveles tanítót az ébreszai községi elemi iskolához rendes tanítónővé, Szabó Béla csapi ev. ref. elemi iskolai tanítót a csapi állami elemi iskolához rendes tanítónővé, az igazságügyminiszter Oberna K. János budapesti VI. kerületi járásbírói díjokat a kalocsai törvényszékhez és Csebák Imre máriaradnai járásbírói telekkönyvi átalakító díjokat a nagyhalmgyi járásbírói ághoz irnokokká nevezte ki és a vallás- és közoktatásügyi miniszter Schulmann Adolf gyógypedagógia tanítót zen állásában végleg megerősítette.

Alhelyezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Szétsényi Antal nyitra vármegyei segédtanfelügyelőt a jevesvármegyei tanfelügyelőséghez jelen minőségben, Jyörgyeyi László körösmező-fürészvölgyi és Iváncsó Jenő sajkásgyörgyi állami elemi iskolai tanítókat kölcsönösen, az igazságügyminiszter Komlóssy András jágyisnki járásbírói telekkönyvvezetőt a székelyereszturi járásbíróshoz helyezte át.

Névmagyarosítások. A belügyminiszter Mollinger ejértelepi lakos „Ligeti”-re, kisköru Frántl Jenő „Föl-les”-re, kisköru Rotschild Jenő alsósági lakos „Rákosi”-ra Klein József nyiregyházi lakos „Nyiri”-re, Mayer Márton budapesti lakos „Major”-ra, Schreier Sándor aradi lakos „Sashegyi”-re, kisköru Kohn József, Kohn Ernő, Kohn Jela és Kohn Jakab soproni lakosok „Somogyi”-ra és kisköru Bakos János szatmárnémeti lakos családi nevének „Szepesi”-re kért átváltoztatását megengedte.

Pályázatok. A székelyereszturi állami tanítóképző intézetnél zene-énektanári, a nyiregyházi járásbírószá-

KÜLÖNFÉLÉK.

Ha utra kelsz.

Hazuról hogyha utra kelsz,
Ha rálépsz a külszöbre,
Bucsuzz, mint hogyha kedvesid'
Elhagynád mindörökre.

Ne bántsza szivedet harag;
Magaddal ezt ne vidd te.
Szemednek tiszta sugarát
Arasszad kedvesidre.

Sértő ne legyen a szavad,
Pihenjen kéz a kézbe'
Mint hogyha messzi tengeren
Indulnál harcza', vészbe'.

Haraggal hogyha távozol,
Bármerre visz a lépted,
Szeretteid tekintete
Fájóan száll elébed.

S ki tudja, hogy mit rejt a sors,
Nem sujt váratlan átok?
S e földön tán szeretteid'
Többé sohase látod.

Örökre mégysz s a sirba' lent
Nem lesz nyugodt az álmod:
Utólszor mért kellett neked
Haragvó szívvel válnod?!

Hazuról hogyha útra kelsz,
Pihenjen kéz a kézbe'
S azoknak, akiket szeretsz,
Enyhén szemükbe nézz te.

Fekete Sándor.

(A folyóiratok ősei.) Mai folyóirataink ősei a félelmi szemlék: Relations semestrale, melyeknek forrása a verses és prózai kis ujság, tárgya pedig a politikai és társadalmi élet legfontosabb eseményei. Az első hetilap 1609-ben jelent meg Strassburgban. Példáját nagyon gyorsan követte Bazel, Frankfurt, Berlin, Köln és Bécs. Angliában csak 1622-ben, Hollandiában 1626-ban, Franciaországban 1631-ben és Olaszországban 1636-ban

FEKETE PÉNTEK.

— AMERIKAI REGÉNY. —

Irtá: THOMAS W. LAWSON.

39

Röviddel ezután Bob elhagyta Newyorkot és Beulahval átment Európába. Egy világhírű, kedélybetegségekben elismert specialista reményt nyújtott arra, hogy hathónapi kezelés után, melyet berlini szanatoriumában akart megkísérteni, teljesen vissza fogja adni Beulah értelmét. Következő augusztusban tértek vissza. Az ut teljesen eredménytelen volt. Tisztában voltam, hogy Bob ugyanaz a reményvesztett, kétségbeesett ember lesz, mint azelőtt, de talán meg kétségbeesettebb — ha ugyan ez még lehetséges — mint akkor volt, mikor szándékai felől felvilágosított és óvatosságra intett.

Midőn Európába vitorlázott, az „utca“ feltélegzett és mikor egy darab idő elmúlt és semmi rossz előjel nem ingatta meg a piac bizalmát, a klikk elhalasztott operációit ismét működésbe hozta. Az idő kedvezett és érett volt a tőzsdei áldozatbáránnyok csapdába való esésére, még pedig vadul felfújt részvényalapítások formájában.

Az egész világ már értesült róla, hogy Reinhart Tom — ki 900 milliót birt már — egy óriási trösztöt szervez, még pedig úgy, hogy összes vállalatait, vasutjait egy óriási trösztben „konzolidálja“ 12 milliárd alaptőkével. Union vasutját, a Southern Pacific vasutat, a bányászati és déli vasutakat, ugyancsak a gőzhajózási társaságot, vas-, ólom- és rézbányáit össze akarja olvasztani az aczéltőrszítel, közúti, gáz és más vállalatokkal, melyet a Standard Oil emberek közösen birt.

Rockefeller és társainak egyes vasutjait, amelyeknél Reinhartnak semmi része nem volt, szintén bele akarták vonni és ezt egyesíteni az anyaemével, a Standard Oil-lel. Ez a tröszt gazdasági társaság lett volna, amelyet még a leg-

jelent meg az első. A nyomtatott ujság mellett azonban még mindig fönmaradt az írott ujság is, egészen a 18. század végeig. Az írott ujságot a legelőkelőbb körökbe járatos tudós írók írták, többnyire fejedelmi megbízóik részére. A legnevezetesebb ilyen ujságíró a tizenhét században Melchior Grimm, aki Párisból az összes európai udvarokat értesítette a közérdekű eseményekről. Közben a napilapok is lassankint megrövidültek megjelenésük időközét. Előbb hetenként kétszer-háromszor jelennek meg, végre megjelenik az első napilap 1660-ban, a „Leipziger Zeitung“. 1702-ben megjelenik a londoni „Daily Courant“ és 1777-től a francia „Journal de Paris“. Ugyanekkor az időben kezd kifejlődni a hirdetés, melynek elődje a vásári kikiáltó, majd a középkor végétől kezdve a nyomtatott plakát. A politikai ujságok a 17. század közepétől kezdve közölnek hirdetéseket, amelyek eleinte a hírek között jelennek meg, nem különböznek tőlük sem stílus, sem tipográfia tekintetében. Csak lassankint kezdenek a hirdető üzenetek magukról és vállalkozásukról feltünőbb hangon beszélni; a lapoknak sincs sok hasznuk még ebben az időben a hirdetésekben.

A sajtó lényegesebb fejlődését az angol forradalom idézte elő, a tizenhetedik század közepe táján. A király és parlament közötti harcban a sajtó a parlament leghathatósabb segítő eszközévé vált. A sajtót semmiféle intézkedés egyszer kivívott helyzetéből többé ki nem szorítja. A modern, átalakuló, emberi és egyéni méltóságáért küzdő kornak egyik legfontosabb követelésevé lesz a sajtószabadság.

(Japán szokások.) Egy német egyetemi tanár hosszabb munkát írt Japánról. A sok érdekes megfigyelésből érdekesekek azok a tapasztalatai, amelyek azt bizonyítják, hogy Japánban nagyon sok, az európaiaktól teljesen eltérő szokás divik. Japánban például nem a gyümölcséért tenyésztik a cseresznyefát, hanem virágjáért és e célból leginkább arra törekednek, hogy mennél pompásabb cseresznyevirágokat termeszzenek. Egyes fajtáknak különböző alakokat adnak. Így a törpefenyők rendszeren galambok alakját mutatják. A lovak fejfelé a kapu felé állanak az istállóban és ezt nagyon logikusan akként magyarázzák, hogy ilyen módon könnyebben és gyorsabban lehet a lovakat az istállóból kiviesztani. A házat oly módon építik, hogy először megépítik a faalkotmányt, amelyre a tetőt rakják és csak ezután emelik a falakat. A japáni férfi mindig előbb megy a szobába és csak utána megy a felesége. Eső alkalmával a nő tartja a

férfi fölé is az esernyőt. A japáni vendég mindig a gazdának ad borralalót és sohasem a szolgáló személyzetnek.

(Salamoni ítélet.) Egy vak utcazenész — írja egy kínai lap — egy folyó partján állt és azon tanakodott, miként kerülhetne a tulsó partra. Szerencsésére éppen arrafelé tartott egy olajkereskedő, akit arra kért, hogy vezesse át a tulsó partra. A jószívű ember szívesen tett eleget a zenész kérésének, vállára kapta a vak embert és megindult vele. Minthogy azonban a kezében volt pénzeszacskóval nehezen haladhatott előre, odaadta azt a zenésznek és így folytatta útját. Amikor azonban a tulsó partra érték, a zenész nem akarta átadni a pénzeszacskót a jogos tulajdonosnak. Hangos szóval egyre csak azt erősítette, hogy a pénz az övé és az olajkereskedő azt el akarja tőle venni. A vitás ügy tehát a bíró elé került, ahol azonban szintén nem tudtak megegyezni, mert mindkettő a sajátjának vallotta a pénzeszacskót. A bíró ekkor fortélyhoz fordult. Elrendelte, hogy az összes pénzt egy nagy vízmedenczébe kell dobni. Alig tettek eleget ennek a parancsnak, máris teljes határozottsággal kijelentette, hogy a pénz az olajkereskedőé. Ítéletét következőképp indokolta: „A pénzen rendes körülmények között mindig észrevehető a tulajdonos foglalkozása. Ime, a pénzen lerakódva volt olajcseppek itt usznak a vizen. A pénz tehát csakis az olajkereskedőé lehetett.“

(Képviselők fizetése.) A különböző országok képviselőinek fizetéséről érdekes kimutatást állított össze egy francia ujság: E szerint a képviselők kapnak:

	Ülésenkint	Évenkint
	k o r o n á t	
Ausztriában	21—	—
Magyarországon	—	5000
Bajorországban	12 50	—
Belgiumban	—	4000
Bulgáriában	20—	—
Dániában	13 75	—
Franciaországban	—	9000
Németországban	—	3500
Görögországban	—	1800
Norvégiában	16 25	—
Hollandiában	—	4150
Romániában	20—	—
Oroszországban	26 65	—
Szerbiában	15—	—
Spanyolországban	16 50	—
Olaszországban és Portugáliában	nincs fizetésük.	

Brownley Fred a telefonhoz hívott engem, amint ezt történetem elején elmondtam, és amelyet én, anélkül hogy észrevettem volna, már oly sokáig beszélek el.

Gondolataim villámgyorsasággal futották át az utolsó öt év történetét és a tizenöt évet melyek azelőtt voltak, és minden gondolat csak még sűrűbbé tette azt a fekete ködöt, amely az előttem lebegő látomás felett kiterjeszkedett. Gondolataimba újra beleszólt a telefon éles csengője.

— Mr. Randolph, az Isten szerelmére, még nem tett semmit?

Brownley Fred hangja volt.

— Itt rettenetes munka folyik. Bob ügynökei a részvényeket 5 és 10.000 tétékben adják el. Conant Barry vezeti a Reinhart-féle haderőt.

Szemem előtt elborult a világ. Szinte rémítő hangzavarból kihallottam Bob harsány hangját, amint vette a cukorrészvényeket s aztán hirtelen elcsuklott s az első nagy veszteség arra az utra lökte, amelyen eddig nem igen volt megállás.

Aztán láttam Bobot, amint önmagába összeesve, szótlanul és bizalmatlanul csavargott az utcákon, hogy annak a szenvedéseim segítsen, akit olyan némán és olyan forrón szerettem.

Az az önfegyelem, amelynek Bob oly nagy mestere volt, most is, mintegy szívének-lelkének váza, tökéletesen fentartotta benső egyensúlyát, de gondokban elborult homloka elárulta azt a néma szenvedést, amely gyötörte.

De nem tudta teljesen elgyötörni. Mint a pusztába kivert királytigris, Bob csak az éhségét fokozta, csak a gyötörődését mélyítette ki, hogy annál biztosabban ugorhasson áldozatára.

(Folyt. köv.)

Kedd,

Nemzeti

M. kir

Népsz

Városliget

A bus

Paradisi

Dostojev

Vig Micsi

Lejla Ferenc

Kry István

Szép Tóni

Pinka Dani

Kezdeté

Ma szeden,

JOHN

Berthy

The Cu

Paul S

Henry Laved

Uj Mon

Móres

Belépődij

A legpis

Elsőrang

Magyar S

KIR

kapható m

WE

bornagyke

Iroda és v

HATSCHKE

Több e

buto

hirdetési

váltó, s

Kézp

havi bank

300 kor

700

1000

Szállítás

Bartó

Bpest, VII

Seffer Antal SPORT ESZKÖZÖK ÉS KÖTÉLGYÁRTÓ IPARTELEPE

BUDAPEST, IV., KÁROLY UTCZA BOLTSZÁM 12. (KÖZE VÁROSHÁZ ÉPÜLETÉ)

TELEFON: 15-56. (Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve, vidéki megrendelések pontosan fogantositatnak) ALAPÍTOTT: 1878.

A KOCH-féle szabadalmazott
Körgallér
az egyedüli vízmentes loden-gallér, amely a szabad mozgást megengedi, nélkülözhetetlen vadász- és turista-csölokra, minden színben kapható 34, 30, 28, 20 és 11 korona árban egyedül

KOCH TESTVÉREK
Budapest **26.**
legnagyobb férfi-, fiu- és gyermekruha áruháza Károly-körút
Vadász és sportárjegyzéket bérmentve küldünk.

Klimatikus gyógyhely. **GLEICHENBERG** (Stajermark.) Nyári Idény: máj. — okt.

Igen kedvező, fél-alposi jellegű klimatikus viszonyokkal.

GYÓGYIAVALLAT:
a légző szervek (hurut, asztma, emphysema) és emésztő szervek betegségei, szívizom-elfajulás, ideg bajok, lábbadozás stb.

GYÓGYESZKÖZÖK:
Inhalációs- és pneumotheraphia, szénasavas fürdők, hidegvízgyógyintézet, gyógytorna, napfürdők stb.

GYÓGYFORRÁSOK:
Konstantin-, Emma-, János- és Kolos források.

Dessan illusztrált, kimerítő prospektust készséggel küld, valamint lakás- és konyha megrendeléseket elfogad a fürdői-üzemeléséig.

Tan- és nevelő-intézet
NYILVANOSSÁGI JOGGAL
Budapest, V. ker., Hold-utca 19. szám.
Az intézet 30 év óta áll fenn.

Dr. László Mihály nyilvános főgimnáziumában és nevelő-intézetében amely államérvényes osztály- és érettségi bizonyítványokat állít ki, a beiratások szeptember elsején kezdődnek, azonban már most is lehet előjegyezni.

A növendékek lehetnek beltek, felkészítettek és bejárók. Értésítővel kívánatra készséggel szolgál az igazgatóság.

Dr. László Mihály
igazgató.

Fogkefék rendkívül jó minőségűek nagy és olcsó választék.

== MÖLLER J. L.-féle ==

Szalicil-szájviz és fogpor

használatát elítárol minden fogájdalmat, biztosan megszünteti a fogak romlását a kórokozó szájbaktériák ellen. Egy üveg szájviz ára 40 krajczár, 80 krajczár, nagyobb üveg 1 forint 80 krajczár és 2 forint.

Müller J. L.-féle Szaliczil fogpor

szaliczil vízzel használva nemcsak hófehérre teszi a fogakat, hanem a már létező fogbetegségeket tovább terjedését is meggátolja. Doboz 80 krajczár és 1 frt 30 krajczár.

Müller J. L.-féle Szaliczil fogpép

darabja 80 krajczár. Ugyanazon hatással bír, mint a fogpor. Minden fém elcsorított készüléknek orvosi utasítás után készülnek.

MÜLLER J. L.
80. és kir. udvari illatszertész és pipere-csappan gyárosnál.
Budapest, IV., Koronahéczeg-u. 2. Az országban mindenütt kapható.

9678/1907.
F. M.

Verseny tárgyalási hirdetmény.

Herkules fürdőben a kincstár tulajdonát képező vízvezetési csőhálózat újításához szükséges vas és ólom csövek, valamint egyéb vízvezetési anyagoknak beszerzése céljából Herkules fürdőben folyó év, augusztus hó 12-én d. e. 10 órakor a m. kir. fürdőigazgatóság kiválasztott helyiségében zárt írásbeli versenytárgyalás tartatik.

Az említett anyagok szállítására vállalkozók kötelesek írásbeli ajánlataik biztosítására az ajánlati összeg 10%-ának megfelelő bantáppénzt készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban letenni.

Az ajánlati árak folyóméterekre, illetve darabszámokra adandók meg. Az öntöttvas nyomócsövek a német normáinak megfelelőleg szállítandók. Az ólom nyomócsöveknél a folyóméterenkinti minimális súly megadandó! A tolózárnak, kerti csapok, csapszekrények, szelepes áteresztő csapok, akna-keretek és fedők, álvány-csövek a tömítő kötél és agyag föld mintázandók. Az ajánlatok akként teendők, hogy a vállalkozó az ajánlati ár mellett köteles lesz az anyagokat a herkulesfürdői vasút állomásra bérmentve szállítani.

Az anyagok legkésőbb 1. évi szeptember hó 20-ig szállítandók. A beszerzendő anyagok részletes kimutatását, a fürdőigazgatóság kívánatra késedelem nélkül megküldendi.

Budapest 1907. július hó 21.

M. kir. földmívelésügyi miniszter.

